

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Salyanda faciə:
gənc oğlan
və qız
qəzada
öldü
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 19 fevral 2018-ci il Bazar ertəsi № 39 (6928) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Bayıl sakinləri kirayə pulundan narazıdır

Əhali təzədən məhəllələrə qayıdır; sürüşmə zonasında son durum

yazısı səh.3-də

Türkiyə ermənisinin şirkəti ilə yumurta müharibəsi aparan azərbaycanlı iş adamı danışdı: "...bilmirdik"

yazısı səh.10-də

Əfv mayaya qədər uzana bilər - mühüm gəlişmə

yazısı səh.4-də

İki soyqırım: Xocalı və Serebrenitsaya ikili yanaşmanın 2 səbəbi

yazısı səh.9-də

Rusiya Ermənistandakı səfiri Azərbaycana göndərə bilər? - ekspertdən maraqlı şərh

yazısı səh.2-də

Seçki prosesi qızıqsır: iddiaçılar və imtinaçıların sayı artır

yazısı səh.4-də

Əməkdaşımız İranda etirazların başladığı Qərib İmamın (ə) şəhərindən yazır - reportaj

yazısı səh.12-də

Afrin əməliyyatından 1 ay ötdü: Türkiyə əsas hədəfə yaxınlaşır

yazısı səh.3-də

Həkim səhvi, yoxsa əcəl - 17 yaşlı Leylanın ölüm işində müəmmalar

yazısı səh.13-də

Uşağını döyən valideynlər - problemdən çıxış yolu varmı?

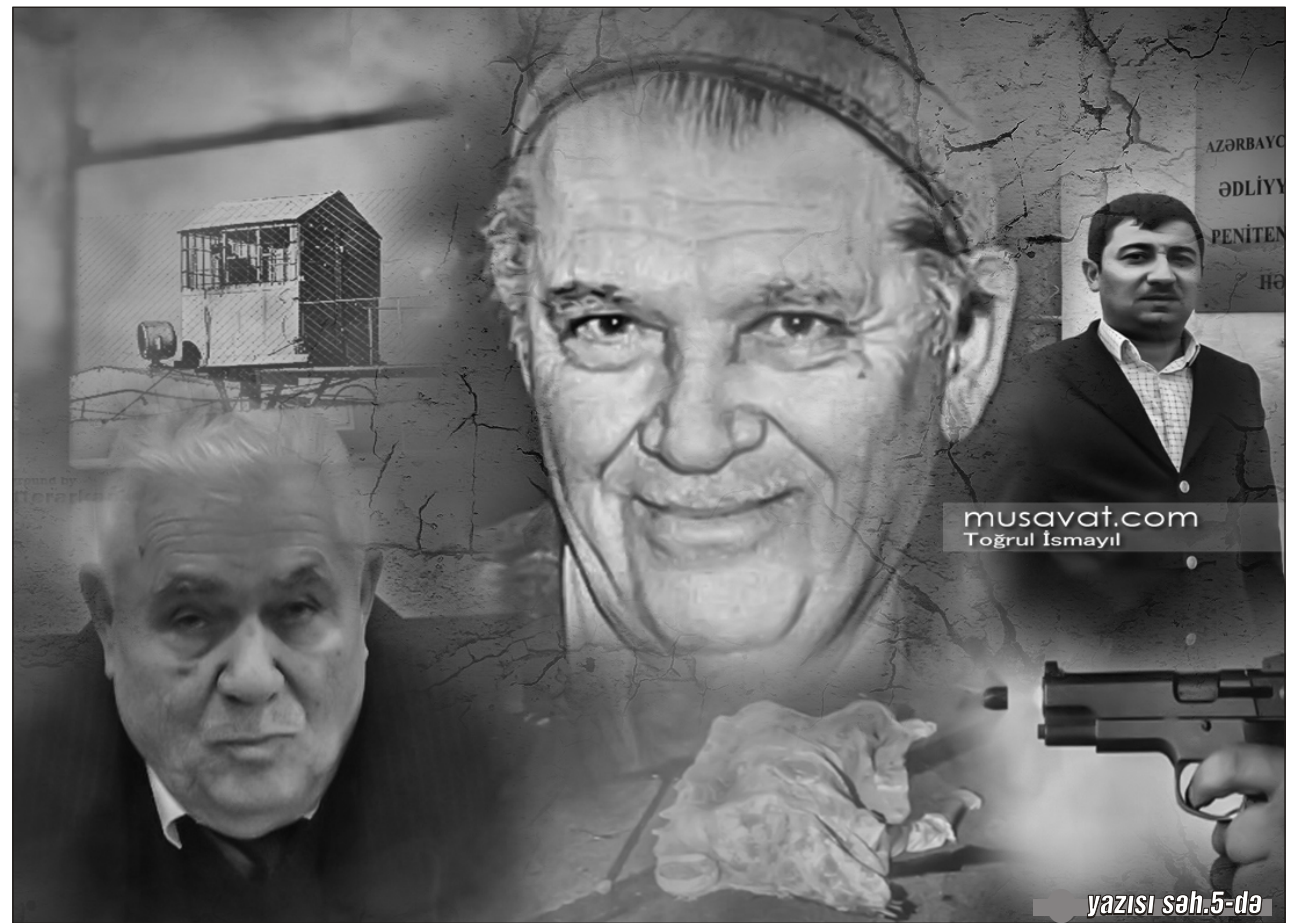
yazısı səh.15-də

ABŞ-ın rəsmən ittiham etdiyi 13 Rusiya vətəndaşının adı açıqlandı - biri azərbaycanlı

yazısı səh.12-də

ZİYA BÜNYADOVUN QATİLİ HƏBSXANADA DANIŞDI - SENSASİON AÇIQLAMALAR

Əməkdaşımız akademiki öldürən Nazim Nağıyevlə məhbəsdə görüşdü; məhbus ilgincliklər verdi - cinayət dosyesinin yeni detalları, qatilin həyat hekayəsi

musavat.com
Togrul İsmayil

yazısı səh.5-də

Qarabağ məsələsi üçün yeni mərhələ - Bakının düşməne "yubiley" sürprizi

Qarabağdakı separatçı hərəkatın 30-cu ildönümündə işə düşəcək meqa-layihə də işğalçı Ermənistandan yan öteçək; iyunun 30-da istifadəyə veriləcək Cənub Qaz Dəhlizi (TANAP) tək "Şahdəniz" yatağını deyil, ümidimizi də Avropaya daha sıx bağlayacaq.. yazısı səh.8-də

Anar:
"Mən demirəm ki, ziyalılar mələkdir"

yazısı səh.6-də

Qudrət Həsənzadə:
"Əli Kərimli və ətrafındakılar ümumi siyasi əxlaqı pozur"

yazısı səh.7-də

Alim-ekoloq
"Bakı su altında qala bilərmi?" sualına cavab verdi

yazısı səh.14-də

19 fevral 2018

Rusiya Ermənistandakı səfiri Azərbaycana göndərə bilər?

Volkinin səlahiyyət müddəti martda bitir; ekspertdən maraqlı şərh

Rusiyanın Ermənistandakı səfiri İvan Volkinin işğalçı ölkədə səfir fəaliyyəti üçün müddəti bitir. O martın 22-də Rusiyanın Ermənistandakı səfiri vəzifəsindən gedəcək. Volkinin təqəüdə, yoxsa başqa hansısa ölkəyə səfir göndəriləcəyi barədə hələlik Rusiya XİN heç bir məlumat yaymayıb.

Rusiyanın Azərbaycanda isə hələ də səfiri yoxdur. 2017-ci il noyabrın 27-də Rusiya prezidenti Vladimir Putin Vladimir Doroxinin Rusiyanın Azərbaycandakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri vəzifəsindən azad edilməsi haqqında sərəncam imzalamışdır. Ancaq bu gündəlik ölkəmizə yeni səfir təyin olunmayıb. Bu post hələ boş saxlanılır. Rusiya Dövlət Dumasının MDB işləri, Avrasiya inteqrasiyası və həmvətənlərlə əlaqələr üzrə komitəsinin Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin Kadrlar Departamentinin direktor müavini Georgi Zuyevin Rusiyanın Azərbaycandakı səfiri vəzifəsinə namizədliyini dəstəklədiyi barədə informasiya yayılıb. Ardından bəzi media orqanlarında Azərbaycan tərəfinin G.Zuyevin təyinatına aqreman vermədiyini və səbəbdən Zuyevin namizədliyinin arxa plana keçirilməli olduğunu yazıb. G.Zuyev xarici işlər naziri Sergey Lavrovun yaxın adamı və qatı ermənipərəst, anti-Azərbaycan mövqeyində olan şəxsdir. Zuyevin qəbul edilməməsindən sonra səfir təyinatı bu gündəlik həyata keçirilməyib. Keçən ilin sonlarında Rusiya XİN-in sözcüsü Mariya Zaxarova bildirmişdi ki, Azərbaycana səfir yanvar ayının əvvəlində təyin ediləcək. Lakin artıq fevral ayının da xeyli hissəsi arxada qalıb, səfir təyinatı olmayıb.

Bəs, İvan Volkinin Ermənistandan getdikdən sonra Azərbaycana səfir göndərilməsi mümkündürmü, Rusiya buna gedəmi və bu baş versə, Azərbaycan necə reaksiya verməlidir? Hər halda diplomatların yer dəyişməsi praktikası da var. Onu da qeyd edək ki, Volkin Ermənistanda bir elə də sevilməyən rus səfiridir və onun dönümündə işğalçı ölkədə anti-Rusiya ovqatı güclənib. O, Azərbaycana səfir göndərilə, bu məqam da nəzərə alın bilermi?

Politoloq Elxan Şahinoğlu "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, böyük ehtimalla, Rusiya Xarici İşlər Nazirliyi Volkini Azərbaycana səfir göndərməz: "Çünki əvvəla, eyni səfirin "Ermənistanla əməkdaşlıq Rusiya üçün vacibdir" və "Azərbaycanla əməkdaşlıq Rusiya üçün vacibdir" deməsi ikili standartlardan xəbər verəcək. Ayrı-ayrı səfirlərin bunu deməsi mümkündür. Ancaq eyni diplomatın əvvəlcə İrəvanda, daha sonra isə Bakıda bunu deməsi ciddi qəbul olunmayacaq".

Politoloq həmçinin dedi ki, rəsmi Bakı Rusiyanın Ermənistandakı səfirinin Azərbaycana səfir təyin edilməsinə müsbət baxmaz: "Rəsmi Bakı Rusiyanın Azərbaycana elə bir diplomatın səfir təyin olunmasını istəyir ki, birincisi, Azərbaycanın daxili işlərinə qarışmasın, ikincisi, keçmişdə adı separatçılara dəstək verməsi ilə xatırlanmasın. Rəsmi Bakı Zuyevi elə ona görə təsdiq etmədi ki, həmin şəxs Gürcüstanda separatizmi dəstəkləyirdi".

□ Etibar SEYİDAĞA,
"Yeni Müsavat"

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

Petrosyan haqlı çıxdı: İrəvan məhvə yaxınlaşır

"Ermənistanın borcları sürətlə artır, əhalinin rifahı isə azalır". Axar.az xəbər verir ki, bu sözlər erməni jurnalist Sərkis Artsruninin "1in.am" saytında dərc olunan məqaləsində yer alıb.

"Bu ilin yanvarında Ermənistanın xarici borcu 123,5 milyon dollar artıb və 6,898 milyard dollara çatıb. Serj Sərkisyanın 10 illik hakimiyyəti dövründə ölkənin xarici borcu 2 milyarddan 7 milyard qədər artıb. Borcun bu qədər qəfil artması Karen Karapetyanın baş nazirliyi dövründə xüsusilə baş verib. Keçən illər ərzində Ermənistan əhalisinin borcları artıb, əvəzində isə rifah səviyyələri azalıb. Bunu müəyyənləşdirmək üçün bizim yardımımıza Dünya Bankının ekspert hesabatları çatır. 2008-ci ildə Ermənistanda ümumdaxili məhsulun adam başına düşən payı 4010 dollar idisə, 2016-cı ildə bu 3614 dollar olub. Mütəxəssislərin fikrincə, bu, iqtisadi artım tempi ilə Ermənistan hətta 2019-cu ildə də 9 il əvvəlki səviyyəyə çata bilməyəcək.

Hökumətin götürdüğü borcları doğru istifadə etdiyini desək, qeyri-adekvat olar. Digər tərəfdən, Ermənistandan

hər il qeyri-qanuni yollarla 900 milyon dollar çıxarılır. Nəticədə qapalı korrupsiya zənciri yaranır. Ölkə böyük borcun altında qalır, korrupsiyaya bulaşmış məmurlar isə büdcənin istismarı və kreditlər hesabına toplanmış pullarını qorunan yerlərə köçürürlər. 7,7%-lik iqtisadi artım keyfiyyətli nəticələrə gətirib çıxarmır. Ölkənin ümumdaxili məhsulu 10 milyard dollar təşkil edir və bu kontekstdə elan olunan iqtisadi artımda iqtisadiyyat illik yalnız 700-800 milyon dollar artır.

Bu isə xarici borcun ödənilməsinə imkansız edir. Məsələn, 2020-ci ildə indiki hesab-

lamalara əsasən 736 milyon dollar borc qapadılmalıdır. Yaranmış belə situasiyaya görə, hökumət vergi siyasətinin sərtləşdirilməsinə gedir. Aydın ki, dekabrda Vergilər Məcəlləsinə təklif olunan dəyişikliklər effektiv iqtisadi siyasət əvəzinə daha çox xarici borcun ödənilməsinə xidmət edir. 2016-cı ilin sonunda birinci prezident Levon Ter-Petrosyan defoltun ola bilmə imkanlarından bəhs etdi. Hökumət nümayəndələri aktiv şəkildə birinci prezidentə etiraz edirdilər, amma həyat göstərir ki, birinci prezidentin proqnozunu əsassız deyil", - deyə o bildirib.

Lavrov Azərbaycana Rusiyadan qoparmaq cəhdlərindən danışdı

Təhlükəsizlik siyasəti barədə Münhen konfransında Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrovun çıxışı zamanı ondan Rusiyanın Azərbaycana, Ermənistanla və Belarusla Avropa İttifaqı ilə geniş əməkdaşlıq haqqında sazişlərin imzalanmasına maneçilik törətməsi barədə sual verilib.

Virtualaz.org Rusiya XİN-in saytına istinadən xəbər verir ki, zaldan Lavrova belə bir sual verilib: "Siz iddia edirsiniz ki, Al "Şərq tərəfdaşlığı"nda iştirak edən ölkələri seçim qarşısında qoyur - ya Rusiya ilə olmalı, ya da Al ilə. Razısınızmı ki, faktlara diqqət yetirərsən, bizim bu altı ölkə ilə müxtəlif səviyyəli münasibətlərimiz mövcuddur? Azərbaycan və Belarus bizimlə geniş əməkdaşlıq sazişi imzalamaq istəyir. Sizin təzyiqlə Ermənistan "Şərq tərəfdaşlığı"nda üzvlüyünü Gömrük İttifaqının xeyrinə qurban verir və biz daha aşağı səviyyəli saziş imzalamalı oluruq. Digər üç ölkə də geniş sazişdən imtina edib. Razısınızmı ki, biz yalnız onların is-

təklərinə cavab veririk, heç bir şey sınırmırıq? Son nəhayətdə, bizimlə saziş imzalayanların üstünə tank yollarıq" (Nazirin çıxışının və suallara verdiyi cavabların tam mətni Rusiya XİN-in saytında verilib - red.)

Bu suala cavab olaraq Lavrov qeyd edib ki, "Şərq tərəfdaşlığı"nın Azərbaycanı, Ermənistanı və Belarusu Rusiyadan qoparmaq üçün istifadə edilməsi barədə heç vaxt danışmayıb. "Rusiya təhlükəsi" ilə təxminən bu cür düşünülür. Siz çıxışınıza

elə başladınız ki, sanki mən "Şərq tərəfdaşlığı"nın bu ölkələri Rusiyadan qoparmaq üçün istifadə edilməsi barədə danışmışam. Əslində isə mən demişəm ki, "Şərq tərəfdaşlığı" formalaşdırıldığı zaman bizi əmin edirdilər ki, bundan Rusiyanın əleyhinə istifadə olunmayacaq. Mən ümid etdiyimi bildirdim ki, həmin bəyanatlara riayət olunacaq. Belə ki, adlarını çəkdiyiniz ölkələrdən bəziləri istərdi ki, "Şərq tərəfdaşlığı"ndan məhz bu cür istifadə edilsin. Bu qədər".

Rusiyada dəhşətli yanğın: ölənlər azərbaycanlıların sayı 5 nəfərə çatdı

Rusiyanın Orenburq şəhərində yanğın nəticəsində yaralananlar arasında azərbaycanlılardan biri xəstəxanada ölüb. Bu barədə APA-nın Rusiya bürosuna Orenburqdakı Azərbaycan icmasının rəhbəri Yaşar Məsimov bildirib.

Fevralın 12-də Orenburq şəhərinin Salmışskaya küçəsi 58/1 ünvanında yerləşən binanın 9-cu mərtəbəsində baş verən yanğın nəticəsində ağır yanıq xəsarəti alan 1992-ci il təvəllüdü Quliyeva Sədaqət Eysevər qızı bu gün xəstəxanada ölüb. Diaspor rəhbəri yanğın nəticəsində yaralanan şəxslərdən hazırda dörd nəfərinin xəstəxanada olduğunu, onlardan 82 yaşlı İzzət Quliyevanın vəziyyətinin olduqca ağır olduğunu söyləyib.

Qeyd edək ki, fevralın 12-də günorta saatlarında Orenburq şəhərinin Salmışskaya küçəsi 58/1 ünvanında yerləşən binanın 9-cu mərtəbəsində yanğın baş verib. Nəticədə 1980-ci il təvəllüdü Quliyev Hatəm (Namiq) Akif oğlu, onun 3 yaşlı qızı Leyla və 6 yaşlı oğlu Eysevər, 1967-ci il təvəllüdü Qabil Qarayev ölüblər. Yanğın zamanı 2009-cu il təvəllüdü Sevinc Quliyeva, 1995-ci il təvəllüdü Aytən Quliyeva, 1969-cu il təvəllüdü Sevinc Quliyeva və 1936-cı il təvəllüdü İzzət Quliyeva, o cümlədən 1992-ci il təvəllüdü Sədaqət Quliyeva ağır yanıq xəsarəti almışdı.

Bu gün Bakıda sulu qar yağacaq

Bu gün Bakıda və Abşeron yarımadasında buludlu hava şəraiti üstünlük təşkil edəcək. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən Musavat.com-a verilən məlumata görə arabis yağış yağacağı gözlənilir.

Gecə yarımadasının bəzi ərazilərində yağışın sulu qara çevrilmə ehtimalı var. Arabis güclənən mülayim şimal-qərb küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 2-4° isti, gündüz 5-7° isti təşkil edəcək.

Bayıl yamacında sürüşmə zonasında aktivlik davam edir. Ötən həftə bir daha açıqlama verildi ki, ərazidə yaşayan əhaliyə kirayə pulu, kompensasiya ödəniləcək. Belə ki, məlumata görə, Bayıl sürüşmə zonasındaki vəziyyətlə bağlı Nazirlər Kabinetinin müvafiq sərəncamı imzalanıb.

Həmin sərəncama əsasən, Bayıl yamacında sürüşmə təhlükəsi ilə bağlı ərazidən köçürülən 98 ailənin 11 ay ərzində müvəqqəti yerləşdiyi mənzillər üçün kirayə haqqının ödənilməsi məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il dövlət büdcəsinin Ehtiyat Fondundan Səbəyel rayon İcra Hakimiyyətinə müvafiq vəsait ayrılıb. Eyni zamanda bildirilib ki, 10 fevral 2018-ci il tarixində həmin ərazidə tam dağılmış 90-cı illərdə tikilmiş 4 fərdi yaşayış evinin sahiblərinə kompensasiya ödənilməsi üçün tələb olunan vəsaitin məbləğinin 10 gün ərzində hesablanıb Nazirlər Kabinetinə təqdim olunması Fövqəladə Hallar Nazirliyi və Səbəyel rayon İcra Hakimiyyətinə tapşırılıb.

Ərazidəki vəziyyət barəsində "Yeni Müsavat"a danışan sakin Zahid Aslanov bildir-

di ki, fevralın 17-də sakinlər məhəlləyə qayıdıb, heç yerə getməyiblər: "Qonşularla ocaq qalayıb, məhəllədə oturduq. Daha fikirləşməkdən ürəyimiz də xəstə düşüb. Vəziyyətimiz çox pisdir. İşlərin necə olacağı, nə zamana qədər kirayədə qalacağımız bilinmir. Kirayə pulunun nə zaman ödəniləcəyi barəsində isə konkret söz deyilmir. Bildirilib ki, bu həftə ərzində əhalinin adına hesab açılacaq, pullar ora köçürüləcək".

Digər sakin Elməddin Muradlı söylədi ki, fevralın 18-də hava yağışlı olduğu üçün hər kəs ehtiyatlı davranıb, məhəlləni tərk edib: "Hələ ki, heç kim kirayə pulu almayıb. Yağış yağdığı üçün insanlar da məhəlləni tərk ediblər. MİS-dən mənə bildiriblər ki, ailələrin adı Səbəyel Rayon İcra Hakimiyyətinə göndərilib. Oradan da banka göndəriləcək ki, hesablar açılıb, kirayə

pulları köçürsün. Məbləğlə bağlı konkret söz deyilmir. Mətbuatdan eşitmişik ki, ailə tərkibinin sayına uyğun olaraq 230-250 manat arasında kirayə pulu ödəniləcək. Bayıl zonasında neçə ildir yaşayan bu insanların uşaqları burada bağçaya, məktəbə gedirlər. Kirayə çıxmaq üçün soruşulub, 260 manata bir ev tapdıq. Onun da pəncərələri yararsız vəziyyətdə idi, kommunal xərcləri də kirayə tutan ödəməli idi. Aylıq kommunal da azı 50-60 manat edir. İndi 230 manat kirayə pulunu kim, necə müəyyənləşdirib, bunu anlamaq çətinidir. Adam var ki, ailədə 9 nəfərdir. Bu adam 1 otaqlı evi tutacağına, orada 9 nəfər ailə üzvü ilə necə yaşayacağı? İcra hakimiyyətdən, MİS-dən də soruşmuşam, məbləğlə bağlı konkret söz demirlər. Əgər məbləğ 230-250 manat olacağına, ca-

maat narazı qalacaq. Çünki bu qiymətə Bayıl zonasında ev tapmaq mümkün deyil. Ailə üzvlərimiz də yaxınlıqda işləyirlər. Bu adamlar Xırdalanda kirayə tutub, qazandığı 250 manat maaşı yollara xərcləməlidir? Tədris ilinin də nə əvvəlidir, nə də axır? Uşaqları məktəbdən çıxarıb hara aparacaq? İnsanları o məbləğlə dirdərgin salacağına, belə başa düşürəm ki, camaat razılaşmayacaq. Elə adam var ki, evindən çıxmır. Ərizə yazıb ki, burada yaşamağa davam edərəm və məsuliyyəti də özüm daşıyıram. Onların heç yaxınına da getmirlər. Deyirlər ki, dəyməyin, qoyun yaşasın evində. Bu ərazidə təhlükə varsa niyə belə fərdi yaşayacağı? Bizim evdən 30 metr aralıda bir ev var, onun sahibi mənzilini tərk etmir. Deyir ki, mənimlə gətirin müqavilə bağlayın ki, sabah evimi sö-

kəndə özünüzdən yalan yerə kvadratını az yazmayasınız. Belə adamlara da yaxın durmurlar. Onları da məcbur etməyirlər ki, evini tərk etsin. Evini tərk edən adamların da mənzillərini hələ indiki ölçməyə başlayıblar".

Sakinin sözlərinə görə, insanlar narahatdırlar: "Camaat deyir ki, bizi köçürsünüz, ancaq sizdən kimsə rəsmi sənəd tələb edəndə, o qalır evində, yan keçirsiniz. Bu necə bir şeydir? Ağıllı tərpenəndən yan keçirlər? Başa düşürük ki, sürüşmə zonasıdır, təhlükə var. Ancaq bu əmlak elədir ki, biz bunu tikmək üçün 24 ilimizi sərf etmişik. Ac-susuz qalıb, hər dəfə bir yerini tikib-düzlətməmişik. Gəlib deyirlər ki, sənədi yoxdur, qanunsuz tikilib. Necə qanunsuz tikilib ki, icra hakimiyyəti, MİS və digərlərinin hamısı bu və ya digər formada gəlib, razılıq verib, şirni-

yini də alıb gedib. Həyətdə toyuq hini tikirdim, icra hakimiyyəti sənəd istəyirdilər. Hinə sənəd istəyən adam tikilən evlərdən xəbərsiz ola bilərdi? Qapıya 1 maşın daş gətirirdin, dalınca icra hakimiyyətinin işçisi gəlirdi. Şəxsən mənə başıma gəlib ki, taxta gətirmişəm, dalınca icra hakimiyyətinin işçisi maşından düşüb ki, ne iş görürsən? Ona görə də bu məsələyə baramaqarası baxmaq lazım deyil. Camaatı çölə töküüb, narazı salmaq olmaz. Qışın gündə əhalini küçələrə salıblar. Bunun ahı bir gün kimisə tutacaq. Necə olur ki, hansısa tikinti şirkəti 200 evi sökür, bir gecənin içərisində kirayə pulunu ödəyib, camaatı razı salıb köçürür, Səbəyel Rayon İcra Hakimiyyəti bunu edə bilmir? Seçki öncəsi insanlar bu cür narazı salmaq olmaz".

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Afrin əməliyyatından 1 ay ötdü: Türkiyə əsas hədəfə yaxınlaşır

Toğrul İsmayıl: "Bizdə olan bilgilərə görə, əməliyyat ordunun və dövlətin planladığı şəkildə davam edir"

Türkiyə Silahları Qüvvələrinin PKK, YPG və İŞİD terrorçularına qarşı Suriyanın Afrin bölgəsində apardığı "Zeytun budağı" əməliyyatının bir ayı tamam oldu. Bəllidir ki, Türkiyə bu bölgədə müharibə deyil, antiterror əməliyyatı aparır. Ona görə də qardaş Türkiyənin ordusu əhaliyə zərər verməmək üçün çox ehtiyatlı davranır, yavaş hərəkət edir və tam gücündən istifadə etmir.

1 ayda 1500-dən çox terrorçunun məhv edildiyi bildirilir. Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Afyon şəhər təşkilatının konfransında xalqa müraciət edib və Afrin hərəkət mövzusunda açıqlama verib. Ərdoğan əməliyyatları nə zaman yekunlaşacağı barəsində də danışıb. O gənclərə müraciət edərək bildirib ki, Baş Qərargah reisimiz Afrinə müraciət etdiyi zaman əvvəl mən gedəcəyəm, sonra siz gələcəksiniz: "Nə deyirdik? Bərabər gedirik biz bu yollarda. Biz həmişə səbir etdik. Ancaq sərhədlərimizdə həddi-

nizi bilin. Bizi Hatayda, Kilis, Mardinə narahat edirsiniz ki, həddinizi bilin. İçəridəki terrorçulardan 40 il çox çəkmişik. Amma bu səbrin bir sonu var. Bıçaq sümüyü dirəndi. Afrində hər keçən gün qələbəyə yaxınlaşırıq. Bizim heç kəsin torpağında gözümüz yoxdur. Suriyalı qardaşlarımızın evlərinə qayıtmasını istəyirik. Tez ya da gec Afrin əməliyyatı bitəcək".

Bölgədə aparılan əməliyyatlarda ABŞ-ın Türkiyənin qarşı-qarşıya olduğu söylənilirdi. Lakin ötən günlərdə Türkiyədə səfərdə olan ABŞ dövlət katibi Reks Tillerson Türkiyənin xarici işlər naziri Məvlud Çavuşoğlu ilə keçirdiyi birgə mətbuat konfransı zamanı əməliyyatla bağlı bezi məsələlərə toxundu. O bildirdi ki, bu mərhələdən sonra Türkiyə ilə birgə addımlar atacağıq: "Biz bərabər şəkildə Suriyadakı bütün problemləri qiymətləndirəcəyik. Birgə addımlar atacağıq. İŞİD-ə qarşı mübarizə aparacağıq. Ərazilərin təhlükəsizliyini təmin edəcəyik. Bizi qarşıda böyük işlər gözləyir. Vaxt itirmək olmaz".

Son bir ayda aparılan əməliyyatları dəyərləndirən Türkiyədə yaşayan politoloq Toğrul İsmayıl "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, əməliyyatların tempi yavaşdır və bunun bir neçə səbəbi var: "Birincisi, Əlbabdan fərqli olaraq bu bölgənin relyefi dağlıqdır. İkincisi, burada aparılan əməliyyat daha həssasdır. Çünki dünya ictimaiyyətinin gözü məhz bu əməliyyatlarda və bəhanə tapıb, Türkiyəni hər cür tənqid etməyə hazır olan qruplar var. Buna görə də Türkiyə həssas davranır. Nəticədə isə ötən günlər ərzində hər hansı ciddi diplomatik skandal və digər buna oxşar hal yaşanmayıb. Ona görə də bu cür həssaslığı, yavaş hərəkəti anlamaq lazımdır. Bundan başqa isə işin içərisində Rusiya, Amerika da var. Ona görə də hərbi əməliyyatla birlikdə bunun diplomatik tərəfi də düşünülür. Bizdə olan bilgilərə görə, əməliyyat, ordunun və dövlətin planladığı şəkildə davam edir. Təbii ki, Türkiyə ordusunun da itkiləri var. Kaş ki, şəhid-

lərimiz olmasaydı. Ancaq yox edilən terrorçu sayı ilə bunu müqayisə etdikdə görürük ki, terrorçuların itkisinin sayı daha böyükdür. Ümumilikdə aparılan əməliyyatı qənaətbəxş saymaq olar. Görürük ki, orada alt keçidlərlə gücləndirilmiş istehkam qurğuları var. Həmçinin terroristlər burada yeni taktikadan istifadə edirlər ki, bunu da Türkiyə ordusu bilir. Belə ki, terrorçular mülki geyimlə geyinərək, sadə vətəndaşların arasına qarışırlar. Daha sonra oradan hücum keçirlər. Bütün bunlar da öncədən bilinirdi və terrorçular məhv edilir".

T. İsmayıl bu məsələdə Türkiyə-Amerika münasibətlərinin hazırkı anı barəsində də danışıdı: "Amerika bölgədə öz planlarını həyata keçirir. Bu plan içərisində Türkiyəyə yer ayrılmış deyildi. Əksinə, quru hərəkətində terrorçu kürd qruplarına üstünlük verildi. Burada isə Amerika ilə Türkiyənin arasında münaqişə yaranırdı. İndi Tillersonun açıqlamasını belə şərh edə bilərik

ki, ABŞ öz NATO müttəfiqi ilə əlaqələri pozmaq istəmir və Türkiyənin həssaslığını nəzərə alacaq. Bundan öncəki açıqlamalara diqqət etsək görərik ki, Amerika tərəfi bəzən gülməli, ironik açıqlamalar verib. Burada Türkiyə üçün əsas həssas məqam PYD ünsürlərinin Mənbicin şərqinə keçirilməsi, oranın təmizlənməsi məsələsidir. Amerika bunu edərsə, Türkiyə ilə münasibətlər təkrar normal hala gələcək. Yoxsa yenə də münasibətlərdə kritik vəziyyət yaranacaq. Son bir ay ərzində Rusiya-Türkiyə münasibətləri isə hələ ki, qaydasında gedib. Diqqət edirik ki, Afrin əməliyyatı ilə bağlı Rusiya tərəfi çox da sərt mesajlar vermir. Sakit, sükutlu dəstək var. Hətta son olaraq Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrov açıqlamasında Amerikanın günahı olduğu bir daha təkrarlandı. Dolayısıyla bu gün Türkiyə-Rusiya münasibətləri hər iki tərəfin istədiyi şəkildədir. İki ölkə

arasında münasibətlər çox ciddi şəkildə inkişaf etməkdə davam edir. Bu inkişafın arasında biz daha başqa məsələləri də gözəndirə bilərik. Belə ki, enerji sahəsində anlaşmalar, "Türk axını" məsələsi, "Qazprom"a verilən imtiyazlar, vergidən azad olunmalar göz önündədir. Eyni zamanda Rusiya ilə Türkiyə arasında hərbi əməkdaşlıq sahəsində də işbirlikləri müşahidə olunur. "S-400"lərin alınması, ikili münasibətlərin inkişafı gündəmədədir. Burada bir yanlış düşüncə də var. Belə ki, Türkiyə-Rusiya münasibətlərini sanki Amerika-Türkiyə əlaqələrinin korlanması, yaxşılaşması fonunda dəyərləndirirlər. Bu, doğru deyil. Hər iki məsələ fərqlidir. Yeni Türkiyə həm Amerika, Qərb, həm də Rusiya ilə münasibətləri qurmağa, yaxşılaşdırmağa çalışır, tamamilə müstəqil, çoxşaxəli siyasət aparılır".

□ Əli RAİS
"Yeni Müsavat"

Azərbaycanda 11 apreldə keçiriləcək növbədənəkar prezident seçkiləri ilə bağlı namizəd olmaq üçün edilən müraciətlər, namizədliklərin təsdiq olunması və iddiaçılara imza vərəqələrinin verilməsi prosesi davam edir. Eyni zamanda seçkilərdə iştirak edib-etməməklə bağlı qərarlı qalan siyasi qurumlar var ki, artıq onlar da yekun qərarlarını verməkdədirlər.

Müsavat, Milli Şura, Ümid, REAL, ALP, GAP, ADR, NIDA, D18 kimi siyasi təşkilatların ardından fevralın 17-də KXCP də seçkilərdə iştirakdan imtina edib. Lakin seçkilərdə iştirakçı olanların sayının imtina edənlərdən çox olduğu da açıq görünür.

Müraciət müddətinin nə zamana qədər davam edəcəyi, artıq neçə nəfərin namizəd olması və digər məsələlərlə bağlı bəzi müəmmalar var ki, bununla bağlı Mərkəzi Seçki Komissiyasının katibi Mikayıl Rəhimova müraciət etdik. O, məsələyə aydınlıq gətirdi: "Artıq 13 nəfər müraciət edib. Onlardan 12 nəfərin müraciəti təsdiq olunub və hər birinə imza vərəqələri verilib. İmzatoqlama kampaniyası da start götürüb. Digər bir müraciətə isə, həftənin ilk günləri baxacağıq. Qeydiyyatla bağlı gələn ayın

12-nə qədər namizədlərə və namizəd olmaq istəyən şəxslərə verilmiş sənədlər Mərkəzi Seçki Komissiyasına qaytarılmalıdır. O vaxta qədər hər bir kəsin müraciət etmək hüququ var. Amma bu elə olmalıdır ki, bizim həmin şəxslərin sənədlərini yoxlamaq üçün vaxt olsun. Eyni zamanda onun da imza toplamaq üçün vaxt imkanları olsun. Yeni nəzəri baxımdan imza vərəqələri yaxın vaxtlarda verilib qurtarılmalıdır. Martın 12-nə bir gün qalmışa qədər hər kəsin müraciət etmək hüququ var. Amma biz o müraciətdən sonra 5 gün ərzində baxıb həmin şəxsin müraciətini təsdiq etməliyik. Yeni elə olmalıdır ki, biz müraciəti təsdiq edəndə imzatoqlama kampaniyasının mahiyyəti itməsin. Seçkilərlə bağlı biz təqvim planı təsdiq edib, məlumatda dərc etmişik. Hamısı

Seçki prosesi qızışır - iddiaçılar və imtinaçıların sayı artır

Mikayıl Rəhimov: "Martın 11-nə kimi hər kəsin müraciət etmək hüququ var"

Akif Nağı: "Məni seçkilərə sifarişlə getməkdə ittiham edənlər də var"

Əhəd Məmmədli: "İmzatoqlama kampaniyasının öhdəsindən gəlib..."

orada yazılıb. Martın 12-dən sonra MSK-ya sənəd qaytarılmasının əhəmiyyəti yoxdur".

Artıq imzatoqlama kampaniyasına start verən AĞ Partiya başqanı Tural Abbaslının seçki qərarının rəhbəri Əhəd Məmmədli bu mərhələnin uğurla getdiyini söylədi: "Artıq imza vərəqələrini götürmüşük və fevralın 17-dən etibarən imzatoqlama kampaniyasına start vermişik. Bölgələrimizi aparmış, işlərimizin daha sürətli getməsi üçün ofis də tutmuşuq. Hələ ki bu mərhələnin uğurlu getdiyini deyə bilərik. Hər şeyi zaman göstərəcək. İmzatoqlama kampaniyasının öhdəsindən gəlib, lazım olan imzaları toplayıb-toplamayacağımızı isə bu mərhələyə qoyulan müddətin sonunda biləcəyik. Bu kampaniyanın asan getdiyini demək çətindir. Bütün gücümüzü qoyub, sona qədər əlimizdən gələni edəcəyik".

Fevralın 17-də Qarabağ Azadlıq Təşkilatının sədri Akif Nağı da prezidentliyə iddiasını irəli sürüb. QAT sədri nə üçün seçki marafonuna qoşulması ilə bağlı "Yeni Müsavat"a bunları dedi: "Vaxt doğrudan da azdır. İşlər də çox ağırdır. Təxminən 45 min imza toplanmalıdır. Amma mən deyirdim ki, QAT-ın əksər partiyalardan bir fərqi var ki, yerlərdə strukturları mövcuddur. Əgər süni əngəllər yaradılmasa, yerli şöbələrimizin bu işin öhdəsindən gələcəyini inanıram. Bilirsiniz ki, bu kampaniyada bir vətəndaş yalnız bir şəxsə imza verə bilər. Bu da ciddi məhdudiyyətdir. İstənilən halda qüvvələrimizi səfərbər etmişik, düşülmüş bir qərar vermişik. Fərdi qaydada öz təşəbbüsləmlə namizədiyimi irəli sürürəm. Eyni zamanda QAT-ın

da təmsilçisiyəm. Təşkilatımız siyasi olmadığı üçün iddia irəli sürürəm. Təşkilatımızda kifayət qədər nüfuzlu şəxslər var. Qərarımızla bağlı müxtəlif fikirlər oldu. Ali Məclisin toplantısında da eyni proseslər yaşandı. Hər kəsin fikrini nəzərə almaqla qərara gəldik. Sosial şəbəkələrdə də üzərimizə hücumlar az olmadı. Açıq, qəlbimdə seçkilərə getməməyin tərəfdarı idim. Amma bu təşkilatın içərisində narazılığa səbəb ola bilərdi. Onlar təşkilatımıza fədakarlıqla çalışırlar və bunu nəzərə alçaya bilməzdim. Müraciətimizi həftənin ilk günü edəcəyik. Təsdiq olunduqdan sonra xahiş edəcəyik ki, bir az tez imza vərəqələrini versinlər. Məni seçkilərə sifarişlə getməkdə ittiham edənlər də var. Şəxsimə bu cür ittihamlar zaman-zaman az olmayıb. Vaxtla şəxslər olub ki, indi haki-

miyyətin yanında dirlər, öz qəzetlərində mənim hakimiyyətdən tapşırıq aldığımı yazırdılar. Amma bu gün onların da yolu ortadadır, mənim də. Bu baxımdan onların dedikləri ciddi qəbul etmirəm. Seçkidə iştirakımız Qarabağın azadlığına naminə atılmış bir addımdır. Bu imkanlardan sona qədər istifadə edəcəyik. Ümidləri doğruldacağımıza inanırıq. Bu, bir mübarizədir və seçkidə iştirak edənlərlə də bir düşmənçiliyimiz yoxdur. Seçkidə ciddi uğur qazanmaq şansımız var. Çünki bizim mövqe və platformamızı əhalinin tam əksəriyyəti dəstəkləyir. Ən azından bu seçkilərdə Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin hərbi yolla həlli platforması bir daha gündəmə gələcək, daha çox tərəfdarlar qazanacaq".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Əfv mayaya qədər uzana bilər - mühüm gəlişmələr

Rəşad Məcid: "İşlərin martadək yekunlaşacağı dəqiqləşməyib"

Əliməmməd Nuriyev: "Ən gec Cümhuriyyət Gününə qədər bu məsələlərə baxılacaq"

Əfv Komissiyasının müəmmədi olaraq, hər həftə keçirilən iclasları davam edir. Novruz bayramına doğru günlər qısaldıqca, iclaslar intensiv xarakter almağa başlayıb. Komissiyaya məhbuslar tərəfindən edilən müraciətlərin sayı və bu müraciətlərə baxılma prosesi sürətlənib.

Artıq Novruzda əfv veriləcəyi ilə bağlı ümidlər tamdır. Əfvlə yanaşı may ayında amnistiya aktının qəbulu ilə bağlı gözləntilər də durmadan artır. Əfv qədər amnistiyaya da ümidlər böyükdür. Bütün bunlarla yanaşı Əfv Komissiyasının müraciətlərə baxma prosesini Novruz qədər başa çatdırma bilməyəcəyi təqdirdə sərəncamın mayaya qədər uzana biləcəyi ehtimalları da meydana çıxıb. May ayında həm amnistiya, həm də əfv ola biləcəyi deyilir.

Milli Məclisin deputatı Siyavuş Novruzov parlamentin ilk

yaz sessiyasında mərhum prezident Heydər Əliyevin anadan olmasının 95-ci ildönümü və Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin (AXC) 100 illiyi münasibətilə "Amnistiya aktı haqqında" qanun layihəsinin qəbul olunması ilə bağlı parlamentə müraciət edib. Deputat qeyd edib ki, cənab prezident İlham Əliyev bunu öz üzərinə götürsün və Milli Məclis bu haqda qanun layihəsi qəbul etsin.

S. Novruzov onu da əlavə edib ki, bütün siyasi məhbuslar azad olunsun və beynəlxalq təşkilatların narazılığına son qoyulsun: "Burada maddələrlə deyil, prinsip etibarını ilə əhatə dairəsi geniş olmalıdır. Bu amnistiya aktı ilk növbədə ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda gedən döyüşlərdə iştirak edənlərə şamil olunsun. İkincisi, yaşı 60-dan yuxarı olan qadınlara tətbiq oluna bilər. Həmçinin, himayəsində azyaşlı

uşaqları olanlar da bu aktdan bəhrələnməlidir. Yaşı 70-dən yuxarı olan bütün kişilərə tətbiq oluna bilər. Radikal cərəyanlara qoşulmayan dindar şəxslər də bu aktdan bəhrələnməlidir. Müxtəlif müxalifət, radikal qurumların və ayrı-ayrı reputasiyalı beynəlxalq təşkilatların təsirinə düşüb, bilmədən cinayət

tərəfdarı gənclər var ki, onlara da tətbiq oluna bilər. Hesab edirəm ki, buna da biz nəzər salmalıyıq".

Əfv Məsələləri Komissiyasının digər üzvü Rəşad Məcid Modern.az-a bildirib ki, əfv sərəncamının verilməsi mayaya qədər uzana bilər: "Çünki müraciətlər çoxdur və hələ də gəl-

məkdə davam edir. Buna görə işlərin mart qədər yekunlaşacağı dəqiqləşməyib. Amma təbii ki, qərar prezident İlham Əliyevdən asılıdır".

R. Məcid eyni zamanda qeyd edib ki, amnistiyanın aktının qəbul olunması parlamentin qərarından asılı olacaq: "Əgər belə bir təşəbbüs irəli sürülsə, bizə də bu təşəbbüsdən irəli gələn məsələləri icra etmək düşür".

Əfv Komissiyasının digər üzvü Əliməmməd Nuriyev "Yeni Müsavat"a açıqlamasında indiyə qədər yüzlərlə ərizəyə baxıldığını söylədi: "Konkret rəqəm deyə bilmərəm, amma söhbət yüzlərlədən gedir. Şübhəsiz ki, müraciət edən hər bir məhbusun ərizəsini hərtərəfli araşdırmalı və sonra komissiyaya təqdim olunmalıdır. Bunun üçün əlbəttə müəyyən qədər vaxt lazımdır. Çünki komissiyasının iclasları da davam etdiyi vaxtda ərizələr də daxil olmaqdadır. Əgər bu məsələlər Novruz bayramına qədər başa çatmasa, ən gec Cümhuriyyət Gününə qədər bu məsələlərə baxılacaq. Hər şey müraciətlərin sayından asılıdır. Burada insan talelərindən söhbət gedir. Bu baxımdan diqqətli araşdırma çox vacibdir. Bu çox müzakirə tələb edir. Əgər komissiya müraciətləri araşdırıb, Novruz bayramına qədər başa çatdırsa, belə bir əfv bayram ərəfəsində gözlənilə bilər. Təbii ki, cənab prezident özü bunları müəyyən

edir. Amma bayrama qədər olmasa, Cümhuriyyət Gününə qədər bu məsələ tam öz yekununu tapacaqdır. Əfv Komissiyasının sədri müəmmədi iclaslarını çağırmaqla buna nail olmağa çalışır. Ciddi sürətdə baxılır ki, Novruz bayramına qədər bunu başa çatdırmaq mümkün olsun. Amma yene də deyirəm ki, burada tələsməmək lazımdır. Komissiyamızın sədri, hörmətli akademik Ramiz müəmməd də bu məsələnin çox diqqətlə araşdırılmasının tərəfdarıdır. İstənilən halda Novruz bayramına qədər cəhdlər olunacaq. Bilirsiniz ki, komissiyamızın iclaslarında iştirak edən hər bir üzvü əksəriyyəti dövlət adamıdır. Bu günlərdə də çoxsaylı müxtəlif tədbirlər var. Bütün hallarda və sonra komissiyaya təqdim olunmalıdır. Bunun üçün əlbəttə müəyyən qədər vaxt lazımdır. Çünki komissiyasının iclasları da davam etdiyi vaxtda ərizələr də daxil olmaqdadır. Əgər bu məsələlər Novruz bayramına qədər başa çatmasa, ən gec Cümhuriyyət Gününə qədər bu məsələlərə baxılacaq. Hər şey müraciətlərin sayından asılıdır. Burada insan talelərindən söhbət gedir. Bu baxımdan diqqətli araşdırma çox vacibdir. Bu çox müzakirə tələb edir. Əgər komissiya müraciətləri araşdırıb, Novruz bayramına qədər başa çatdırsa, belə bir əfv bayram ərəfəsində gözlənilə bilər. Təbii ki, cənab prezident özü bunları müəyyən

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Akademik Ziya Bünyadovun qatili günahlandırılaraq ömürlük həbs cəzasına məhkum olunmuş Nizami Nağıyevlə saxlanıldığı Qobustan Qapalı Həbsxanasında görüşüb müsahibə almışıq.

Həyatının 54-cü ilini yaşayan Nizami Nağıyev 18-ci ildir ki, həbsxanadadır. 2000-ci ildən ömürlük məhbuslar üçün nəzərdə tutulan kamerada qətl digər iştirakçısı MəhİR Zeynalova birgə saxlanılır.

İqtisad Universitetini qırmızı diplomla bitirən MəhİR Zeynalov da, Dövlət Gömrük Komitəsinin inspektoru olmuş Nizami Nağıyev də bu gün Qobustan Həbsxanasının divarları arasında 21 il əvvəl törətdikləri dəhşətli qətl cəzasını çəkməkdədirlər.

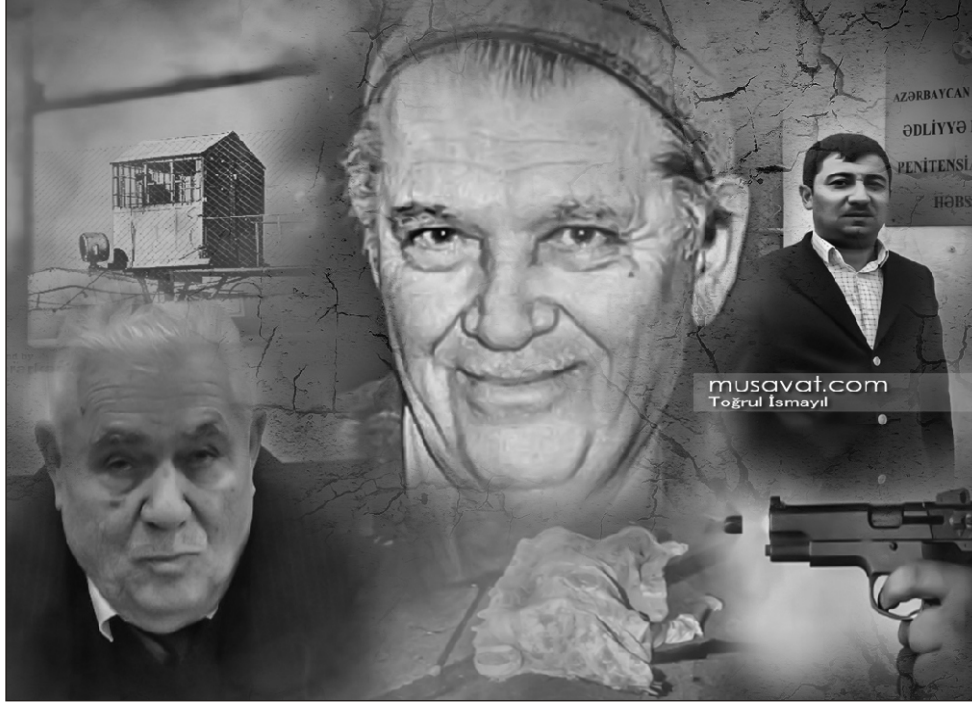
Nizami Nağıyevin atası, vaxtilə Abşeron Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı olmuş Adil Nağıyevin iki həftə öncə "Yeni Müsavat"a müsahibəsində açıqladığı və geniş rezonans doğuran məlumatlardan sonra Penitensiar Xidmət məktubla müraciət etdik. Xahiş etdik ki, Ziya Bünyadovun qatili adı keçən Nizami Nağıyevlə görüşməyə şərait yaradılsın.

Müraciətimiz nəzərə alındı və birbaşa qədim insan məskəni - Qobustana yollandıq. Qobustan Qapalı Həbsxanası Qobustan Qoruğunun bir kənarındadır. Qoruqdakı iri daş-qayalar həbsxana həyətidən də seyr etmək olur. Bir neçə mühafizə zolağı ilə əhatələnən həbsxana ərazisindəki insanların üzü də sanki daşlaşmış, ətrafdakı qayaların bir parçasına dönüb. Nəzarətçilər suallara cavab verirlər, mimikaları dəyişir. Sanki hissələrini bürüzə vermək də yasaqdır. Burada hər bir addım nəzarət altındadır. Yatmaq da, yuxudan oyanmaq da, yemək də, içmək də, televizora baxmaq da və s., hər şey rejimlədir. Sərbəst hərəkət azadlığı yoxdur.

Öncə onu qeyd edim, gününün böyük hissəsini könüllü şəkildə, nəzarətçi olaraq bu həbsxanada keçirmək də çox çətin işdir. Üstəlik sayıqlığı 1 saniyə belə əldən vermək olmaz...

Həbsxananın giriş qapısındakı dəmir barmaqlıqlardan düzəldilmiş məhəccərin içindəki dəmir turniketdən keçdim. Ardından yaxasındakı döş nişanından "usta" sözü asılmış zabit "əllər yuxarı" əmri verdi. Təpədən dırnağa qədər üst-başımı yoxladı, əlimdəki siqaret blokunu götürüb o tərəf, bu tərəfinə baxdı. Bağlamanın tamlığına xüsusi diqqət edib dəmir məhəccərin əks tərəfindəki əsgərə "qapını aç" əmrini verdi. Ağır dəmir qapı cırıldı və açıldı. Həmin qapıya çatınca bir dəmir məhəccərli qapını da keçməli olduq.

Həbsxana həyətidə sanki bir başqa həyatdır. Əhənglə ağardılmış çoxsaylı barakların ətrafında qara paltarlı dustaqlar gözə deyir. Köhnəmiş binalardan birinin qabağında iki əsgərin ortasında əli qandallı dustaq dayanıb. Orta yaşlı, dolu bədənli dustağın əynindəki nımdaş gödəkçənin qolları arasında qandal parıldayırdı... Bayaقدan yanımda addımlayan, əli ilə hərəkət istiqamətini göstərən kəlmə də kəsməyən nəzarətçi bir otağı nişan verir. Əsgərlər dustağı getirib yanımdakı zabitə təqdim edir, qollarındaki qanda-

Ziya Bünyadovun qatili həbsxanada danışdı - sensasion açıqlamalar

Əməkdaşımız akademiki öldürən Nazim Nağıyevlə məhbəsdə görüşdü; məhbus ilgincliklər verdi - cinayət dosyesinin yeni detalları, qatilin həyat hekayəsi

lı açırlar. Əlləri ilə qollarındaki qandalın vurulduğu yeri ovuşduran orta yaşlı arestant zabitə müraciətlə "ömürlük məhbus Nizami Nağıyev Nizami Adil oğlu" sözlərini deyir və bu zaman anlayıram ki, müsahibim qarşımdadır.

Ermənistandan Ramana sovxozuna uzanan yol...

Nizami Nağıyevin 5 yaşında, 1969-cu ildə ailəsi Ermənistanın Vedi rayonunun Qaralar kəndindən Bakının Sabunçu rayonu, Ramana qəsəbəsinə köç edib. Ailədə 5 uşaq

olublar. 4 qardaş, 1 bacı. Nizami Nağıyev 4-cüdür. 2 qardaş və bacısı ondan yaşca böyükdürlər, sonra da 1 qardaşı var.

Ramanada 8 illik məktəbi bitirib və Montində 2 nömrəli texniki peşə məktəbində maşinist peşəsinə yiyələnib. Oranı bitirəndən sonra Böyükşor qəsəbəsindəki sərnişin deposunda çilingər kimi işə düzəlib. 1982-ci ildə könüllü əsgəriyə getməsi sonradan həyatını müəyyən edib, Qobustan Qapalı Həbsxanasının qapılarını üzünə açdı.

O, həyatını belə nəql etdi:

- Atam əsgəriyə getməyimdən çox sonra xəbər tutmuşdu. Ramanadakı sovxozun direktoru idi, başı çox qarışıq olurdu. Biləndə ki, əsgəriyə getmişəm, qardaşıma 100 manat vermişdi ki, mənə Moskvaya saldırsın. Qoymadım. Bizi bölüşdürdülər, gedib Kuril adalarındakı hərbi hissəyə düşdüm. Atama da məktub yazdım ki, 1 yüzlük də versəydin, buradan keçərdim Yaponiyaya...

Bizi bu oyuna salan Tariyel Ramazanov 1 il sonra mən olduğum hərbi hissəyə gəlib çıxdı. 1983-cü il idi, Moskvada fizika üzrə universitet bitirib gəlmişdi. Onun atası naxçıvanlı, anası içərişəhərli idi. Ana babası 1918-ci ildə Azərbaycan Demokratik Respublikası dövründə Bakının qazisi olmuşdu. Əsgərlikdə dostluğumuz yarandı. İki azərbaycanlı uzaq Kuril adalarında bir hərbi hissəyə düşmüşdük, başqa cür ola da bilməzdik. Mən təxris olunub Bakıya qayıdandan sonra o qalib xidmətini davam etdirdi. Bakıya qayıdandan az sonra atam mənə Leninqrada, gizirlər məktəbinə oxumağa göndərdi. 6 ay orada oxudum. Bakıya qayıdıb Salyan kazarmasında təlim komandiri oldum. 1990-cı il 20 yanvar hadisələri baş verəndə mən xidmətdə idim. Həmin gecə baş verənlərdən sonra orada xidmət aparın bütün azərbaycanlılar sovet ordusu sıralarını tərk etdik.

Parnik əkib, qoyun saxlayırdım...

Herbiden ayrıldıqdan sonra Ramanaya qayıdıb sovxozdan 1 hektar torpaq götürdüm. Həyə-

tim də böyük idi. Şüşə parnik düzəltmişdim. Pomidor, xiyar ekir, məhsulu satıb yaxşı gəlir götürürdüm. 100 baş Qala cinsindən olan qoyunum vardı. Onları saxlamaq üçün çoban tutmuşdum. Həmin vaxt artıq ailəli idim, 2 övladım vardı. 1985-ci ildə evlənmişdim. Böyük oğlum 87, qızım 88-ci ildə dünyaya gəlmişlər. Kiçik oğlum 94-cü ildir. Vasif, Leyla, İsmayıl.

Qətl təşkilatçısı Elmlər Akademiyasının elmi işçisi olub!

1991-ci ilin sonu idi. Tariyel kəndə yanıma gəldi. Onunla əsgərlikdən sonra tez-tez görüşürdük. Tariyel həmin vaxt artıq Milli Elmlər Akademiyasındakı institutlardan birində işləyirdi, elmi işçi idi. Boş vaxtlarında o bizə, mən onları evinə gəldim. Vaxt olanda da şəhərdə görüşüb bulvara, kinoteatra, çayxanaya ge-

marqlanıb, onun tərcümə etdiyi Quran kitabını da oxuyub. Bu gün də kamerasında həmin kitabın olduğunu deyir. Söhbətimizi Ziya Bünyadovun qətlə qədər yaşayışı, dolanışığı barədə fikirləri ilə davam etdirir:

- Adı həyat yaşayırdım. Maşın, pul, para yox idi. Onlar sonralar ticarətə girişəndən sonra oldu. 1992-ci ildə namaza başlayandan sonra elə İçərişəhərdəki "Məhəmməd" məscidində Cavanşirə tanış oldum. Məscidə xeyli cavan uşaqlar gəlirdi. O dövrlə İslam dininə gələnlər, namaza başlayanlar həddən artıq çox idi. Çox vaxt məsciddə namaz qılmağa yer olmurdu. İndi həmin məscid qoruyur. Həbsdə televizorda baxanda görmüşəm. Ora gələn cavan uşaqların bir hissəsi o dövrdə ayrılıb bir az yuxarıdakı "Cümə" məscidinə gəldilər. Həmin vaxt o məscid də uzun illər idi ki,

bağlı idi. Məscidi açdılar. Azər adında biri vardı, onunla gedən uşaqlar açmışdılar. Azərin xəbərini bir də bura düşəndən sonra aldım. Qəzetlərdə oxudum ki, o da nəse bir iş görüb, Gürcüstana qaçıb. Biz "Məhəmməd" məscidində yığıldığımız günlərdə Tariyel özünü məsciddə lider sayırdı. Hamı onun ətrafına toplaşdı. Bizlər onun sözünü əmr bilirdik.

- Həmin günlərdə Qarabağda döyüşlər gedirdi, sizin də yaşınız döyüşlərə qatılmaq üçün kifayət idi. Döyüşlərə qatılmışdınız?

- Hə. 1992-ci ilin yayı idi. Tariyel mənə çağırırdı, dedi ki, OMON-çular İrana təlim keçməyə gedirlər. Bəs mən danışmışam, sən də, Cavanşir də gedin İranda təlim keçin. Mən ilkin olaraq razılıq verdim. O vaxt böyük qardaşım Papravənddə döyüşürdü. Artilleriya bataryasının komandiri idi. Onun yanından əsgər gəlmişdi. Həmin əsgərə qoşulub qardaşımın yanına gədim. Həmin günlərdə Ağdərə alınmışdı. Döyüşdən qabaq qardaşım mənə dedi ki, sən evə qayıt, döyüşdə ölsək, bizimiz ölək. Dedi burada qırğın gedəcək, qayıt evə. Etiraz eləsəm də, mənə geri qayıtdı. Mən Bakıya gələndə Cavanşir artıq İranda idi. Bir neçə ay sonra qayıdıb gəldi. Dedi ki, İranda Azərbaycanın bölgələrindən çox uşaq vardı, Qarabağda döyüşməyə görə orada təlim keçirdilər. Onun danışları mənə maraq yaratmışdı...

(davamı növbəti sayımızda)

□ Elşən MƏMMƏDLİYEV, musavat.com

Anti-qadın moizəsi

Samir SARI

Düənən social şəbəkədə Youtube-dən götürülüb paylaşılıb bir video gördüm. Videoda görünən adam yaşı 30 civarındaydı, əynində yarısı sol çiyinə salınmış əbavardı. Adam mikrofon önündə, rəyasətəfason bir yerdə oturmuşdu və səsini atıb başına deyirdi: "O zaman ki, kişilər arvadlarıyla məsləhətləşdilər, bilin ki, kişilik ölüb". Sonra öz "kəlam"ına belə bir şərh verir: "Pah, ağzıva qurban olum, ağa. Sözə bax e".

Sanki o, İmmanuel Kantdan, Herman Hessedən sitat gərib və bu sitatın hikmətinə ayrıca qiymət vermək lazımdır.

Moizə oxuyan gənc mömin bununla da kifayətlənmir, kişiliyin ölümünün sübutu, əlaməti olaraq daha bir müəyyənədiçi şərt irəli sürür: "O zaman ki, kişilər arvadların ah-nələsinə, göz yaşlarına inandırlar, bilin ki, kişilik ölüb".

Həyatın ən böyük səhvləri bunlar: kişi arvadın məsləhətiyə otura-dura və arvadın göz yaşlarına inana. "Bax, nədə inanasız a, kişilər, mən bunu burdan risk eləyib deyirəm", - şəhadət barməğini yuxarı qovzayan vaiz son xəbərdarlığını edir. (Amma ta "risk eləyib deyirəm" nədi, olmaya arvadın qorxur?).

Düzü, mən bilmirdim, gənc vaiz gözümü açdı, heç demə, o vaxt Həvva nənemiz yaradılarda şeytan gülübmüş, hətta bu hadisədən sonra o (şeytan) cənnətdən qovulanda da sevinib, soruşublar ki, şeytan, cənnətdən qovulmuşan, gərgin olmaq yerinə niyə sevinirən. Şeytan deyib ki, sevinirəm, çünki Allah Həvvanı yaradıb, qoşunumun yarısı düzəlib. "Arvadlar şeytanın qoşununun yarısı deməkdir. Və şeytan istədiyi işi onların əliylə gördür".

Yuxarıdakı sitatlar da gənc vaizin moizəsindəndir.

Xatırladım ki, bu video 1018-ci və ya 1518-ci ildə çekilməyib. Bildiyiniz kimi, o vaxtlar belə moizələr yaygın olsa da, videoçəkən aparatlar yox idi, ona görə də qədim və orta əsrlərdə qızıl xırdalayan bu kimi üləmaların moizələrinin videoyazıları əlimizə çatmayıb. Bu, ya cari ildə çekilib, ya da ötən il lentə alınıb. Təzə "zapisdir". Amma göründüyü kimi, çox aktualdır.

Bax, bizim kənar dünya ilə, xüsusilə də Avropayla fərqi-miz budur. Avropada qadın hüquqları uğrunda mübarizə gündən-günə genişlənirsə, gender bərabərliyi hər gün çiçəklənirsə, bizdə bir sürü kişi bir mağara, zala yığılıb, anti-qadın savaşı aparır, onları "şeytanın qoşununun əsgərləri" adlandırır.

Adam mat qalır: bu fikirləri söyləyən və ağıllı-ağıllı oturub, etiraz-filan etmədən ona qulaq asan adamların evdə anası, bacısı, xanımı, qızı yoxdurmu? Varsa, evə getdikləri zaman onlara "şeytanın əsgəri" kimi baxmayacaqlarmı? İlk fürsətdə onları, yəni şeytanın öbəkələrini zərərsizləşdirməyə çalışmayacaqlarmı?

Bəs cənnət anaların ayaqları altındaydı, nə oldu? Yoxsa analar başqa kateqoriyadandı, arvadlar başqa zümərəndir? Ana da kiminsə əvədi deyilmi?

Bu orta əsrlər qafası ilə hara getmək olar? Belələri öz qızlarını oxuturlar, 9 yaşından evə qapadırlar, üstəlik, qızlarını oxudanlara da üstədən aşağı baxırlar, sabah öz qadın ailə üzvləri xəstələndə isə klinika-kilnika gəzib qadın həkim axtarırlar.

Avropada az qala yüz il bundan qabaq deyilmiş belə bir ifadə var: "Hər uğurlu kişinin arxasında bir fədakar qadın var". Orada çoxdan sübut olunub ki, bəli, məhz elədir. Biznesdə, incəsənətdə, hər şeydə fenomenal uğurlar qazanan bir çox dahi bu uğurlara görə vaxtilə onlara dəstək verən analarına və ömür-gün yoldaşlarına borclu olduqlarını etiraf ediblər.

Bizdə isə, məhz bu cür cahil vaizlərin üzündən camaat düşünür ki, qız yükü duz yüküdür.

Bunu edən adamlar o qədər cahildir ki, apardıqları qadın düşmənçiliyinin, cinsi diskriminasiya çağırışlarının qanunla yasaq, hətta cinayət tərkibli olduğunu bilmirlər. Bilsələr, şübhəsiz ki, bunu videolentə alıb cəmiyyət içərisində yaymazlar.

Nə yaxşı ki, heç də hamı düçüncədə deyil, qız övladlarına yaxşı təhsil verən insanlar möminlər arasında da çoxdur. Onlar qız balalarının əlindən tutaraq dərse, kursa aparıb-gətirir, anlaşırlar ki, övladlarının təhsili hər şeydən vacibdir.

Əlaqədar qurumlar isə bu sayaq orta əsrlər qafası ilə moizə oxuyan cahillərin ağzının üstündən elə vurmaldır ki, bir də çiyinlərinə əba salıb mikrofon qarşısında sarsaqlamasınlar.

Yazıçılar Birliyinin bir qrup üzvünün prezident seçkisinə hakimiyyətin namizədi, prezident İlham Əliyevi müdafiə ilə bağlı bəyanata imza atması geniş müzakirələrə səbəb olub. Hətta bunun qarşılığında sosial şəbəkələrdə Yazıçılar Birliyinin sədri, xalq yazıçısı Anarın kitablarını yandırmaqla bağlı çağırışlar edilib. Avropada səfərdə olan Xalq yazıçısı "Yeni Müsavat"ın suallarına cavab verib.

- (yarımçıq kəsir) Onlar tolerantlıqdan, dözümlülükdən danışirlar, bizim görkəmli alim Cəmil Həsənlə mənim haqqımda bir xoş söz deyən kimi, düşdülər onun üstünə. Demək, tək mənim üstümə yox, mənim haqqımda kimsə yaxşı söz deyir, onun da üstünə düşürlər. Bu, demokratiyadır? Bununla yeni cəmiyyət qurmaq istəyirlər?

- Fərqli fikir söyləyən yazıçılara hücum zamanı hətta əski dövrlərin kitab yandırmaqla üzleşir...

hamlarla üzleşir...

- Məsələ ondadır da. Hamımız belə hesab edirik ki, sən gərək mənim kimi fikirləşsən, sən gərək mənim dediyimi deyərsən. Özü də hər dəfə bizdə olub ki, - indi bilmirəm, siz bilir-siniz, ya yox - dövlət məmurları ilə Yazıçılar Birliyinin sözləri səhv düşüb. Onda müxəlifət həmişə o məmurun tərəfində olub, bizim yox.

- Yeri gəlmişkən, yazıçı Cingiz Abdullayevin "26-lar" kafesi ilə bağlı qalmaqal zərri də pisdir, bu birisi də. Heç nəyimiz yoxdur, Babək də belə olub, Koroğlu da, heç nəyimiz yoxdur. Küll halında bütün bunlar "Azərbaycanın heç nəyi yoxdur" fikrinə xidmət edir. Deyəndə ki, erməniyə xidmət edirlər, inciyirlər. A balam, erməni ilə sənənin dediyin eynidir də. O da deyir Cəlil Məmməd-quluzadə faşistdir, sən də deyirsən Mirzə Cəlil satqındır. Onda nə fərqin var onunla? İndi mən sənə inandım, ürəyimiz boşaldım. İndi bilmirəm necə

"Mən demirəm ki, ziyalılar mələkdir"

Anar: "Əleyhimə üç çamadan yazı yazıblar, saxlamışam, hamısını çap edəcəyəm"

Müsahibənin birinci bölümünün sonunda Anar bildirib ki, Azərbaycan sabitlik içində yaşadığı üçün yazıçılar hakimiyyətin namizədinə etimad göstərib. "Yaxşı, biz bunu düşünərək ona səs verməyə çağırırıqsa, niyə bizim kitablarımızı yandırirlar, yaxud özümüzü hədəfə alırlar, mən bunu başa düşmürəm. O adamlar ki, bunu deyirlər, onlar 1991-ci ildə gəlmişdilər də hakimiyyətə, gördük nələr oldu. Gördük Azərbaycan neçə yerə parçalanırdı, Bakıda küçəyə çıxmaq mümkün deyildi. Ermənilər az qala gəlib Yevlaxa çıxdılar. Bunları görmüşük axı...", - deyərək əlavə edib.

Müsahibənin ikinci hissəsini təqdim edirik:

(Əvvəlki ötən sayımızda)

- ...Bunları gördüyümüz üçün də bu cür qərar verdik. O ki, qaldı... bayaq siz xatırladınız. Mən və rəhmətlik Yusif Səmədoğlu İsa Qəmbəri zəminə götdürdük, türmədə olanda neçə dəfə müraciət yazdım. Neçə dəfə türmədə olan Pənah Hüseyn haqqında, İsgəndər Həmidov haqqında yazdım. Rəhmətlik Əbülfəz Elçibəy - mənim ona hörmətim var - haqqında yazmışdım. Yaxşı, Elçibəy bizim haqqımızda çox gözəl sözlər deyib, 60-cı illər nəslə, konkret olaraq mənim haqqımda, bu birilərdən də söz gözləmirəm, amma belə hadisələr olanda niyə bunlar səslərini qaldırırlar, demirlər ki, kitab yandırmaq yaxşı şey deyil?! Niyə demirlər ki, 80 yaşlı, ağır əməliyyat keçirmiş yazıçını, bu xalq üçün nə isə eləmiş bir adamı zərərlemək yaxşı deyil? Niyə səslərini qaldırırlar? Əgər belədirsə, nə haqla tələb edirlər ki, biz bunları dəstəkləyək, deyək ki, yox, İlham Əliyevi yox, bunları seçin?! Burada bir məntiq var?

- Bu yerdə icazə verin illər öncə şahidi olduğum bir məsələni xatırladım. Həmin dövrdə də sizə qarşı kəskin ittihamlar səslənirdi, əleyhinizə yazılar yazılırdı, o vaxt Müsavat başqanı olan İsa Qəmbərin sizin barənizdə kifayət qədər yüksək fikirlər söylədiyini eşitmişəm və hətta orada qızğın polemika oldu. Yəni o auditoriyada sizi müdafiə edənlər...

ma ənənəsindən istifadəyə çağırış edilir. Belə bir müzakirələrin gətirdiyi cəmiyyətə görə narahat deyilsiniz ki?

- Yox, mən cəmiyyətin ancaq biganəliyinə görə narahatam. Belə olan yerdə gərək cəmiyyət səsini elə qaldırsın ki, o adamlar cəsəret eləyib həddini aşmasınlar. Amma cəmiyyət elə kənardan baxıb, kef çəkər, ə, gördün də, filankəsin kitablarını yandırdılar, nə yaxşı oldu. Ya heç "yaxşı oldu" yox e, "yandırirlar, yandırirlar da..." Mən belə laqeyd cəmiyyətə görə çox qorxuram. Belə bir cəmiyyətin yolu çox təhlükəlidir. Kitab yandırılmağına qalanda, bilirsiniz də, Almaniyada Tomas Mannın, Haybedin, Langerin, Freudun kitablarını yandırmışdılar. Elə bir cərgədə olmaq... Adam fəxr edir ki, sənənin də kitablarını belə bir adamların kitabları ilə bir yerdə yandırirlar.

- Anar müəllim, həqiqətən də 21-ci əsrdə qocaman bir ziyalının, yazıçının kitablarına od vurulacağı xəbərdarlığı acınacaqlı məsələdir. Necə bilirsiniz, bəlkə ziyalılar arbitr rolunu cəmiyyətin gözlədiyi qədər icra edə bilmədiyi üçün belə faciəvi durum yaranır?

- Yerinə yetirir, yerinə yetirmir, bu, başqa söhbətdir. Mən demirəm ki, ziyalılar mələkdir. Ola bilsin hər kəsin bir nöqsanı var, yəqin mənim də həmçinin, mən bunu demirəm. Amma indi konkret bizi nədə günahlandırirlar: niyə biz İlham Əliyevi müdafiə edirik? Bəs, kimi müdafiə edək, desinlər də! Mən ad çəkmək istəmirəm ki, o birilərə xələl gəlməsin, belə çıxmasın ki, mən onları pisləyirəm. Amma namizədliyini verənlərin hansı biri İlham Əliyevdən önə keçəcəyinə, seçiləcəyinə inanırlar? Bütün dünyanın müşahidəçiləri gəlsin, ən demokratik seçkidə mütləq İlham Əliyev qalib gələcək. İndi neçə səsle, bilmirəm, amma mütləq birinci turda qalib gələcək. Yaxşı, indi biz də bunu deyəndə niyə üstümüzə düşürlər?

- Amma burası var ki, qarşı düşməndə olan məsələ, Rüstəm İbrahimbəyov kimi kino ustası da fərqli mövqə sərgiləyəndə bənzər itti-

"Mən belə laqeyd cəmiyyətə görə çox qorxuram"

manı da xeyli ittihamlar səsləndi...

- Deyirəm də. Təkcə Cingiz-zin yox, mənim haqqımda da yazdılar. Mənim haqqımda elə illərdir yazırlar da. Mənim əleyhimə üç çamadan yazı yazıblar, saxlamışam, hamısını çap edəcəyəm. Belələri tarixə inanmırlar, deyirlər dedik, ötüb keçdi. Amma mən bunların hamısını çap edəcəyəm, qoy tarixdə qalsın, görsünlər kim olub, görsünlər biz nələrdən keçmişik. Bir yandan mənim əleyhimə ermənilər yazırlar, məktubları indiyə qədər durur ki, "səni öldürəcəyik, Ənvər Paşanı elə öldürdük, Tələt Paşanı belə öldürdük, indi növbə Bəxtiyarla - o vaxt rəhmətliyin adını yazırdılar - sənindi". Söyüş yazırlar. Yazırlar ki, "Sum-qayıtı sən təşkil elədin, getdin orda erməniləri öldürdün, xalçalarını oğurladın". Bir yandan ermənilər yazırlar - kitabımda çap da eləmişəm - bir yandan da bizimkilər yazır. Yaxşı, neyləyək biz?! Ermənilər hər halda onlardan yazmırlar ki, bizdən yazırlar da, ziyalılardan. Məqsəd nədir? Erməni millətçilərinin məqsədi odur ki, Azərbaycanın tarixi olmayıb, böyük adamları, yaxşı adamları olmayıb, indi də yoxdur, olanları da hörmətdən, nüfuzdan salaq. Bizimkilər də bu cür dava edirlər. Deyirlər hə, Füzuli də pisdir, Mirzə Cəlil də pisdir, Səməd Vurğun da, o bi-

yazacaqsan. Yazın ki, tarix üçün qalsın.

- Narahat olmayın. Anar müəllim, bu yaxınlarda qəzetimizdə bir araşdırma yazısı getmişdi. Orda qeyd olunan məsələyə, AMEA-nın Rəyasət Heyətinin binası üzərində "Azərbaycan SSR" yazısının saxlanmasına ziyalı olaraq sizin münasibətiniz necədir?

- Ondan xəbərim yoxdur. Amma axır vaxta qədər 26 Bakı Komissarı küçəsi var idi, heç onu demirlər. Amma bizdəki 26 rəqəminə görə başladılar hoqqa çıxartmağa ki, "26-lar"ın şərəfinə qoyulub".

- Praqaya səfəriniz nə ilə bağlıdır?

- Hazırda Praqadayam, burdan Varşavaya gedəcəyəm, orada mənim kitablarımı çıxıb, o kitabların təqdimatı olacaq.

- Yəqin ki, xaricdə kitablarınızı yandırmaq istəyən olmaz...

- Yox. Axır vaxtlar Moskvada 3 kitabım çıxıb, Türkiyədə 4-cüsü çıxır. Azərbaycanda isə "LİK" ("Literatura, İskusstvo, Kultura Azerbaydjan") çox böyük kitab olduğundan, ona gücüm çatmazdı, ona görə də bunun çapını Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi öz üzərinə götdürüb, çox sağ ol-sunlar.

□ Elşad PAŞASOY, "Yeni Müsavat"

"Baxış bucağı"

Bir sıra müxalifət partiyaları prezident seçkiləri ilə bağlı boykot və iştirak etməklə bağlı qərar versə də, təbii olaraq seçki mövzusu ölkə gündəmində əsas müzakirə obyektinə qalır. BAXCP sədri, deputat Qüdrət Həsənquliyev "Yeni Müsavat"a müsahibəsində etiraf etdi ki, seçki gününün yarım il öncə çəkilməsi onun özü üçün də sürpriz olub. Bunun səbəbləri barədə təxminlərini bölüşən müsahibimiz seçki qərarının ölkə üçün əhəmiyyətindən də bəhs etdi, eyni zamanda AXCP rəhbərliyi barədə kəskin fikirlər səsləndirdi.

- Qüdrət bəy, siz seçkilərə qatılmazdan öncə vahid namizəd məsələsini müzakirə etmək, seçkilərə birgə qatılmaqdan ötrü müxalifətə çağırış etmişdiniz. Müraciətinizə reaksiya gəldimi?

- Danışqlar olub. Hətta sizə deyim ki, keçmiş xalq hərkətində olmuş, sonradan özünün partiyasını formalaşdırmış insanlarla, müəyyən partiyalarla danışqlar olub. Bəzi partiyalar vaxt istəyirlər. Sözsüz ki, bu görüşlərlə bağlı təşəbbüs bizim tərəfimizdən olub. Bildirmişik ki, namizədlik irəli sürülənə, yaxud qanunvericiliklə namizədliyi geri götürmək üçün nəzərdə tutulmuş son müddətə qədər də bu proses baş verə bilər. Yeni partiyalar bir araya gəlib, hansısa namizədi müdafiə edə bilərlər.

- Amma əksər müxalifət partiyaları seçkiləri boykot etdi. Onlarla hər hansı təmas oldu mu?

- Təəssüf ki, yox. Bəzi partiyalar xüsusilə seçkilərdə uğur qazanmaq imkanlarının məhdud olduğunu əsas götürərək, bu cür birliklərə maraqlı deyillər, bu cür koalisiyalarda maraqlı deyillər. Hər halda qeyri-rəsmi bizi dəstəkləyəcəyini vəd edən partiyalar da var, danışqların davam etdirilməsinin vacibliyini deyənlər də var. Vəziyyətə baxacağıq, hər halda bu istiqamətdə fəaliyyətimiz davam edir.

- Belə başa düşdüm ki, sizinlə əməkdaşlıq etmək istəyənlər ancaq parlament partiyalarıdır...

- Yox, parlamentdən kənar partiyalar da var. Bəzi partiyalar seçki ilə bağlı qərarlarını yaxın günlərdə verəcəklərini deyiblər. Adları açıqlamıram, bu istiqamətdə danışqlar gedir.

- Əksər müşahidəçilərin mövqeyi belədir ki, onsuz da seçkinin favoriti ballıdır, hakim partiyanın namizədinin qalib gələcəyi şübhə doğurmur. Bu mənada sizi seçkiyə qatılmağa vadar edən sabəb nədir?

- Bir dəfə də bu barədə sual olmuşdu. Mən bir az da obrazlı ifadə etmişdim ki, təsəvvür edin futbol üzrə Çempionlar Liqası keçirilir və Azərbaycanı qatılmaqda "Qarabağ" qatılır. "Qarabağ"ın "Barselona", "Çelsi", "Real" Madridi udacağı qeyri-realdır. Onda gəlin komandamızı qınayaq ki, "Qarabağ" bu yarışa niyə qatılır? Birincisi, bu cəmiyyətə mütləq

alternativlər, alternativ ideyalar lazımdır. Azərbaycandakı problemlərin bir çoxu ondan qaynaqlanır ki, ölkəmizdə müxalifət zəifdir. Mən bu məsələdə hər zaman iqtidarı da kəskin tənqid edirəm. Düzdür, iqtidar nümayəndələri deyir ki, heç bir hakimiyyət öz müxalifətinin güclənməsinə çalışmamalıdır, əksinə, iqtidarlara müxalifəti zəiflətməyə, parçalamğa çalışır. Amma mən də hər zaman deyirəm ki, əgər ölkədə ciddi mənada strukturlaşmış müxalifət, yaxud ölkənin siyasi həyatında müxalifə-

kimi göstərmək olar. Ona görə də biz seçkiyə qatılacağıq. Biz ölkənin gələcəyini parlamentli respublika modelində görürük. Təbliğət kampaniyası başlayandan sonra biz ölkədə ciddi məhkəmə-hüquq islahatlarının aparılması ilə bağlı proqramla çıxış edəcəyik. Biz ölkədə ciddi siyasi və iqtisadi islahatların aparılmasının tərəfdarıyıq ki, bunun hər biri ilə bağlı özümüzün konkret platformamızı, proqramımızı ortaya qoyacağıq. Ən başlıcası isə Qarabağı qısa müddətdə necə azad edəcəyik, bu barədə də

şübhələr olacağına, o halda biz geri çəkilməyəcəyik. Ancaq dediyim kimi, gərək o halda biz həmin partiyalarla razılığa gələk ki, bizim platforma əsasında, qarşılıqlı razılıq əsasında vahid platforma hazırlayaq.

- Bəs, iqtidarın namizədinin xeyrinə iddianızdan çəkinməyiniz, onu dəstəkləməyiniz mümkündür?

- Yox. Mən hesab eləmirəm ki, iqtidarın bizim iqtidar namizədini dəstəkləməyimizə ciddi ehtiyacı var. Bu, bir halda ola bilər: iqtidarın seçkidən sonra hansısa müxalifət parti-

çox danışıldı. Siz bu ehtimalları nə dərəcədə ciddi hesab edirsiniz?

- Ümumiyyətlə, bu seçkilərin elan olunması müəyyən mənada mənim üçün də sürpriz oldu. Ona görə yox ki, mən bunu ehtimal eləmədim. Əksinə, mən daim deyirdim ki, növbədənəkar seçkilər keçirilə bilər. Amma sözün doğrusu, ötan payızdakı müzakirələr zamanı iqtidar təmsilçilərinin seçkinin vaxtında keçiriləcəyini söyləməsi və onun ardınca növbədənəkar seçkilərin elan olunması mənim üçün də

- Bəs, seçkilərin beynəlxalq standartlara uyğun keçiriləcəyinə əminsiniz?

- Hər halda ümid edirəm ki, Azərbaycandakı bu seçkilər normal məcrada keçiriləcək. Əlbəttə, təəssüf doğuran hal o idi ki, yenə də radikal müxalifət bu seçkilərə qatılmadı. Onlar imkan verdilər ki, Azərbaycanın əleyhinə olan dairələr Azərbaycana qarşı hücumları, təbliğət kampaniyasını bir az da genişləndirsinlər. Amma reallığı bilmək istəyirsinizsə, mən səmimi şəkildə sizə deyirəm, növbədənəkar seçkilə-

"Xarici qüvvələrin seçki ilə bağlı

hansısa planları payıza hesablanmışdı"

Qüdrət Həsənquliyev: "Əli Kərimli və ətrafındakı uşaqlar ölkədə ümumi siyasi əxlaqı pozurlar"

"Azərbaycandakı problemlərin bir çoxu müxalifətin zəif olmasından qaynaqlanır"

tin xüsusi yeri və rolu yoxdur, deməli, o ölkədə siyasi islahatların aparılmasına ehtiyac var. Bu siyasi islahatları aparmağa da iqtidar borcludur. İqtidar bu islahatları dərinləşdirmirsə, deməli, buna görə onu qınamaq lazımdır. Yenə deyirəm, Azərbaycanda bir çox problemlər müxalifətin zəif olmasından qaynaqlanır. Müxalifət də lazımı səviyyədə hökumət üzərində effektiv nəzarəti, qanunların aliliyini təmin edə bilmir ki, iqtidar mənsubları tərəfindən qanunların aliliyinə hörmət olunsun və s. Bunun da nəticəsində çoxsaylı problemlər yaranır. Məsələn, Beynəlxalq Bankla bağlı yaranmış problemi bir nümunə

platformamızı təqdim edəcəyik. Bax, bu alternativlərin ictimaiyyətə təqdim olunması son dərəcədə önəmlidir. Ona görə də seçkidə qalib gəlmək məsələsi ikinci məsələdir. Əsas məsələ budur ki, seçki bir yarışdır və müxtəlif platformaların cəmiyyətə təqdimatıdır. Cəmiyyətin də haqqı var ki, müxtəlif platforma və düşüncələrlə tanış olsun.

- Hansısa məqamda namizədliyinizi başqasının xeyrinə geri götürə bilərsiniz?

- Əlbəttə, bu, mümkündür, bunu istisna etmirəm. Lakin o, danışqlardan asılı olacaq. Namizədliyi geri götürmək üçün qanunda nəzərdə tutulmuş son müddət var. Əgər həmin müddət ərzində uğurlu danı-

şını da hökumətin formalaşmasına cəlb etmək fikri olarsa, o halda mən bunu mümkün sayıram.

Sözsüz ki, mən də qəbul edirəm, seçkilərin favoriti İlham Əliyevdir. Əgər mən alternativ olaraq bunu qəbul edərsəm, deməli, cəmiyyət də bunu qəbul edir. Amma tam səmimiyyətlə deyirəm, NATO-nun Gürcüstandakı tədbirində iştirak etdim. Orada bir cavab qızdan soruşdum ki, Saakaşvili niyə uduzdu? Dedi, mən də daxil olmaqla tərəfdarlarının çoxu ona səs vermədik, biz istəyirdik ki, Gürcüstanda dinc yolla hakimiyyətin dəyişməsi ənənəsi yaransın. Ola bilsin ki, ölkə olaraq Gürcüstan bundan əziyyət çəkəcək, amma bu ənənəni yaratmaq lazımdır. Təsəvvür edin ki, Saakaşvili tərəfdarı əks düşərgəyə səs verib. Azərbaycanda da insanlar fikirlişməlidirlər ki, bu ölkəyə güclü müxalifət lazımdır. Onsuz da ölkədə sabitlik istəyən və gələcək islahatları da indiki iqtidara bağlayan və indiki iqtidar tərəfindən bu islahatların keçirilməsinin daha məqsəduyğun olduğunu düşünən insanlar var ki, onlar onsuz da iqtidara səs verəcəklər. Amma heç olmasa demokratiyanın dərinləşməsinə istəyən insanlar Azərbaycan müxalifətinin digər təmsilçilərindən birini seçməlidirlər və ona səs verməlidirlər, mən özümə çağırıram. Yalnız bu halda biz ölkədə vəziyyəti köklü surətdə dəyişə bilərik. Həm də mən həmkarlarıma da çağırış edəcəyəm ki, biz bu seçki kampaniyasını daha çox seçki platformalarının təbliği və insanlara çatdırılması imkanı kimi qiymətləndirək, təhqir və qarşılıqlı ittihamlardan qaçaq.

- Qüdrət bəy, bu aralar payızda keçiriləcəyi halda seçkilərə xarici müdaxilənin ola biləcəyi ehtimalından

sürpriz oldu. Əslində bu, müəyyən xarici dairələr üçün də sürpriz oldu, onların sözsüz ki, seçki ilə bağlı hansısa planları var idisə, bunlar payıza hesablanmışdı. Fikrimcə, hökumət tam mənada olmasa da, xeyli dərəcədə o planları pozmuş oldu. Yeri gəlmişkən, mən bu ehtimalla da üstünlük verirəm ki, hakimiyyət Qarabağ məsələsində vaxt itirməmək üçün seçkini 6 ay irəli çəkib. Partiyamızın maraqları baxımından əlbəttə ki, biz mayda qurultay keçirməyi nəzərdə tutmuşduq. Payızda təşkilat komitəsi yaradılmışdı və rayonlarda konfranslara hazırlıq gedirdi. Martin 1-dən artıq bütün konfranslar keçirilməyə başlayacağıq, mayda isə qurultay olacağıq. Bu, təşkilatı daha artıq səfərbər etmək imkanı idi. Amma biz artıq seçkiyə qurultaysız gedirik. Yeni təşkilatı baxımdan əlbəttə, partiya bundan ziyan çəkdi. Lakin ölkə maraqları baxımından biz ilk gündən bu seçkilərin keçirilməsini biz partiya olaraq normal qəbul etdik. Həm də Qərbin Azərbaycanla bağlı qorxulu planları var idisə, o planlar sözsüz ki, pozuldu. Bəzi hallarda deyirlər ki, nə baş verdi, hökumət seçkinin vaxtını dəyişdi? Başa düşməliyə ki, YAP elə ona görə uzunömürlü iqtidar partiyası olub ki, onlar nə sə baş verəndən sonra qərar qəbul etmirlər, baş verə biləcək qərarları önləmək üçün öncədən addımlar atırlar. Baxıram ki, sosial şəbəkələrdə yazırlar nə baş verdi, hökumət seçkini yarım il əvvələ təyin etdi? Fikrimcə, hökumət sadəcə proqnozlaşdırır ki, nələrlə ola bilər? İstənilən hökumətin borcudur ki, ölkəni gözələnən təhlükələrdən qorusun. Yoxsa hadisə baş verəndən sonra hansısa addım atmağın heç bir mənası yoxdur.

rin elan olunmasından ən çox faydalanan, seçkilər elan olunan kimi, seçkilərin boykot olunacağını deyən Əli Kərimli və Milli Şura oldu. Sizə səmimi deyirəm, xüsusilə də Əli Kərimlinin sevincini siz bəlkə heç təsəvvür edə bilməzsiniz. Ona görə ki, payızda onu biabırçı bir məğlubiyyət gözləyirdi. Yəni o, növbədənəkar seçki qərarını əsas götürərək dərhal bəyan etdi ki, seçkiləri boykot edirik. Beləliklə də o, radikal düşərgədə öz liderliyini qoruyub-saxlaya bildi. Payızda isə onun öz mövqeyini qoruyub-saxlaması mümkünsüz olacağıq. Şantaj etməklə, əlbəttə, başqa partiyaları da seçkilərə qatılmaqdan çəkindirdi, bu da gözələnən idi. Bilirsiniz, o, radikal düşərgənin başında duran şəxslərdən biri kimi bundan siyasi və maddi mənada kifayət qədər faydalanır. Düşünür ki, indiki reallıqda əldə etdikləri də ona kifayətdir, onun üçün artıqlaması ilə yetərlidir.

İstədim sizin qəzet vasitəsilə məni narahat edən bir fikri bildirim. Seçkiləri boykot etmək olar, amma Əli Kərimli və onun ətrafındakı uşaqlar ölkədəki ümumi siyasi əxlaqı pozurlar. Məsələn, mən sosial şəbəkələrdə yoxam. Amma mənə partiya üzvlərimiz məlumat verirlər ki, orda son vaxtlar ölkə rəhbərliyinin, vəzifəli şəxslərin ünvanına kifayət qədər təhqirlər dolu yazılar yazılır, fikirlər sələndirilir. Həmin o radikal düşərgənin başında duran Əli Kərimli isə bir dəfə onlara bu cür davranışın, fəaliyyətin yolverilməz olduğu ilə bağlı çağırış etməyib ki, siz bunu dayandırın!..

P.S. Müsahibənin geniş variantını Musavat.com-dan oxuya bilərsiniz.

□ **Elsad PAŞASOY,**
"Yeni Müsavat"

Kapitan və qoyunlar

Zamin HACI
 zaminhaci@gmail.com

Gində məktəblilərə riyaziyyat dərində belə tapşırıq verilibdir: “Əgər gəmidə 26 qoyun və 10 keçi varsa, kapitan neçə yaşındadır?”. Uşaqlar bunu həll edə bilməyibdir. Heyrətə gəlinəsidir. Bunlar bu ağilla o qədər saxta məhsulu necə istehsal edirlər? Hasarı necə tikiblər? Axırda isə məktəblilərə deyiblər əslində sizi yoxlayırdıq, burada düzgün cavab-zad yoxdur.

Bizim təhsil sistemində, riyaziyyat kitablarında beləncik məsələ və misallar adı həlaldır. Əsas isə ixtisasca riyaziyyat müəllimi olan keçmiş təhsil nazirimiz Misir müəllim tərəfindən qoyulubdur. Açırsan dərsləyi, görürsən yazılıbdır: “Həsənin axırncı 2 qoyununu uçakovı oğurladı, 5 toyuğunu tülkü yedi. O, uşağını Narxoza necə qəbul elətdirdi?”. Yaxud, 9-cu sinifin “Riyaziyyatın əsasları və dolanışığı keçid” kitabında uşaqlara bu tapşırığı həll etmək əmr olunur: “Səhərdən axşam qədər qutuya 3 bülleten atdılar. Məzahir müəllim axşam qutudan 3 min 800 protokol, 5600 bülleten, 5 ədəd “Azərbaycan kulinariyası” jurnalına abunə, 4 işıq pulu kağızı, 2 alimət çarəməsi, 1 et talonu, Antalyanın Fetoş kurortuna beş nəfərlik putyovka çıxartdı. Tapın görək bu dəqiqə Oğuz rayonunda meşədə neçə qanunsuz at kəsimi baş veribdir?”. Ən maraqlısı odur ki, bizim uşaqlar bunu gözəl formada həll edirlər.

Ümumiyyətlə, dünyada əfəl xalqlar çoxdur. Hamı bizim qədər istedadlı deyildir. Baxırsan kosmosa maşın göndərilər, hegemonluq edirlər, Qarabağa lotuyana şəkildə həmsədr-zad yollayırlar, ancaq bir damcı qabiliyyət, qanacaq, dözümləri yoxdur. Son bir ildə ABŞ-ın Kubadakı səfirliyində işləyənlərin başına gələnlər bu mənada tragikomediya. Adı çəyirtkə sənsindən bunlar dəli olublar. Yıxıblar kuballıların üstünə deyirlər guya akustik silah təbiiq olunub. Mən o səsin yazısını internetdə tapıb qulaq asdım. Üstündə yekə-yekə qeyd eləmişdilər: “Bu səs sizin üçün təhlükəli ola bilər, qulaq asmazdan öncə fikirləşin” və sairə. Qorxa-qorxa qulaq asdım, özümə də gülməli gəldi. Çəyirtkə cırıltısından başqa heç nə deyildi. Uşaqlığım kənddə keçdiyi üçün hər axşam səhərə qədər belə təbii konsertin altında uyumuşam. Bunlarda isə kəşfiyyatçılar və diplomatlar sürüylə dəli olubdur.

Hələ o seçkiyə rusların barmaq eləməsi əhvalatı nədir... Biabırçılığın, tragikomediyanın, farsın, nə bilim, qroteskin didir. 13 nəfər rusiyalı sosial şəbəkələrdə, yeni, Feysbukda, Tvitterdə-zadda saxta linklər, xəbərlər yayıblar, amerikalılar da buna aldanıb Hillari Klintonun özünə Donald Trampa səs veriblər. Kül başınıza elə... Siz bu ağilla bizə düzgün seçki öyrədirsiniz? Putinin əşbazının başçılıq elədiyi 13 nəfərin barmağı sizdə seçkinin taleyini dəyişirsə, niyə ölmürsünüz? Günü pornoulduz və manıslarla keçən birisi dövlətinin başındadır, nə haqla dünya xalqlarına ağıl öyrədirsiniz?

Özü də həmin 13 lotudan biri əslən azərbaycanlıdır, Ceyhun müəllim adındadır. Peterburqda alt tumanı buraxan firması varmış. Fəxrimizdir. Əgər Amerikanın seçki sisteminin başına o tumanlardan birini keçirə bilibse, afərin ona. Yəqin Məzahir müəllimin universitetini bitiribdir. “Kapitanın yaşı və qoyunlar” məsələsindən vaxtilə çox həll etmişdir.

Sistemin bərbadlığından günahsız amerikalı uşaqlar əzab çəkirlər. Keçən həftə axmağın birisi Floridada məktəbə hücum çəkib 2 müəllim və 14 uşağı öldürdü. Sən demə onun silahla məktəbə hücum edəcəyi haqda hələ yanvar ayından yerli hüquq-mühafizə orqanında, konkret Federal Təhqiqat Bürosunda (FTB) informasiya varmış. Bir vətəndaş zəng edib deyibmiş ki, mənə Filankəs camaatı qıracaq, tədbir görün. Ancaq bunlar tədbir görməyib, nəticə də ortadadır.

Normal ölkələrdə belə şeyləri fikirləşən adamları tuturlar. Yoxlamaq üçün bələdiyyənin yanından keçəndə yüngülvari fikirləş ki, bunlar torpaq satırlar, öləsi adamdırlar. Bir saat sonra əlaqədar orqanlar gəlib səni hoppalara götürəcəkdir. Xəbərlərin axşam buraxılışında evindən çıxan 1 ton marixana, 2 ton heroin, 3 ədəd ballistik raket, 1 “İsgəndər” qurğusu və qanunsuz ədəbiyyat sayılan Fətiş müəllimin “Əl bül-bül-bin düldül ixtisareyi fil-mil” risalesindən yarım səhifənin aşkar edilib götürülməsi nümayiş etdiriləcəkdir.

“Səhər görüşləri” verilişində isə əmin uşaqları, bibin qızları, dayının arvadları və başqa qohumlar səndən imtina edəcəkdir. Sən də türmədə oturub “Əgər qonşu kamerada 50 taxtabiti və 70 bit varsa, hər ay 5 dustaq vərəmdən ölürsə, reisin sürücüsü pravanı neçəyə alıbdır” məsələsini həll edirsən.

Ermenistanın qara təqvimi: 30 iyundan sonrakı yeni era

Sabah - fevralın 20-də Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ vilayətində erməni separatçı hərəkatın başlanmasının 30-cu ildönümü tamamlanır. 30 il öncə - 1988-ci il fevralın 20-də keçmiş DQMV-nin Xalq Deputatları Soveti bölgənin Azərbaycan SSR-in tərkibindən çıxaraq Ermənistan SSR-in tərkibinə daxil edilməsi haqda anti konstitusion bir qərar qəbul edərək, Bakı və İrəvana bu qanunsuz sərhəd dəyişikliyi ilə bağlı müraciət göndərmişdi.

Sonrası bellidir. Ermənistanın ərazi iddiasından doğan və Moskvanın bilavasitə köməkçisi, müstəsna olaraq Rusiyanın imperiya maraqlarına cavab verən bu böyük avantüranın iki qonşu xalqa hansı müsibətlər gətirdiyini xatırlatmağa yəqin ki, lüzum yoxdur. Ələxüsus ermənilər hələ də sonu görünməyən bu münaqişəyə görə ilbəl daha ağır bədəlini ödəməkdədirlər.

Bu, əlbəttə ki, regional və super güclərin əlində maşa olmağa adət eləmiş bədxah qonşularımızın böyük aldanış günü idi. 2047-ci ilədək Rusiyaya faktiki, icarəyə verilən Ermənistan adlı kvazi-dövlətin hazırkı acınacaqlı durumu özlüyündə hər şeyi deyir: işğal naminə Rusiyaya peşqəş olunan müstəqillik və suverenlik, Kremlin ucaqar əyaləti və forpostu statusuna razı olub da “izqoy” (“tullantı”) ölkəyə çevrilmək, Azərbaycan və Türkiyə tərəfindən sərt blokada rejimi, ölkədən ildən-ildə güclənən kütləvi köç, yerdə qalan əhalinin isə səfil həyat tərzini, dərinləşən iqtisadi böhran, nəhayət, 30 ildə Dağlıq Qarabağın heç bir ölkə, hətta heç Ermənistanın özü tərəfindən tanınmayan “müstəqilliyi” və... fiasko olan “miatsum” ideyası.

Sadalananlara rəğmən, bu avantüradan və onun nəticələrindən bu günədək lazımi dərəcədə götürməyən qalstuklu erməni hərbi canilər - Ermənistan iqtidarında 20 ildir kök salmış “Qarabağ klani” abırsızcasına fevral hadisələrinin 30 illik yubileyini qeyd eləməyə hazırlaşır. Halbuki, məntiqlə bu təqvimi qara bayram kimi qeyd eləməlidirlər.

Sual da belədir ki, erməni xalqını sonu görünməyən siyasi-iqtisadi böhran soxmuş bu “qəhrəmanlar”, Xocalı soyqırımını imza atmış hərbi canilər, erməni “səhra komandirləri” görəsən hansı nəticəyə,

Qarabağ məsələsi üçün yeni mərhələ - Bakının düşməne “yubiley” sürprizi

Qarabağdakı separatçı hərəkatın 30-cu ildönümündə işə düşəcək meqa-layihə də işğalçı ölkədən yan ötəcək; iyunun 30-da istifadəyə veriləcək Cənub Qaz Dəhlizi (TANAP) tək “Şahdəniz” yatağını deyil, ümidimizi də Avropaya daha sıx bağlayacaq...

hansı günlərinə sevinir, öyünür? Regionda bir-birinin ardınca reallaşan iri nəqliyyat xətləri və enerji dəhlizlərinin marionet-ölkədən yan keçməsinə - hansı layihələr ki, cırdan Ermənistanın büdcəsinə sanballı şəkildə zənginləşdirir, onun iqtisadi və enerji təhlükəsizliyini, bütövlükdə təhlükəsizliyini və Rusiyadan müstəqilliyini böyük ölçüdə möhkəmləyə bilər.

Yeri gəlmişkən, belə layihələrdən növbəti biri - ABŞ-ın da ciddi dəstək verdiyi möhtəşəm Cənub Qaz Dəhlizi (CQD), daha doğrusu, onun mühüm seqmenti olan TANAP bu il - iyunun 30-da işə düşəcək - Dağlıq Qarabağdakı separatçı hərəkatın 30-cu ildönümündə!

Bu barədə fevralın 15-də Bakıda Cənub Qaz Dəhlizi Məsləhət Şurasının nazirlər səviyyəsində keçirilmiş 4-cü iclası çərçivəsində BP şirkətinin Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə üzrə regional prezidenti Qəri Cons mətbuat konfransında bildirib. Onun sözlərinə görə, bu il boru kəməri ildə 2 milyard kubmetr qaz göndəriləcək. Növbəti illərdə isə nəql olunan qazın həcmi ilbəl artırılacaq.

2020-ci ildə isə Azərbaycan qazı TANAP-ən davamı olaraq TAP vasitəsilə Avropa bazarına çatacaq (İldə 10 milyard kubmetr təbii qaz nəqli nəzərdə tutulur).

Ermənistanı bu xüsusda dilxor edəcək daha bir məqam var: belə ki, Bakı toplantısında Türkmənistanın da Cənub Qaz Dəhlizinə qoşulması mümkün hesab edilib. Kəmərin rentabelliğini xeyli artıracaq belə bir perspektiv barədə Avropa Komissiyasının energetika məsələləri üzrə vitse-prezidenti Maroş Şevçovic bildirib. “2018 - Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinin reallaşmasında xüsusi dövr olaraq 2020-ci ildə Azərbaycan qazı Gürcüstan və Türkiyədən keçməklə Avropaya çatacaq. Bu - Avropanın energetik təhlükəsizliyini gücləndirəcək strateji bir layihədir”, - deyir o qeyd edib və bunu da əlavə edib ki, Avropa Komissiyası bununla bağlı Türkmənistan hökuməti ilə daim təmasdadır.

Siyasi analitiklərə görə, Cənub Qaz Dəhlizinin mühüm hissəsi kimi TANAP-ın işə düşməsi Azərbaycan iqtisadiyyatında yeni eranın simvolu demək olacaq. Paralel

surətdə Rusiyanın forpostu Ermənistanın Avropa üçün, Qərb üçün “izqoy” ölkə statusu bir qədər də möhkəmlənmiş olacaq.

Ancaq bu, təkə iqtisadi məsələ də deyil. CQD kəməri həm də Azərbaycanı Avropaya daha möhkəm tellərlə bağlayacaq. Bu isə Avropada artan söz sahibliyimiz, Qarabağ məsələsində daha əlverişli mövqeyə çıxmaq şansı deməkdir. Çünki iqtisadi bağlar həmişə siyasi bağlar yaradır və ya onları möhkəmlədir.

Demək, Qarabağ məsələsi üçün də yeni bir eranın başlayacağını söyləmək mümkündür. Başqa sözlə, bu problem Kataloniya məsələsi kimi Avropa üçün bir qədər də “doğmalaşmış” olacaq. Bu il Avropa Birliyi ilə Azərbaycan arasında imzalanması gözlənilən strateji əməkdaşlıq sazişini də nəzərə alsaq, mövqeyimizin daha anlaşılan duruma gələcəyi proqnoz edilə bilər. Avropanın Dağlıq Qarabağla bağlı pragmatik yanaşması isə adekvat şəkildə vasitəçi dövlət kimi ABŞ-ın da məsələdə daha rəşional və ədalətli mövqeyini şərtləndirəcək...

□ “Yeni Müsavat”ın analitik xidməti

Xocalı soyqırımı

Serebrenitsa soyqırımı

İki gün öncə Qaradağlı soyqırımının 26-cı ildönümü oldu. Bir həftə sonra isə 20-ci əsrin ən dəhşətli soyqırımlarından olan Xocalı soyqırımının 26-cı ildönümü Azərbaycanda geniş şəkildə anılacaq.

1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə erməni silahlı dəstələri SSRİ dövründə Xankəndi (Stepanakert) şəhərində yerləşdirilmiş 366-cı motoatıcı alayının zirehli texnikası və hərbi heyətinin köməkliyi ilə Xocalı şəhərində dinc azərbaycanlılara qarşı dəhşətli qırğın həyata keçiriblər. Bu qırğının nəticəsində 613 nəfər həlak olub, onlardan 63 nəfəri uşaqlar, 106 nəfəri qadınlar, 70 nəfər isə qocalar olub. 8 ailə tamamilə məhv edilib. 25 uşaq hər iki valideynini itirib. 130 uşaq valideynlərindən birini itirib. 487 nəfər yaralanıb, 1275 nəfər ermənilər tərəfindən əsir götürülüb, 150 nəfər itkin düşüb. Xocalı soyqırımı müasir tariximizdə keçmiş Yuqoslaviyada Serebrenitsa şəhərində serblərin müsəlman əhaliyə qarşı 1995-ci ildə həyata keçirdiyi soyqırımı ilə demək olar ki, eynidir. Diktator Slobodan Miloşeviçin əmri ilə serblər 8 min müsəlmanı qətlə yetirmişdilər.

Lakin Serebrenitsa soyqırımını törədənlər çox keçmədən bilavasitə ABŞ-ın təkidləri ilə Beynəlxalq Tribunalı cəlb etdirdilər. Sonra isə Beynəlxalq Haaqa Məhkəməsi onların hər birinə ağır cəzalar verdi. Məsələn, köhnə Yuqoslaviyanın, sonradan Serbiyanın prezidenti olmuş Slobodan Miloşeviç məhkəmə prosesinin son anlarında ağır infarkt keçirərək öldü. Soyqırına rəhbərlik etmiş hərbi canilər də hamısı tutularaq Beynəlxalq Tribunalda cəzaları isbatlanmaqla mühakimə olunmaq üçün Haaqa Məhkəməsinə çıxarıldılar və ömürlük cəza aldılar, bəziləri isə uzun müddətə həbs cəzası ilə cəzalandırıldı. Soyqırına başçılıq edən adamlardan biri-Bosniya Hersoqovindəki serb azlığının liderlərindən olan Karacic uzun müddət axtarılsa da tapılmadı. Amma yenə də ABŞ kəşfiyyatının əməliyyatları nəticəsində 10 il sonra məlum oldu ki, bu adam saqqalını uzadaraq keşiş qiyafəsində kilsələrin birində gizlənir. Onu da həbs etdilər və ömürlük həbs cəzası kəsildi.

İki soyqırım, iki fərqli baxış: Xocalı və Serebrenitsa

Birini həyata keçirənlər ömürlük məhəbdə və məzarda, digərini törədənlər isə azadlıqda və vəzifələrdə; ekspert 2 əsas səbəb gətirir...

Qeyd etdiyimiz kimi Xocalı soyqırımı, Qaradağlı hadisələri, Qazaxın Baqanis-Ayırım kəndində, Kəlbəcərin Ağdaban və Başlıbel kəndlərində ermənilərin əhaliyə qarşı törətdiyi qırğınlar öz mahiyyəti ilə Serebrenitsa soyqırımı ilə demək olar eynidir. Hətta Xocalıda və qeyd etdiyimiz Azərbaycan kəndlərində ermənilər daha amansız qətləmlər törədiblər, daha böyük bəşəri cinayətlər törədiblər. Xocalı soyqırımına rəhbərlik edənlərdən Robert Köçəryan, Serj Sərkisyan, Seyran Ohanyan, Zori Balayan azərbaycanlılara qarşı ən qəddar üsullarla qırğın həyata keçirdiklərini dəfələrlə etiraf ediblər. Hətta onlar bu hərəkətlərindən qürur duyduqlarını çəkinmədən dilə gətiriblər. Bəs, necə ola bilər ki, dünya Serebrenitsa hadisələrini birmənalı olaraq soyqırım aktı kimi qəbul edir, həmin soyqırımı həyata keçirənlər beynəlxalq hüquq qarşısında ən ağır cəzalara layiq görülür. Lakin Xocalı soyqırımını həyata keçirənlər azadlıqda gəzir, hətta onlar Ermənistanın prezidenti, nasıldı.

zirləri olurlar və dünya həmin şəxslərin bəşəri cinayətlərinə göz yumur?

Politoloq Qabil Hüseynli "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Xocalı soyqırımında birbaşa iştirak etmiş cinayətkarların hələ də öz cəzalarını almasında bir sıra səbəblər rol oynayır: "Bunlardan biri odur ki, biz bu soyqırımı hadisələri barədə məlumatları zamanında dünyaya, müvafiq beynəlxalq qurumlara, dövlətlərə çatdırı bilmədik. Biz bu hadisələri, soyqırımı törədənlərin məsələsini zamanında beynəlxalq məhkəmələrə, beynəlxalq tribunallara daşıya bilməmişik. Beynəlxalq təşkilatların və dövlətlərin ikili standartlara üstünlük verməsi də azərbaycanlılara qarşı ermənilərin həyata keçirdiyi soyqırına yanaşmada, cinayətkarların cəzalandırılması məsələsində ciddi təsirini göstərir.

Azərbaycan Respublikasının Prokuroru Xocalı soyqırımı ilə bağlı cinayət işi açıb və soyqırına rəhbərlik etmiş bir sıra şəxslər barəsində beynəlxalq axtarış da elan edib. Lakin təəssüf ki, bu gündə

həmin cinayətkarların heç birini yaxalamaq və hüquqi cəzasını vermək mümkün olmayıb.

Dediyimi kimi, vaxtında bu hadisələrin dünya ictimai rəyinə çatdırılmasında səhlənkarlığa yol verilib. Bu hadisələr baş verərkən ölkədə mövcud olan hakimiyyət bir müddət hətta bu məsələni gizlətməyə çalışdı və guya iki-üç adamın öldürüldüyü barədə məlumat verdilər. Bəzən ilkin siyasi dəyərləndirmələr hadisələrin sonrakı dəyərləndirmələrində əsas rol oynayır. Sonradan Azərbaycan parlamentində bu hadisələr müzakirə edilib Ayaz Mütəllibovun istefasına getirsə də yenə də əsas diqqətlər ölkədə daxili siyasi mübarizəyə, hakimiyyət dəyişikliyinə yönəldi və biz yaşanılmış vəhşətin bütün mənzərəsini sübutlarla zamanında beynəlxalq ictimaiyyətə, hərbi tribunallara çıxara bilmədik. Odur ki, beynəlxalq ictimaiyyətin Xocalı soyqırımına lal və sükutla yanaşması, ikili standartlarla yanaşması ilə yanaşı, bizim özümüzün də kifayət qədər səhlərimiz var. Biz zamanında etməli olduqlarımızı etmədik və ya edə bilmədik. Zaman əldən verildikdən sonra atılan addımlar isə arzulanan nəticəni vermir. Versə belə, çox çətinliklərdən sonra buna nail olmaq mümkün olur".

Politoloq hesab edir ki, Azərbaycan Xocalı soyqırımını törədənlərə cinayət işi açmaqla kifayətlənməməli, həmin cinayətkarlarla bağlı məsələni Beynəlxalq Tribunalı çıxarmalı idi. Tribunalı təqdim etməyə kifayət qədər hüquqi sənədlər var.

□ Etibar SEYİDAĞA,
"Yeni Müsavat"

İlan balaları üçün uşaq bağçası

Elşad PAŞASOY
epashasoy@yahoo.com

Bu günlərdə İsraildən yaxşı xəbər gəldi. Məlum oldu ki, Ermənistan-İsrail parlamentlərarası dostluq qrupunun nümayəndə heyəti Təl-Əvivdən kor-peşman geri dönüb. Ermənistanın hakim Respublika Partiyasının deputatı Qaşik Minasyan hətta İrəvanda yerli mətbuata şikayətlənib ki, bəs, İsraili onları anlayışla qarşılamayıb.

Erməniləri pərt edən məsələ budur ki, İsrailin müdafiə naziri Aviçdor Liberman erməni deputatların Qarabağla bağlı sualının cavabında... "İsrail Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləyir və erməni hərbi birləşmələrinin Dağlıq Qarabağı işğal etməsinə qarşıdır" deyib.

Avropa Parlamentində Azərbaycanın dostlarının yarıdılması da yaxşı xəbərdir. Demək, Azərbaycanın dostlarının sayını artırmaq, düşmənin arzularını gözündə qoymaq mümkündür.

Bu, bir faktdır ki, hələ də beynəlxalq təşkilatlar bu uşaq qatili Serj Sərkisyanı sayıb, ona yüksək kürsülərdən söz demək imkanını tanıyır. Amma hər fürsətdə sözünüzü ağzında iken bizimkilər tərəfindən cavabı verilir. Sərkisyan BMT tribunlasından yekə-yekə danışdı, Azərbaycan prezidenti onu susdurdu, dedi sən burada söz deməyə haqqın yox, aybına kor ol! Ardınca erməni prezidenti AŞ PA tribunlasına çıxartdılar, sözünü bitirər-bitirməz nümayəndə heyətinin rəhbəri Səməd Seyidov durub Xocalı cəlladının cavabını verdi.

İndi də Sərkisyan Münhen Təhlükəsizlik Konfransında özünü "sülhpərvər" kimi göstərməyə çalışıb. Amma unudub ki, bir həftə sonra 26-cı ildönümü tamam olacaq Xocalı soyqırımında əli 4-5 yaşlı körpələrin qanına batıb. Həmin bu unutqan qatil Türkiyə-Ermənistan protokollarının həyata keçməməsindən şikayətlənib, "zamanın sanki dayandığını" iddia edib, utanmazcasına. Özü də bu yaddaşdan qısr prezident həmin çıxışı 800 evlik Qaradağlıda törədilən soyqırımın ildönümü günündə edib.

Kəlbəcəre öz doğmalarının məzarını ziyarət üçün gədən Dilqəm Əsgərov və Şahbaz Quliyevi 4 ilə yaxındır girov götürüb, işgəncə altında saxlayırlar. Bu cinayətin başında dayanan Sərkisyan isə məhz Kəlbəcərin işğalına görə Ermənistanı sərhədini qapayan Ankaraya "Ermənistan ilkin şərtlər irəli sürmür və heç kimdən ilkin şərtləri qəbul etməyəcək" deyib sərhəd açmağa çağırır. Tarix hələ belə sifət görməyib...

Ancaq o, Münhendə də rahatlıq tapmayıb. Azərbaycanın Almaniyaadakı səfirliyinin birinci katibi Sədi Cəfərov erməni prezidentə tutarlı cavab verib. Tədbirin yekununda Sərkisyan bizim diplomata yaxınlaşıb və ondan Azərbaycan dilində "Haralısan" deyə soruşub. Sədi Cəfərov Qarabağdan olduğunu deyəndə Sərkisyan susub və uzaqlaşdı...

Bəlkə də qalib edəsi ilə çıxıb zaldan. Amma erməni rəhbərliyini bax, beləcə qarabaqara izləmək, onu hər çıxışına peşman etmək cani, qatil olduğunu sifətinə çırpmaq lazımdır.

Hücum diplomatiyasını bir an belə dayandırmamalıyıq. Çünki diplomatiyamızın hər zərbəsi neçə-neçə əsgərimizin xilas deməkdir. Qardaş Türkiyə sübut etdi ki, ordunun zəfərində dövlətin təbliğatı çox önəmlidir. Afrin əməliyyatında ABŞ-ı ram edən həm də Ankaranın gecə-gündüz bil-mədən çalışması, aparıcı paytaxtlara edilən səfərlər, müraziyətlər oldu. Bizim xarici siyasət idarəsi də fəvqəladə rejimdə işləməlidir.

Qarabağ separatçıları Cəbrayılda uşaq bağçası və şadlıq evi tikmək istəyir. Məqsəd bəllidir, bu ilan balalarını Cəbrayıld, Qubadlıda, Zəngilanda bəsləyib, sonra da əllərinə silah verib səngərə qoyacaqlar. Bizim Cəbrayıldan olan köçkünlərimiz də İrana keçib, oradan nisgilli halda Arazın bu tayına, viran qalmış yurd yerlərinə baxmaqdan vərəmləyirlər...

Deməli, bir an da boş oturmaq olmaz! Qarabağı işğaldan azad edənə qədər hamımız QARABAĞLI olmalıyıq! Lap dünyaya mesaj üçün böyük bir yürüş də keçirmək olar: "Hamımız qarabağlıyıq!" yürüşü...Təklif verək Qaradaş Türkiyədə də "Hepimiz Qarabağlıyıq!" aksiyaları keçirilsin. Xocalı soyqırımının ildönümündə niyə də olmasın? Bu da həqiqətlərimizi yaymaq üçün bir variantdır. Həm də Türkiyəni Azərbaycandan ayırmağa çalışan düşməne cavab olar...

Tanınmış iş adamı, "Xəmsə" MMC-nin sahibi, kənd təsərrüfatı üzrə mütəxəssis Mürvət Həsənli bu günlərdə "Yeni Müsavat"ın qonağı olaraq suallarımızı cavablandırdı. Onunla söhbətimiz kənd təsərrüfatı sahəsində mövcud vəziyyət, aqrar sektorun, xüsusilə də quşçuluğun ehtiyaclarından başlayıb türk şirkəti ilə yaranan mübahisəsində bitdi.

Söhbətin ikinci hissəsini diqqətinizə təqdim edirik: (Əvvəli ötən sayımızda) - Bu günlərdə Milli Məclisin komitə sədri Ziyad Səmədzadə belə bir təkliflə çıxış etdi ki, kənd təsərrüfatı istehsalçılarının vergiyə cəlb olunmaları. Sizcə, buna ehtiyac varmı? Vergiyə cəlb olunma kənd təsərrüfatı üçün nə demək olar?

- Ziyad Səmədzadə tanınmış iqtisadçidir. Amma bu gün kənd təsərrüfatının vergiyə cəlb olunması bu sektora başlanmış olan inkişafı tamamilə dayandırır. Əvvəla, ona görə ki, kənd təsərrüfatı istehsalı özü riskli bir sahədir - müxtəlif təbii hadisələr orada məhsuldarlığa böyük təsir göstərir. Ataların bir məsəli var, yağmadı yağış, bitmədi qamış. İkinci bir tərəfdən, dünyanın hər yerində kənd təsərrüfatı sahəsi dövlətlərdən böyük dotasiya alır. İranda hətta valyuta məzənnələrinin kəskin dəyişmələrində belə aqrar istehsalçılara dövlət tərəfindən böyük dotasiya verilir. Türkiyədə dövlət prioritet seçdiyi sahələr üzrə istehsalçılara 20-30 milyon lirə həcmində grantlar ayrılır. Götürək, quşçuluğu. Rusiyada dövlət toyuqbaşına 28 qəpik dotasiya ayırır istehsalçılara. Ən böyük aqrar ölkələrdə də dövlət hər zaman kənd təsərrüfatına dəstək verir. Azərbaycanda da dövlətin dəstəyi müxtəlif formalarda göstərilir, biri də kənd təsərrüfatı istehsalçılarının vergilərdən azad olunmasıdır. Strateji yol xəritəsində də vergi güzəştlərinin 2025-ci ilədək davam etdirilməsi nəzərdə tutulur. O zamanadək kənd təsərrüfatı sahəsi yüksək inkişaf əldə edərsə, bəlkə də vergiyə cəlb olunarı yeni gəlirlər imkan versə, niyə də yox...

- Son vaxtlar dünyanın nüfuzlu mütəxəssisləri tərəfindən yeni global maliyyə böhranının başlaması təhlükəsi barədə xəbərdarlıqlar səsləndirilir. Xüsusilə də səhm və istiqraz bazarlarında köpüklərin yarandığı, onların tezliklə partlayacağı qeyd olunur. Sizcə, belə bir böhran başlanarsa, Azərbaycana hansı təsirləri ola bilər?

- Mən global maliyyə böhranı barədə təhlükəni real hesab edirəm. Dünyada baş verən maliyyə böhranlarının tarixinə diqqət yetirsək, görərik ki, hər 10-11 ildən bir belə böhranlar yaranır. Axırncı belə böhran 2008-2009-cu illərdə olub. Bu o deməkdir ki, yeni böhranın, bir növ, vaxtı gəlib çatıb. Digər tərəfdən, səhm və istiqraz bazarlarında da hədsiz böyümə açıq hiss olunur. Bu şəraitdə böhranların baş verməsi gözləniləndir. Azərbaycana təsirlərə gəlincə, 2008-2009-cu illərdəki böhran

bizə demək olar ki, təsir göstərmədi - böyük həcmdə neft gəlirlərimiz daxil olurdu. İndi isə həm gəlirlər azalıb, həm də Dövlət Neft Fondunun vəsaitlərinin böyük bir qismi səhm və istiqraz bazarlarına yatırılıb. Böhran başlanarsa, ən azı bu iki sahəyə yatırılan vəsaitləri itirmək təhlükəsi yaranacaq. Eyni zamanda maliyyə böhranı daşınmaz əmlak bazarını da vuracaq ki, Neft Fondunun bu

bir də 2003-cü ildən sonra əldə olunub. Məsələn, 1969-cu ildə Azərbaycanda cəmi 1500 ton quş əti istehsal olunurdu, 1982-ci ildə bu, 50 min tona yaxın olub. "Siyazən Broylər", "Dəvəçi Broylər" və digər quşçuluq fabrikləri o dövrdə yaradılıb. 80-ci illərin sonlarına doğru istehsal düşüb 30-35 min tona. 2003-cü ildən indiyədək isə 140 min tona yüksəlib. Pambıqçılıq, fındıqçılıq və digər istiqamətlərdə də böyük na-

azalır. 2015-ci ildə Azərbaycan mətbuatında, elə "Yeni Müsavat"da da məlumat getdi ki, o şirkətin ortaqlarından biri ermənidir. Biz bu məlumatı oxuduqdan sonra getdik, onlarla görüşdük. Onlar də təsdiqlədilər ki, bəli, şirkətin 30 faizi ermənilərə məxsusdur. Biz bunu öyrənən kimi onlarla əməkdaşlığı tam dayandırdıq. Ondan sonra başladı iqtisadi mübahisələrimiz. Mən onlar-

olacaq ki? Qayıtdı ki, bəs 300 minlik Facebook səhifəsi var, orada yazıb məni biabır edəcək-filan. Dövlət orqanları mənim haqqımda tədbir görəcək. Mən də təbii ki, razılaşmadım, münafiqə böyüdü. Hazırda da proses gedir.

- Məhkəmə qərarı nə zaman olacaq?

- Onlar müxtəlif bəhanələrlə işi uzadırlar. Bizim müəssisəmiz Nizami rayonunda yerləşdiyinə görə aidiyyəti üzrə 1

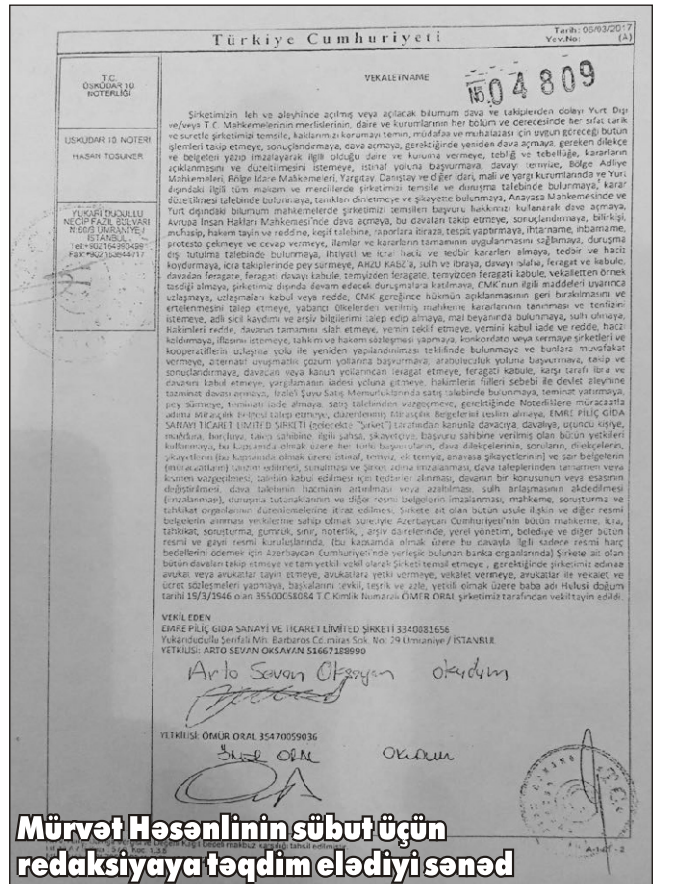
qəzetiniz vasitəsilə təkbiz versin, məndən üzr istəsin və təminat ödəsin.

- Belə deyirlər ki, sizin türk şirkəti ilə əməkdaşlığı dayandırdığınızı səbəb öz müəssisənizin maraqları olub. Yeni onlardan yumurta alıb gətirməyiniz ki, öz istehsal etdiyinizi alsınlar, erməni ortaqlığı məsələsi, sadəcə, bəhanədir.

- Onların ermənilərlə ortaqlığı üzə çıxıb 2015-ci ilin

Türkiyə ermənisinin şirkəti ilə yumurta mübahisəsi apararı iş adamı danışdı: "...bilmirdik"

Mürvət Həsənli: "Belə bir şəraitdə erməniyə xeyir verməyimiz, onlarla işbirliyində olmağımız mümkün deyil"

saheyə də yatırımları var. Biz bu amilləri nəzərə alıb, böhrana hazır olmalıyıq.

- Sizcə, Fondun vəsaitlərini hansı sahələrə yatırmaq daha təhlükəsiz olar?

- Bilirsiniz, bu məsələni bir çox iqtisadçılar da qaldırıb. Düşünürəm ki, bizim Neft Fondunda olan vəsaitlərin bir hissəsi strateji yol xəritələrində nəzərdə tutulan tədbirlərin icrasına yönəldilməlidir. Burada söhbət kənd təsərrüfatından, yüngül sənayədən gedir. Kənd təsərrüfatının hazırda maliyyə resurslarına çıxış baxımından ciddi ehtiyacları var. Bu ehtiyacların qarşılınması aqrar sektorda böyük inkişaf üçün təkan rolunu oynayacaq. Digər istiqamətlərdə də var, cənab prezident hansı sahələrin inkişafını prioritet elan edibse, o sahələrin maliyyələşdirilməsi üçün Neft Fondundan vəsaitlər yönəldilə bilər. Bu həm Fondun vəsaitlərinin böhrandan qorunmasına, həm də qeyri-neft sektorunun inkişafına nail olmaqla ölkədə dayanıqlı iqtisadi inkişafın təmin olunmasına imkan verir.

- Ümumiyyətlə, qeyd etməliyəm ki, Azərbaycanda quşçuluq sahəsində ən böyük nailiyyətlər ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin hakimiyyətinin ilk dönəmində,

iləyətəldə əldə olunub. 151 milyon dollar pomidor ixracından, 100 milyon dollardan çox fındıq ixracından gəlir əldə olunub.

- Heyvandarlıq sahəsində çox böyük işlər görülür. Onlarla iri heyvandarlıq təsərrüfatları yaranırdı. İldə minlərlə baş cins inəklər gətirilir xaricdən. Tam əminəm ki, yaxın 1-2 ildə Azərbaycan özünü heyvandarlıq məhsulları ilə tam təmin edə biləcək. Quşçuluq sahəsini yuxarıda da qeyd etdim. Biz hazırda xaricə damazlıq yumurta ixrac etməyə. Çünki daxili bazarı tam təmin edirik, tələbatdan artıq məhsulumuz yaranır. Bir zamanlar damazlıq yumurtanın idxalçısıydıq, artıq ixracatçısına çevrilirik.

- Yeri gəlmişkən, yumurta idxalı ilə bağlı türk şirkəti ilə münaqişəniz yaranmışdı. Hətta məhkəmədə çəkişirdiniz. İndi bu işdə vəziyyət nə yerdədir? Məhkəmə qərar veribmi iş üzrə?

- Bizim həmin şirkətlə uzunmüddətli işbirliyimiz olub. Yeni biz onlardan damazlıq yumurta alırdıq, idxal edirdik. İldə təxminən 30 milyon ədəd yumurta alırdıq onlardan. 2010-cu ildən biz başladığımız damazlıq təsərrüfatımızı qurmağa. Təsərrüfatımız genişləndikcə, onlardan alışıma

dan pul istəyirdim, 1 yumurtaya görə 2-6-8 sent onlar mənə verməli idilər. Onlar da məsələ qaldırdılar ki, bağlanmış müqaviləyə əsasən 2015-ci ildə onlardan almalı olduğumuz 36 milyon yumurtanın pulunu ödəyək. Beləliklə, biz məhkəmədə iddia qaldırdıq. 1 sayılı İqtisad Məhkəməsinə müraciət etmişik. Hesab edirik ki, müqavilədə nəzərdə tutulan fors-major halı yaranıb. Çünki biz onların şirkətində ermənilərin payı olduğunu bilmirdik. Bilsəydik, onlarla əməkdaşlıq etməzdik. Bilirsiniz, mən özüm Qərbi Azərbaycanda doğulmuşam. Ermənilərin sifətini görmüşük, xislətinə bələdik. Azərbaycan xalqına qarşı törədilən vəhşilikləri bütün dünya bilir. Belə bir şəraitdə erməniyə xeyir verməyimiz, onlarla işbirliyində olmağımız mümkün deyil. Ona görə də biz o şirkətlə əlaqələrimizi tamamilə dayandırdıq. Biz məhkəməyə müraciət edəndən sonra onların vəkili çıxdı ortaya. Gəlib mənimlə görüşdü. Dedi ki, Sorusun tələbəsidir, ona bir neçə dəfə təklif olunub ki, Azərbaycanda prezident olsun, qəbul etməyib və sair. Son sözü də bu oldu ki, 200 min dollar verim ona, bu işə qarışmasın. Mən də soruşdum ki, qarışsa nə

sayılı İqtisad Məhkəməsinə iddia qaldırmışdıq. Bunlar isə deyirlər ki, sonuncu dəfə Ömür Oral "Four Seasons" otelində qaldığı üçün işə Səbəyl rayon məhkəməsinə baxılmalıdır. Məhkəmə onların bu iddiasını qəbul etmədi. Onda onlar həmin qərardan şikayət verdilər, oradakı qərardan apellyasiya verdilər. İş beləliklə uzandı. Məhkəmə aprel ayında davam edəcək.

- Müqavilədə necə nəzərdə tutulur: qarşılıqlı mübahisələr hansı ölkənin məhkəməsinə həll olunmalıdır?

- Müqavilədə mübahisələrin Azərbaycan məhkəmələrində həll olunması nəzərdə tutulur. Biz problemi məhkəmə yolu ilə həll etməyə çalışırıq, onlar başqa müstəviyə çəkməyə çalışırlar. Buna görə də mən həmin vəkili - Aslan İsmayilovu 148-ci maddə ilə məhkəməyə verdim. Səbəyl rayon məhkəməsinə işə baxdılar. Qərar çıxarıblar ki, Aslan İsmayilov sizin

iyununda. Onda biz damazlıq yumurta olan daxili tələbatın 70 faizini qarşılıya bilirdik. Yeni 30 faiz onsuz da xaricdən alınmalıydı. Yeni bu, əsas səbəb deyil. Onsuz da biz ildən-ildə xaricdən idxal azaldırıq. Onlar da gördülər ki, getdikcə daha az yumurta alırdıq. Bilirsiniz, biz əsasən damazlıq yumurtanı alırdıq İrandan və Türkiyədən. İldə buna 50-60 milyon

Mürvət Həsənlinin sübut üçün redaksiyaya təqdim elədiyi sənəd

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

İşğalçı Ermənistan hər fürsətdə Azərbaycan əleyhinə təbliğat müharibəsini davam etdirir. Əsas hədəf məlum - torpaqlarımızın işğalına, Dağlıq Qarabağdakı dağıdıcı separatçılığa daha çox dəstək əldə etmək, bəraət qazandırmaq. Keçən ay bu məqsədlə Ermənistan prezidenti Serj Sarkisyan Avropa Şurası Parlament Assambleyasının tribunasından istifadə edib Qarabağ gerçəkliklərini yenə təhrif etməyə çalışdı. Ötən həftə isə o, Münhen Təhlükəsizlik Konfransında iştirak və çıxış edərək, işğalçı siyasətə haqq qazandırmağa səy edib, üstəlik, qardaş Türkiyə əleyhinə fikirlər səsləndirib.

Məsələ də ondadır ki, Qarabağ uğrunda mübarizə tək-cə hərbi meydanında getmir. İrəvanın, erməni lobbisinin Dağlıq Qarabağı de-yure Azərbaycandan qopartmaq, işğal rəsmiləşdirmək yönündə mübarizəsi həm də informasiya meydanında, təbliğat savaşı şəklində gedir. Bu xüsusda diqqət çəkən və Azərbaycanın çəvik kontur-addımlar atmalı olduğu məsələlər-

dən biri də Rusiyada, onun aparıcı KİV-lərində kök salmış, cürbəcür qəlibdən olan erməni "ekspertlər"dir.

Onlardan biri də Rusiyada yaşayan şərqşünas, anti-türkçü Semyon Baqdasarovdur. Baqdasarov-Baqdasaryan Türkiyənin uğurla davam edən Afrin əməliyyatı və Dağlıq Qarabağ kontekstində gürün nə deyib?

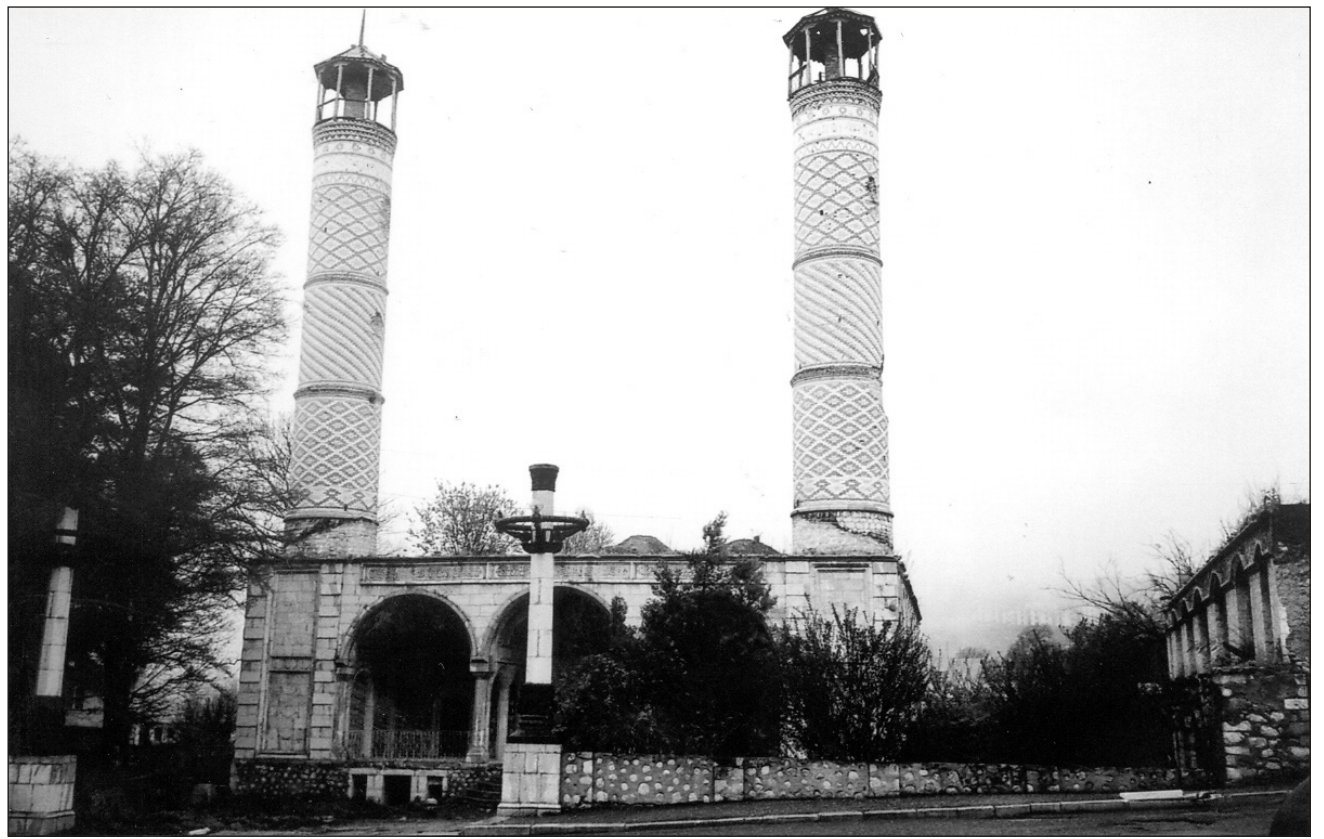
Müdafiə nazirindən Xocalı göstərişi

Xocalı soyqırımının 26-cı ildönümü ilə əlaqədar müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun tapşırığına əsasən Azərbaycan Ordusunda silsilə tədbirlər keçiriləcək.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, Əlahiddə Ümumqoşun Ordusu, birlik, birləşmə, hərbi hissə və xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrində Xocalı soyqırımı ilə bağlı "dəyirmi masa"ların, konfrans, toplantı və xüsusi məşğələlərin, kitab, foto və rəsm sərgisinin təşkili, Həzi Aslanov adına Mərkəzi, eləcə də Gəncə Qarnizonu Zabıtlar evləri kollektivlərinin iştirakı ilə faciyyə həsr olunan ədəbi-bədii kompozisiya və tamaşaların, sənədli və bədii filmlərin nümayiş etdirilməsi nəzərdə tutulub.

Tədbirlərdə Xocalı soyqırımı qurbanlarının ailə üzvləri, hədisələrin iştirakçıları ilə şəxsi heyətin görüşlərinin təşkili, həmçinin Vətənimizin azadlığı, müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda həyatlarını qurban verənlərin xatirəsinə ucaldılmış abidələrin ziyarət olunması planlaşdırılıb. Bundan əlavə, şəxsi heyət Bakı şəhərinin Xətai rayonunda, Goranboy rayon mərkəzində və Ağcakənd qəsəbəsində, eləcə də respublikanın digər şəhər və rayonlarında Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə ucaldılmış abidələri ziyarət edəcək.

Fevralın 26-da saat 17.00-da Müdafiə Nazirliyinin tabeliyində olan bütün birlik, birləşmə, hərbi hissə, idarə, təşkilat və xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrində Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad ediləcək.

Qarabağ uğrunda təbliğat savaşı güclənir - əleyhimizə yeni məkrli gedişlər

Düşmənin ideoloji rıçaqlarını əlindən necə almalı; erməni rəsmilər İsraildə pərt edildi; **Rusiyada yaşayan erməni üzdənirəq şərqşünas: "Kürd terrorçuların təcrübəsindən Azərbaycana qarşı istifadə etməliyik..."**

"Yeni Müsavat"ın "Sputnik Armeniya"ya istinadən verdiyi xəbərə görə, erməni öncə deyib ki, "Ermənistan Suriyanın şimalında və Türkiyənin cənub-şərqində kürdlərin başına gələnlərə laqeyd ola bilməz və olmamalıdır". Onun fikrincə, Ermənistan kürd terrorçularına heç olmasa, humanitar kömək göstərməlidir.

"Oturub durmaq olmaz. Ümumi düşmənlə (Türkiyə ilə - red.) mübarizə üçün səyləri səfərbər etmək lazımdır. Cənub-şərq Türkiyə Ermənistanla bilavasitə sərhəddir. Deyirlər Suriya konfliktinə də aiddir - hansı məsələdə ki, İrəvan anlaşılmaz səbəblərdən susur və hərəkətsizdir. Halbuki, bu ərəb ölkəsinin ərazisində böyük erməni icması var və onların nümayəndələri islamçılara və türklərə qarşı döyüşürlər", - deyərək başbələ ekspert bildirib və üstəlik, heyasızcasına Türkiyəni "xristian kilsələrini bombardman etməkdə" suçlayıb.

Ermənistanın özündə də yezdi-kürdlərin olmasına diqqət çəkən Baqdasarov daha sonra deyib: "Sual ortaya çıxır - Afrində bu həmvətənləri kim müdafiə etməlidir? Niyə Ermənistan rəhbərliyi kənarda qalıb? Heç olmasa humanitar yardım edəsəydilər".

Onun qənaətinə, kürdlərlə əməkdaşlıq Ermənistan

üçün hərbi nöqtəyi-nəzərində də əlverişli ola bilər: "Məsələn, Suriyalı kürdlərin (oxu: terrorçuların-red.) təcrübəsindən Azərbaycana qarşı istifadə etmək olar. Kürd liderləri Stepanakertə (Xankəndinə-red.) dəvət edin. Qoy sizə göstərsinlər ki, canlı qüvvə və texnikada dəfələrlə üstün olan düşmənlə necə mübarizə aparmaq olar. Qoy göstərsinlər ki, düşmənin arxasına keçməyi təmin edən döyüş tunellərini necə təbiiq etmək olar".

Beləcə, erməni üzdənirəq şərqşünas faktiki şəkildə Rusiya ərazisindən nəinki terrorçu təşkilatlara dəstək ifadə edir, üstəlik, terrorçuların təcrübəsindən istifadəyə çağırır və onları Rusiyanın strateji tərəfdaş ölkələr saydığı Azərbaycan və Türkiyə ilə mübarizə üçün bölgəyə dəvət edir.

Əlbəttə, terrorçu PKK-çılara da İŞİD kimi Rusiyada eyni sərt yanaşma olsaydı, erməni avantürist Baqdasarov belə arxayın danışa, onlara dəstək ifadə edə, ümumiyyətlə, sərsəmləyə bilməzdi. Rusiya bir çox hallarda separatçıların sponsoru olduğu üçün də (Qarabağ, Abxaziya, Dnestryanı bölgə, Krım, Donbas) erməni separatçı ünsürlər və onların havadarları özlərini Rusiyada belə rahat hiss edir, terrorçu-

lara dəstək çağırışlarına görə cəzalanmırlar, qardaş Türkiyəni olmayan cinayətlərdə (xristian kilsələrin bombardmanı) ittiham edirlər.

Hələ indi Rusiya-Türkiyə münasibətləri normaldır. Gör, gərgin olsaydı, hansı hoqqalardan çıxardılar. Zətən, bunu biz bir dəfə artıq görmüşük - iki il yarım öncə Rusiyaya məxsus "Su 24" təyyarəsi Suriya hava məkanında vurulub salınandan sonra Rusiyada, onun aparıcı KİV-lərində erməni "ekspert" sürüsünün hansı hoqqalardan çıxdığını müşahidə elədik - təbii ki, Rusiyadakı, Kremldəki, XİN-dəki havadarları (Sergey Lavrov və başqaları) birbaşa və dolaylı himayəsi sayəsində.

Azərbaycan dövlətinin, onun Rusiyadakı diplomatik korpusu və diaspor qurumlarının, təbliğat maşınımızın əsas hədəflərindən biri də məhz hımin ölkədəki "ekspert" sürüsünü neytrallaşdırmaq olmalıdır. Nəzərə alsaq ki, dünya getdikcə münasibətli situasiyaların müharibə ilə deyil, daha çox dinc vasitələrlə nizamlanmasına köklənir, o zaman düşmənin əlindən ideoloji rıçaqları almağın önemi artmış sayıla bilər.

Bütövlükdə düşməne qarşı təbliğat savaşında mümkün vasitələrin hamısından istifadə etməliyik. Söhbət həm də

bizə dost və tərəfdaş ölkələrin, o sırada habelə dünya yəhudi lobbisinin imkanlarından faydalanmaqdan gedir. Ələlxüsus İsrail dövləti ilə strateji tərəfdaşlıq əlaqələrimiz bu yöndə Azərbaycana yaxşı şanslar açır. Bu da növbəti isti fakt: məlum olub ki, bu arada Ermənistan-İsrail parlamentlərarası dostluq qrupunun nümayəndə heyətinin Təl-Əvivə səfəri uğursuz başa çatıb.

Ermənistan mediasının məlumatına görə, dostluq qrupunun həmsədri, hakim Respublika Partiyasından deputat Qaqik Minasyan İsrailin onları anlayışla qarşılamamasından şikayətlənib (Publika.az). Belə ki, qrupun mətbuat konfransı zamanı İsrailin müdafiə naziri, Azərbaycanın lobbistlərindən olan Aviqdor Liberman erməni deputatların Qarabağ haqda sualını cavablandırarkən, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəklədiklərini bəyan edib. "İsrail Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləyir və erməni hərbi birləşmələrinin Dağlıq Qarabağı işğal etməsinə qarşıdır" - deyən Liberman erməni deputatlara sərt reaksiya verib.

Bundan az öncə isə İsrail parlamentinin (Knesset) qonardama "erməni soyqırımı"ni tanınamaması da Ermənistan nümayəndə heyətinin arzusunu gözdə tutmaq lazımdır. Ancaq çətin ki, bu uğursuzluq mənfur qonşularımıza dərs olsun. Fakt budur ki, onlar Azərbaycana qarşı təbliğat müharibəsini xeyli gücləndiriblər və bizə dost-tərəfdaş ölkələrə belə girişməkdən çəkinmirlər, bundan sonra da yüzdə yüz çəkinməyəcəklər.

Onu da unutmaq lazım deyil ki, İsrail düşmənin bizə qarşı antitəbliğat siyahısında birinci sıradadır. İki mühüm səbəbdən - güclü yəhudi lobbisi amilinə və təbii ki, bir də İsrail-Azərbaycan hərbi-texniki əlaqələrinin yüksək səviyyədə olmasına görə...

ABŞ-ın rəsmən ittiham etdiyi 13 Rusiya vətəndaşının adları açıqlandı - biri azərbaycanlı

Onların hamısı "internet araşdırmaları agentliyi"nin işçiləridir

Xəbər verdiyimiz kimi, ABŞ rəsmiləri Rusiyanın 13 vətəndaşına və 3 hüquqi şəxsinə qarşı 2016-cı ildə keçirilən prezident seçkilərinə qeyri-qanuni müdaxilə ilə bağlı rəsmi ittiham irəli sürüb. Onların arasında əslən azərbaycanlı, Ceyhun Aslanov adlı şəxs də var.

Adı çəkilənlərin hamısı ictimaiyyətdə "Putin aşpazı" olaraq tanınan Yevgeni Priqojinin rəhbərlik etdiyi "Internet araşdırmaları agentliyi" adlı təşkilatın, daha doğrusu, Rusiya kəşfiyyatının bir qolunun əməkdaşlarıdır.

Musavat.com həmin adamların adlarını təqdim edir: Bistrov Mixail İvanoviç: "Internet araşdırmaları agentliyi"ndə (bundan sonra agentlik - red.) baş direktor vəzifəsini tutub. Bundan başqa o, agentliyin həqiqi fəaliyyətini gizlətmək üçün istifadə etdiyi müxtəlif firmalara da rəhbərlik edib. Bunlardan biri də Maliyyə Nazirliyinin sanksiyasına düşən "Qlavset" açıq səhmdar cəmiyyətidir.

Priqojin Yevgeni Viktoroviç: Bu adam "Konkord" şirkətinə nəzarət edib, habelə agentliyin bütün əməliyyatlarına maliyyə dəstəyi verib. Beynəlxalq ictimaiyyət onu Rusiya prezidentinin yaxın ətrafına daxil olan şəxs kimi tanıyır.

Burçik Leonid Mixailoviç: 2013-cü ilin oktyabrında agentlikdə çalışmağa başlayıb. 2014-cü ildən etibarən Burçik təşkilatı içində 2-ci önəmli vəzifə sayılan icraçı direktor vəzifəsini tutub və əməliyyatların planlaşdırılmasında mühüm rol oynayıb.

Krlova Aleksandra Yuriyevna: Krlova da agentliyə 2013-cü ildən gəlib. 2014-cü ilin aprel ayından sonra təşkilatın direktorlarından biri və iyerarxiyada 3-cü şəxs olub. 2014-cü ildə o, saxta kimliklə ABŞ-a səyahət edərək təşkilat üçün gərəklilə məlumatları toplayıb.

Polozov Sergey Pavloviç: Polozov 2014-cü ilin aprelinə 2016-cı ilin oktyabrına qədər agentlikdə çalışıb. O, təşkilat daxilində texniki dəstək bölməsinin əməkdaşı olub. Bundan başqa Sergey Polozov Agentliyin öz fəaliyyətini gizlətmək məqsədilə bir sıra ABŞ serverlərinin alınmasında rol oynayıb.

Boqaçova Anna Vladislavovna: agentlikdə 2014-cü ilin aprel-iyun aylarında fəaliyyət göstərmiş. O da məlumatlar toplamaq üçün ABŞ ərazisinə gələn kəşfiyyatçıların sırasında.

Bovda Mariya Anatoliyevna: agentlikdə oktyabr 2013-noyabr 2014-cü illər aralığında işləyib. Bovda tərcüməçilər bölməsinə rəhbərlik edib.

Bovda Robert Sergeyeviç: tərcüməçilər bölməsində rəis müavini vəzifəsini tutub. Yalançı kimliklə ABŞ-a getmək istəsə də ABŞ səfirliyi ona viza verməyib.

Aslanov Ceyhun Nəsimi oğlu: ABŞ rəsmi sənədlərində onun tərcüməçilər bölməsində çalışdığı, habelə 2016-cı il seçkilərində müdaxilə olunması ilə bağlı bir çox əməliyyatların kurasiasını həyata keçirdiyini yazılıb. Bundan başqa Aslanov Priqojinin Agentliyi maliyyələşdirməkdə vasitəçi olan "Konkord" holdinqin daxilindəki "Azimut" şirkətinin direktoru vəzifəsinə gətirilib.

Podkopyayev Vadim Vladimiroviç: 2014-cü ilin iyununda Agentliyin əməkdaşına çevrilib. O, tərcüməçilər bölməsində analitik vəzifəsini tutub. Habelə ABŞ-dakı siyasi vəziyyətin monitorinqi və sosial şəbəkələr üçün uyğun mövzuların tapılması ilə məşğul olub.

Vasilçenko Qleb İqoreviç: Yevgeni Priqojinlə 2014-2016-cı illər arasında işləməyə başlayıb. O, Agentlik tərəfindən sosial şəbəkələrdə yaradılan çoxsaylı akkauntlar üçün xəbərlərin dərc olunmasına cavabdehlik daşıyıb.

Kaverzina İrina Viktorovna: 2014-cü ilin oktyabrından Agentliyin tərcüməçisi kimi işləyib. O, həmçinin yalançı ABŞ vətəndaşlarının adından prezident seçkiləri ilə bağlı minlərlə xəbərin yayılması ilə məşğul olub.

Vladimir Venkov: 2015-ci ildə agentlikdə tərcüməçi olub. O da guya ABŞ vətəndaşlarına aid yalançı akkauntların adından informasiyaların yayılmasına nəzarət edib.

□ Musavat.com

İranda etirazların başladığı Qərbi İmamın (ə) şəhərindən reportaj

Dekabr etirazları siyasi idi və birbaşa hazırkı siyasi sistemi hədəfə almışdı - prosesin arxasındakı gizlilər və güclər...

Tehrandan sonra növbəti səfərimiz Məşhədə - İmam Rzanın (ə) ziyarətinə idi. Məşhəd 40 gün əvvəl ölkənin ən qaynar bölgəsi idi. İranda ilk etirazlar ölkənin əsas dini ziyarət mərkəzində olmuşdu. Ancaq Məşhəd indi xeyli sakit idi. İranın 3-cü böyük şəhəri hər gün müxtəlif ölkələrdən onminlərlə zəvvar qəbul edir. Böyük otellər şəbəkəsi, ticarət mərkəzləri və digər xidmət sahələri şəhər əhalisinin əsas dolaşmaq mənbəyidir.

Biz Məşhədə çatanda sabah idi. Tehrandan Məşhədə məsafə 1000 kilometrə qədərdir. Qatarla bu yolu 11-12 saat getmək olur. İran qatarları nisbətən müasirdir və yaxşı xidməti ilə seçilir. Yeri gəlmişkən, fevralın ortası olmasına baxmayaraq Tehran və Məşhədə yaz havası ilə qarşılaşdıq. Bu il Azərbaycanda olduğu kimi, İranda da quraqlıq olub. Havalar çox isti keçir.

Məşhədə səfər edənlərin böyük əksəriyyətinin əsas məqsədi təbii ki, 8-ci imam Əli ibn Musa Rza və ya başqa deyişlə İmam Rzanın (ə) məqbərəsinə ziyarət etməkdir. Şiələrin 8-ci imamı Əli ibn Musa ər-Rza (ə) abbasilər zamanında xəlifə Məmunun dəvətilə uzaq Xorasan gedir və elə burada da zəhərlənərək şəhid olur.

İmam Rzanın (ə) ən məşhur ləqəblərindən biri "Qərbi İmam"dır. Çünki İmam Rzanın (ə) məzarı digər imamların dəfn olduğu İraqdan ən azı 1500, Ərəbistandan isə 2 min kilometr uzaqda yerləşir. Bu günkü Məşhəd ötən 1200 ildə dünyanın müxtəlif yerlərindən gələrək "qərbi İmamı" görmək istəyən zəvvarların sayəsində dünyanın ən böyük turist qəbul edən şəhərlərindən biridir.

Ancaq bu dəfə Məşhəd şəhəri o qədər də qələbəlik deyildi. Bunun bir səbəbi tətilin yeni başlanması və qış ola bilirdi, amma ümumilikdə Məşhədə bir sönüklük vardı. Tehran kimi Məşhədə də çoxlu sayda azərbaycanlı yaşadıqı üçün burada fars dilini bilməmək problem yaratmır. Hətta fars dilində heç bir kəlmə bilməyən adam belə uzaqbaşı 3-cü cəhddə türkçə danışa bilən birinə rast gələ bilər. Bu şəhərdə hələ qədimdən azərbaycanlılar yaşayıb.

İran etirazları niyə Məşhəddən başladı?

Əhali arasında bir ay əvvəl baş verənlərlə bağlı danışmağa həvəslilərin yoxdur. Ancaq bir çoxları iqtisadi vəziyyətdən şikayətdir. Sürətli inflyasiya, işsizlik, xüsusən də gənclər arasında işsizliyin yayılması insanların narahat edir. Çoxları bu narahatlığı bildirməkdən çəkinmir, amma konkret olaraq aksiyalardan danışmaq istəyən çox azdır.

İranda ötən ilin sonunda baş verən etirazlar ilk dəfə Məşhəd şəhərində başlayıb. Daha sonra Tehran da daxil olmaqla digər bölgələrə yayılıb. Yalnız Azərbaycan əyalətləri istisna təşkil edib. Bunun səbəbləri barədə qabaqda danışacağıq. Aksiyaların Məşhəddən

başlamasının özü maraqlıdır. Məsələ ondadır ki, Məşhəd il ərzində orta hesabla 12 milyon zəvvar qəbul edir. Şəhər iqtisadiyyatının böyük qismi məhz turistik hesabına formalaşır. Bazarlar, dükanlar, otellər, nəqliyyat, işə xidmətləri və sair. Bu baxımdan Məşhəd İranın işsizlikdən ən az əziyyət çəkən bölgələri sırasında. Digər tərəfdən, çoxsaylı etnik qrupların yaşadığı İranda Məşhəd ən çox fərqli etnik qrupların yaşadığı şəhərdir. Burada farslar, türklər, türkmənlər, kürdlər, əfqanlar və sair etnik qruplar mövcuddur. Üstəlik, dini mərkəz olması səbəbindən hazırkı hakimiyyətin dayaqları Məşhəddə çox güclüdür. Lakin bütün bunların yanında ilk etirazlar məhz bu şəhərdən başlayıb. Daha bir maraqlı detal ondan ibarətdir ki, Məşhəd şəhərindəki İmam Rza (ə) ziyarətgahının rəhbəri və ciddi nüfuzu olan Seyid İbrahim Reisi ötən ilin mayında hazırkı prezidentlə seçki yarışında rəqib olub. İbrahim Reisi və onun qayınatası - Məşhəd şəhərində imam-cüməsi Seyid Əhməd Aləmülhuda hazırkı hökumətə yaxın mediada hədəfə alınıb. Məhz aksiyaların zamanı da hakimiyyət mediası günahkarlar sırasında bu iki şəxsə də işarə edirdi.

Görünür, bunun əsas səbəbi etirazların məhz sosial və iqtisadi səbəblərinin olduğunu göstərmək məqsədinə xidmət edib. Ancaq Məşhədə etirazlar uzun sürməyib, birinci gündən sonra polis aksiyaları dağıdıb və növbəti günlərdə ciddi çaxnaşmalar olmayıb, proseslər digər regionlara yayılıb. Bu da İran etirazlarının sırf sosial-iqtisadi şüarlı olması ilə bağlı ehtimalları sıfıra endirir.

Müşahidələrimiz də onu deməyə əsas verir ki, İranda başlayan etirazlar siyasi olub, birbaşa hazırkı siyasi sistemi hədəfə alıb. Sadəcə hədəf obyekt kimi sosial təminatı az olan, işsizlikdən əziyyət çəkən qruplar seçilib və prosesə onlar cəlb olunub. Sonrakı günlərdə isə buna artıq ehtiyac qalmayıb, hökumətə qarşı aksiyalar şiddətlənib. Eyni zamanda bir mərhələdə sistem daxilindəki siyasi qruplar arasındakı mübarizə də bu aksiyaların güclənməsinə təsir edib.

Yeri gəlmişkən, kənardan görünənə əksinə, İranda bir-biri ilə ciddi siyasi mübarizə aparılan iki əsas qrup - "islahatçılar" və "mühafizəkarlar" - və onların yanında kiçik maraqlı qrupları var. Bu mübarizənin ən bariz şəkli isə yerli mediada özünü

göstərir. Hər iki tərəfin mediası bir-birini vaxtaşırı "vurur". Digər tərəfdən, siyasi səhnədə heç də vahid bir cəbhə və ya ittifaqlar yoxdur.

Ordu "sahəyə enir"

Diqqət çəkən daha bir detal isə ordunun (SEPAH - K.R.) siyasi proseslərdə özünü göstərməsi idi. Məsələn, Tehran mitinqində az saylı posterlər arasında SEPAH komandanı Məhəmməd Əli Cəfərinin fotosu da gözü çəldi. Ümumilikdə, son dövrlərdə SEPAH həm də siyasi və dövlət taleyi ilə bağlı məsələlərdə varlığını göstərməyə çalışır. Bu da bir növ daha əvvəl Misir və Türkiyədə olan "vəsayət" sistemini gözler önünə gətirir. SEPAH İranda hazırkı dövlət sisteminin qaranlıq olduğunu və müxaliflərə (hansı siyasi düşərgədən olursa olsun - K.R.) qarşı dayandığını göstərməyə çalışır. Bunu son etirazlardakı davranışı da nümayiş etdirdi.

Qayıdaq Məşhədə. Artıq hər şey arxada qalmış kimi görünür. İşlər köhnə qaydasında, insanlar gündəlik həyatlarına davam edir. Yeri gəlmişkən, Məşhədə xeyli sayda suriyalı-

lar da var. Türkiyədən fərqli olaraq, buradakı suriyalılar hökuməti dəstəkləyir. Əsasən Hələb, Deyr əz-Zor və Dəməşqdən olan suriyalılar mehribandırlar. Məşhəd daha çox İmam Rza (ə) şəhəri kimi tanınsa da, bu il 1200 yaşı tamam olan bu şəhər İslam mədəniyyəti iclilərini özündə daşıyır. Şəhərdə universitet, çoxlu sayda muzeylər, qədim abidələr yerləşir. Firdovsinin, Abbasi xəlifəsi Harun ər-Rəşidin və daha bir çox din və ədəbiyyat, siyasət adamlarının məzarları bu şəhərdə yerləşir.

Məşhəddən sonra Təbrizə gedəcəkdik. Ancaq bunun üçün qrupumuzdan ayrılmaq lazım idi. Bu səbəbdən də Məşhəddən geri dönərkən Tehrandan ayrılaraq Təbrizə gəldim. Tehrandan Təbrizə təyyarə biletləri çox da ucuz sayılmaz - 200 min tümen və ya 40 dollardan bir qədər artıqdır. Uçuş təxminən bir saat çəkir. Bir saatdan sonra artıq havası soyuq, ancaq isti qanlı Təbrizdə idim.

Təbriz reportajı növbəti yazımızda...

□ Kenan RÖVSƏNOĞLU,
musavat.com

2 il əvvəl dünyasını dəyişən 17 yaşlı Leylanın ölüm səbəbi ətrafında müəmma qalmaqda davam edir. Leylanın ölümünə səbəb olan həkimlər hələ də məhkəmə önünə çıxarılır. Əvvəlcə hadisə barədə.

Leyla 2015-ci ilin mart ayında "Star Med" özəl klinikasında burnundan əməliyyat olunan zaman dünyasını dəyişib. Maliyyə-iqtisad Kollecinin 3-cü kurs tələbəsi olan Mürsəlova Leyla Namiq qızının əməliyyat zamanı narkoz verildikdən sonra dünyasını dəyişdiyi bildirildi. İlk ehtimala görə, narkozun dozası çox olmuşdu.

Daha sonra isə L.Mürselovanın ürək çatışmazlığından əziyyət çəkdiyi barədə məlumatlar yayıldı. Amma hazırda davam edən məhkəmə işinin gedişatından aydın olur ki, Leyla tamamilə başqa xəstəlikdən əziyyət çəkirmiş. Amma mərhumun ailəsi bununla razılaşmır.

2 ilə yaxındır davam edən məhkəmə...

Leylanın ölümü ilə əlaqədar Yasamal rayon Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 124.1-ci (ehtiyatsızlıqdan adam öldürmə) maddəsi ilə cinayət işi açılıb. Onu əməliyyat edən cərrah Mehdiyev Sənan Elman oğlu və əməliyyatda anestezioloq kimi iştirak edən Quluzadə Emin Akif oğlu cinayət məsuliyyətinə cəlb ediləblər. Bu cinayət işi üzrə məhkəmə iclası Yasamal Rayon Məhkəməsində hakim Hüseyn Səferovun sədrliyi ilə aparılırdı.

Leylanın hüquqi varisi kimi atası Namiq Mürsəlov məhkəmə iclaslarında iştirak

edir. Bəs ölümə səbəb nə olub?

Yuxarıda Leylanın ölümü ilə bağlı səsləndirilən iki iddianı qeyd etdik. Amma cinayət işi materiallarında ölümə səbəb kimi "bəd xassəli hipertermiya" göstərilir. Cinayət işi araşdırılan zaman Səhiyyə Nazirliyinin Məhkəmə-Tibbi Ekspertiza və Patoloji Anatomiya Birliyi tərəfindən keçirilən ekspertiza bu rəyi verib. Amma mərhumun atası Namiq Mürsəlov bununla razılaşmır.

Həkim səhvi, yoxsa əcəl - 17 yaşlı

Leylanın ölüm işində müəmmalar

İki ildir uzanan istintaqla bağlı qaranlıq məqamlar, saxta sənədlər

mə-Tibbi Ekspertiza və Patoloji Anatomiya Birliyi tərəfindən keçirilən ekspertiza bu rəyi verib. Amma mərhumun atası Namiq Mürsəlov bununla razılaşmır.

Namiq Mürsəlov müsahibə zamanı qızının səhviyyəsi ilə bağlı verilən rəylə razılaşmadıqlarına söyləyib: "Cərrah Sənan Mehdiyev özü ifadəsində deyib ki, Azərbaycanda bəd xassəli hipertermiya

loji Anatomiya Birliyinin rəhbəri Şakir Musayevin imzası ilə verilib. Daha sonra onu işdən çıxardılar. İndi isə deyirlər ki, rəyi dəyişdirmək mümkün deyil. Çünki bu rəy dəyişdirilərsə, çox adam cəzalandırılmalıdır. Yenidən ekspertizanın keçirilməsi vacibdir".

N.Mürselov cinayət işi materiallarına bəzi saxta məlumatların da əlavə edildiyini söyləyib. O qeyd edib ki, əməliyyat zamanı qızının səhviyyəsi pisləşəndə ona bir neçə dərman vurulub: "Həmin dərmanlar anestezioloq Emin Quluzadənin ifadəsində sadalanır. O dərmanları da Emin Quluzadə vurub. Amma həmin dərmanlar ekspertiza rəyi ilə müəyyən edilən xəstəliklə uyğun gəlir. Əgər doğrudan da qızımın səhviyyəsi pisləşəndə ona bir neçə dərman vurulubsa, bunu müəyyən etmək çox asan idi. Hadisədən sonra klinikaya gələn müstəntiq

həmin dərmanların qablarını götürməli idi. Bu dərman qabları hara yoxa çıxıb? Əməliyyat otağında nəzarət kamerası var idi. Dərhal görüntülər götürülməli idi. Amma götürülmədi. Sonra da deyildi ki, kameralar işləmir. Bu necə ola bilər? Klinikada guya qızım bütün mü-

Bizim qara qutumuz

Sevinc TELMANQIZI
s.qurbanova@gmail.com

Hamımızı zaman-zaman düşündürən sualdır bu: telefon olmasa nə edərdik? Çox bəsit, amma cavabı ondan da bəsit bir sual. Telefonu həyatımızda baş rola gətirən biz, bundan şikayətlənən də biz. Hər gün yeni bir sistem qoşulan, yeni bir tətbiq etmə endirən, vatsap qruplara özümüzü pərçimləyən özümüzmük axı.

Telefonumuzu da özümüz kimi yükləyir və sonra da onun əlində qalır. Mənzərə bu qədər sadə. İşimizi ordan idarə edirik, ailəmizi qurduğumuz vatsap qruplarından təqib edirik, qohum-əqrəbadan belə onun vasitəsilə xəbər tuturuq. Daha doğrusu, ona yüklədiyimiz yeni hoqqaların vasitəsilə. Həyatımızın açarını rəsmən ona vermişik, geri almaq da istəmirik. Deyinməyimizə baxmayın, durumdan məmnunuq son dərəcə.

Halbuki adına te-le-fo-n deyilən bu aləti o qədər də ülviləşdirib, həyatımızın açarına çevirməyə gərək yox. İnsanlar tanıyıram ki, bir dəqiqə telefona baxmasa, bütün işləri alt-üst olur, sistem çökür, münasibətləri zəhərə dö-nür. Onlarla işim yox, iş adamlarıdır və əlaqələr sistemini o cür qurublar. Amma iş adamı olmayan da elədir axı. Ev-dar qadınlar, işsiz-gücsüz gənclərE Hamı internet paketini yükləyib və ya getdiyi yerdə mütləq vi-fi şifrəsi axtarı. Saatlarla, qolu uyuşana qədər, hərəkətsiz halda telefonu gözüne dirəyib, oturlar. Üzlərinə baxan olsa, sanki hə-min dəqiqələrdə atom parçalayır. Halbuki məsələn, hansısa Ayka Şirinka adlı internet fenomeninin yüklədiyi son videonu və ya tətillərini izləyirlər. Cem Yılmaz demişkən, "telefon olmayanda biz nə edirdik?", "Bəs indi nə edirsən? Muhittin əminin şəklinə baxıb böyüdü-r-sən".

Hər kəs bir-birinə hesabat və ya acıq verir kimi. Harda nə edib, nə yeyib, nə içib, kimlərlə gəzibE Bir paylaşma xəstəliyi. Rica etsən, imkansız birinin dərdinə yardımçı olmaqdan imtina edən adam yataq otağından tutmuş, yemək yediyi süfrənin üstündəkilərə qədər hər şeyi, amma hər şeyi paylaşır. Daha dəqiq desək, başqalarının gözü-nə soxur.

Zarafat deyil, adam əlinə alır telefonu. Vatsap demir, story demir, qrup söhbətləri demir, FB, İnstagram, ViberE demir. Girdisə çıxıb bilmir o dənizdən. Bəzən saatlarını alır. "Bir dəqiqə telefona göz atım" söhbəti yoxdur artıq. Telefon zəhlətökən, yapışqan sevgili kimidir. Üzünə gül-məyə peşmansan, saatlarla qır-saqqız kimi sənə yapışır və qopmur.

Ötən həftə kinoteatrdə baxdığım Türkiyə istehsalı olan "Cibimdəki düşmən" filmi də bizim bu alətdən necə asılı olduğumuzu bariz şəkildə göstərən bir əsər idi (Film italyan versiyasına da gəlib internetdə baxdım. Eyni effekt, amma bir qədər avropasayağı üslub idi. Hər ikisinə baxmağa dəyər) Bir masa ətrafında yığışan dostlar - aralarında evli cütlüklər də var - qərar verirlər ki, axşam yeməyi müddətində kimə nə mesaj, xəbər, zəng gəlsə, bunu elan edəcəklər. Mesaj gəlsə oxuyacaqlar, zəng gəlsə hoparlör vasitəsilə danışacaqlar. Olduqca riskli bu təklifə hamı "hə" deyir və gecənin sonunda bir-birindən rəzil söhbətlər çıxır ortaya. Bir-birini aldadan kim, cinsi orientasiyasını gizlədən kim, qayınanasını gizli-gizli Qocalar Evinə qoymaq istəyən kim, arvadının etdiyi cinayəti üzərinə götürən kim. Hər kəs bir-birinin üzünə gülür, uşaqlıq dostlarıdır, amma dünya qədər sirr gizlədirlər.

Və film əvvəlində qəhrəmanlardan biri olduqca maraqlı bir söz söyləyir: "Bu telefon bizim qara qutumuz kimidirE" Doğru, telefon bizim ən yaxın dostumuz, amma eyni zamanda ən qəddar düşməndir. Bütün həyatımızı onun içində gizlətməyi, həyatımızı orda yaşamağı öyrənmişik artıq. Bir gün telefonsuz işə getdiyinizi düşününE Asılılıq, xəstəlik kimiE Dərhal işdən evə qayıdıb, telefonu götürüb sonra qayıdarsız, düzdür? Halbuki bir gün onsuz yaşamağı sınaqdan keçirərsən? Məsələn, getdiyimiz məclislərdə şəkil çəkilib, dərhal sosial şəbəkədə paylaşmaq əvəzinə musiqinin, rəqsin, yeməklərin dadını çıxarsaq, onun-bunun yaşadığını tamaşaçı marağı ilə izləmək yerinə öz həyatımızdakı gözəl anları qaçırmasaqE? Daha zövqlü həyat olmazmı?

Məncə... Qara qutunu həyatımızdan çıxaraq. Qismən. Əks halda o, bizi içinə çəkəcək və heç birimiz onun caynaqlarından qurtula bilməyəcəyik.

Gədəbəydə gənc qız dərmandan zəhərlənib

Gədəbəy rayonunda psixoloji problemləri olan qız dərmandan zəhərlənib. Hadisə İnekboğan kəndində baş verib. Kənd sakini, 1998-ci il təvəllüdü Sevinc Abbasova istifadə etdiyi həbləri həddindən artıq çox qəbul etdiyindən zəhərlənib. Ağır halda xəstəxanaya yerləşdirilən qıza tibbi yardım göstərilib. Onun vəziyyəti orta ağırdır.

Yaxınları onun psixoloji problemlərinin olduğunu və bu səbəbdən əsəb qarşı dərman preparatlarını normaldan artıq qəbul etdiyini bildirib. Faktla bağlı araşdırma aparılır (Report).

İlkin MURADOV,
"Yeni Müsavat"

London Ali Məhkəməsinin Azərbaycan Beynəlxalq Bankının (ABB) öhdəliklərinin könüllü restrukturizasiyası çərçivəsində Rusiyanın dövlət bankı olan "Sberbank" və "Franklin Templeton Investment Management Limited" şirkətinin (FTİML) banka qarşı iddialarını təmin etməsi barədə yazmışdı. "Sberbank" 2016-cı ildə ABB-yə ticarət maliyyələşdirilməsi ilə bağlı 20 milyon dollar həcmində kredit ayırmış, FTİML isə ABB-nin 2019-cu ilədək tədaviyə olacaq 500 milyon dollar məbləğində istiqrazlarını almışdı. Ümumilikdə isə, ABB 3,3 milyard dollar həcmində xarici öhdəliyin restrukturizasiyasını öhdəsinə götürüb.

Bəs görsən, ABB-yə qarşı çıxarılan qərardan sonra apelyasiya şikayətinin nəticəsi necə olacaq, məhkəmə hansı qərarı çıxara bilər? Məsələ ilə bağlı "Yeni Məsəvi"yə açıqlama verən Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Vahid Əhmədov bu prosesin hələ ki, yekunlaşmadığını bildirdi: "Məndə olan məlumata görə, hökumət, yeni Maliyyə Nazirliyi Apelyasiya Məhkəməsinə müraciət edib. Beynəlxalq Bankın öhdəliklərinin restrukturizasiyası ilə əlaqədar başqa məsələlər də var. Qazaxıstanın da ABB-də borcu var və onlar da tələb edirlər ki, restrukturizasiya prosesində iştirak etsinlər. Hələ ki, bu məsələlər başa çatdırılmayıb. Çünki əks halda bank özəlləşdirilməyə çıxarıldı. Bank isə o zaman özəlləşdirilməyə çıxarılar ki, artıq tam təmizlənir, sağlamlaşdırılır və heç bir problemi qalmır. Yəqin ki, ABB də

Məhkəmə Beynəlxalq Bankın 3,3 milyardlıq borcu haqda nə qərar verəcək?

İqtisadçı-ekspertlər gözləntilərdən danışdılar

tam sağlamlaşdırıldıqdan sonra özəlləşdirilməyə çıxarılacaq. Hazırda hökumət, əsasən də Maliyyə Nazirliyi buna çalışır". İqtisadçı ekspert hüquqşünas Əkrəm Həsənov isə qeyd etdi ki, London məhkəmələri işə bir neçə aya baxır və qərarın hansı istiqamətdə olacağı da bəlli deyil: "Ümumən Beynəlxalq Bank, sadəcə, bəyanat verdi ki, London məhkəməsinin qərarından şikayət

verib. Bu, London Ali Məhkəməsi deyil. İngilis məhkəməsinin adları, bizim adlara oxşamır. Orada ali məhkəmə deyil, yüksək məhkəmə adlanır və elə tərcümə edilməlidir. Həmin məhkəmədən şikayət verilib. Ali məhkəmə isə son instansiya sayılır və iş hələ ki, gedib ali məhkəməyə çatmayıb. Beynəlxalq Bankdan bildirilir ki, şikayət verilib. Ancaq işə necə baxılacağı hələ bəlli deyil. İn-

giltərədə işlərə ümumiyyətlə, tez baxılır. London Yüksək Məhkəməsinin qərar çıxartması da bir neçə ay çəkdi. Əslində ABB-nin öhdəliklərinin könüllü restrukturizasiyası haqda ötən ilin yay ayında qərar qəbul edilmişdi. Bu şikayətlər də məlum banklar tərəfindən o zaman verilmişdi. Qərar isə neçə ay sonra çıxdı. Mən hesab edirəm ki, bu dəfə qərarın verilməsi bir neçə ay çəkəcək. Bu gün Azərbaycanda çox adam fikir irəli sürür. Ancaq biz heç birimiz ingilis hüquq sistemi üzrə mütəxəssis deyilik və deyə bilmərik ki, o qərar necə olacaq. Mən beynəlxalq mətbuatda ingilis hüququnu bilən xarici mütəxəssislərin rəyini oxumuşam. Onlar Beynəlxalq Bankın şanslarını çox aşağı qiymətləndirirlər".

Hüquqşünasın sözlərinə görə, böyük ehtimalla, apelyasiya məhkəməsi o qərarı qüvvədə saxlayacaq, bunun nəticələri isə dövlət üçün ağır ola bilər: "Bu da o deməkdir ki, Beynəlxalq Bankın öhdəliklə-

rinin könüllü restrukturizasiyası ən azı məhkəməyə müraciət edən bank və şirkətə münasibətdə etibarsız hesab edilə bilər. Bunun nəticələri də çox ağır ola bilər. Birincisi, öhdəliklərin könüllü restrukturizasiyası haqqında qərarı öncə Azərbaycan məhkəməsi verib. Orada 3,3 milyard dollar aid bütün öhdəliklər nəzərdə tutulub. London Apelyasiya məhkəməsinin qərarından sonra isə belə hesab olunacaq ki, Azərbaycan məhkəməsi də qərarına yenilən baxmalıdır. İkinci nəticə isə ondan da ağır ola bilər. Beynəlxalq Bankın ötən ilin yay ayında öhdəliklərinin könüllü restrukturizasiyasına razılıq verən kreditörələri də fikrini dəyişə bilər. Beynəlxalq Bank adətən buna əsaslanır ki, son Apelyasiya məhkəməsinin neqativ qərar çıxarsa, sadəcə, o bank və şirkətin borcunu dərhal ödəməli olacaq. Ancaq nəzərə alırıq ki, öhdəliklərinin könüllü restrukturizasiyası vahid qərardır. Onun bir hissəsi etibarsız hesab ediləcək-

sə, razılıq verənlər də tələb edə bilərlər ki, məsələyə yenidən baxılsın".

Ə.Həsənovun sözlərinə görə, hökumət 3,3 milyard dolları birdəfəlik qaytarmaq məcburiyyətində də qala bilər: "Ümumilikdə, Beynəlxalq Bankın borcu çoxdur. Sadəcə, onun içindən məhz 3,3 milyard dollar götürüb dövlətin üzərinə qoyublar, ancaq eyni şərtlərlə deyil, güzəştli şərtlərlə qoyulub. Yəni borcun bir hissəsi silinir, vaxt uzadılır, faizlər aşağı salınır və sair. Əlbəttə, əgər bu borc eyni şərtlərlə dövlətə keçsəydi, heç bir xarici kreditör bunu mübahisələndirməzdi. Çünki borcun beynəlxalq bankdan dövlətə keçməsi onlar üçün daha yaxşıdır. Sadəcə, şərtlərin dəyişməsi onları qane etmir. Əgər məhkəmənin qərarından sonra öhdəliklərinin könüllü restrukturizasiyası məsələsinə yenidən baxılmasını ortaya qoysalar, bu, o deməkdir ki, dövlətimiz o 3,3 milyard dollar borcu olduğu kimi müəyyən edilmiş vaxtda qaytarmağa məcbur ola bilər. Bu da dövlət büdcəsi üçün ağır yük deməkdir. Ötən ilin may ayına bu məsələ gündəmə gələndə mən dedim ki, ABB buna çox qeyri-peşəkar strategiya ilə yanaşır. Onlar bu məsələnin bütün incəliklərini araşdırmadılar. Ona görə də indi belə nəticələr ortaya çıxdı".

□ Nərgiz LİFTİYEVA,
"Yeni Məsəvi"

"Bakının su altında qalma təhlükəsi yoxdur"

Alim-ekoloq Telman Zeynalov: "Bu cür iddiaları alimlər yox, kommertsantlar yayır"

Milli Elmlər Akademiyası iqlim dəyişikliyi ilə bağlı araşdırma aparıb. Araşdırmanın nəticələrinə görə, dünyada dəniz suyunun səviyyəsi hər il 3 millimetrdək artır. ABŞ alimlərinin dediyinə görə, əgər proses bu cür davam etsə, illik artım 2100-cü ildə 10 millimetrdək qədər çoxala bilər.

Beləliklə əsrin sonunda dəniz səviyyəsinin yüksəkliyi 66 santimetrdək çatacaq. Hesabatda da bildirilib ki, mövcud vəziyyət gələcəkdə sahilə yerləşən şəhərlərin su altında qalma riskini artırır.

Qeyd edək ki, bundan əvvəl də dünya alimləri həyəcanlı siqnal verərək, sahil ətrafında yaşayan şəhərlərin su altında qalacağı ilə bağlı proqnozlar vermişdi. Hesablamalara görə, 2100-ci ildə İstanbul da daxil olmaqla, dünyadakı bir çox mühüm şəhər tamamilə, ya da qismən sular altında qalacaq. ABŞ-ın Kolorado, Cənubi Florida və Old Dominion universitetlərindən olan bir qrup alim xüsusi peyqlər vasitəsilə 1992-ci ildən bu günə qədər qlobal dəniz suyunun səviyyəsinin artımını müşahidə ediblər.

Məlum olub ki, 1990-cı illərdə qlobal dəniz səviyyəsi or-

ta hesabla 2,5 millimetr yüksəlirdisə, bu gün bu göstərici 3,4 millimetrdək qədər çoxalıb. 2015-ci ildə də bu mövzu defələrlə gündəmə gəlib, bir sıra elmi araşdırmalar aparılıb. NASA-nın açıqlamasına görə, suyun səviyyəsinin artmasına istixana qazları da təsir edir. Mütəxəssislərin fikrincə, suyun səviyyəsi iki səbəbdən artır. Birincisi, qlobal istiləşmə, ikinci isə atmosferdəki istilik səbəbindən Antarktida və Qrenlandiya kimi böyük buz kütlələrinin sürətlə əriməsidir. Bundan başqa, vulkan aktivliyi də suyun səviyyəsinin artmasına səbəb olan amillərdən sayıla bilər.

ABŞ-ın Florida ştatının Məridisə, bu gün bu göstərici 3,4 millimetrdək qədər çoxalıb. İddialara görə, suyun səviyyəsinin suyun qarşısını almaq üçün küçələrin səviyyəsi qaldırılır, nasoslar və digər qurğular yerləşdirilir. Bütün bunlar bəhsə gəlir. Mayami şəhərinin icimai işlər üzrə direktoru Erik Karpenter sakinlərin daşqınların zərərini azaldılması üçün yardımlarla dollar vəsait sərfdiklərini deyir. "Xoşbəxtlikdən bu işlərə böyük məbləğdə pul

xərcləyən şəhər sakinlərimiz bir iş görməməyin daha bəhsə gələcəyini anlayır" - deyib.

Azərbaycanın paytaxtı Bakıda Xəzərin sahilində yerləşir. Bəs paytaxtımızı da bu cür təhlükə gözləyirmi? Mövzu ilə bağlı Milli Ekoloji Proqnozlaşdırma Mərkəzinin rəhbəri Telman Zeynalov "Yeni Məsəvi"yə danışdı: "Bu cür iddiaları ancaq hədə-qorxu gəlmək, öz məqsədlərinə, oyunlarına çatmaq üçün alimlər deyil, kommertsantlar yayır. Əvvəlcə bildirdilər ki, karbon qazının artması iqlim dəyişikliyinə səbəb olub. Halbuki, karbon qazı bizim həm sağlamlığıımıza köməklik edir, həm də yaşillığı, məhsuldarlığı artırır. İndi də iddia edirlər ki, guya buzlaqlar əriyir, sahil şəhərləri, o cümlədən ABŞ, İstanbul və digər şəhərlər suyun altında qala bilər. Bütün bunlar yanlış fikirdir, onlara inanmayın. Bu günlərdə Rusiya iki yeni nəhəng atom sualtı gəmisi suya buraxıldı. Bu gəmilər əsasən buzlaqlarda gəzir. Deməli, buzlaqlar ərimir, əgər bu cür gəmilər istehlak edilirsə. Bəzən də deyirlər ki, 30 ildən sonra dünya ölkələrində, o cümlədən Azərbaycanda su qıtlığı olacaq. Amma hamı bilir ki, ölkəmizdə 9 iqlim qurşağı var. Yeni ölkəmiz heç vaxt su qıtlığı ilə üzleşmə bilmez. Bütün bunlar yanlış fikir və şayiədir".

□ Xəlida GƏRAY,
"Yeni Məsəvi"

Salyanda faciə: gənc oğlan və qız qəzada öldü

Dünən səhər saat 6 radələrində Ələt-Astara-İran sərhədi avtomobil yolunun Salyan rayonunun Yenikənd kəndindən keçən 38-ci km-də 2 nəfərin ölümü, 2 nəfərin isə xəsarət alması ilə nəticələnən ağır yol-nəqliyyat hadisəsi baş verib.

Virtualaz.org-un Şirvan bürosunun məlumatına görə, Masallı rayonunun Boradigah qəsəbə sakini, 57 yaşlı Babayev Şəmsəddin Əliabbas oğlunun idarə etdiyi 44 BM 994 dövlət nömrə nişanlı "Mercedes Sprinter" markalı mikroavtobus Bakı istiqamətində hərəkətdə olarkən 90 JP 203 dövlət nömrə nişanlı 57 yaşlı Bakı şəhər sakini Natiq İdayət oğlu Əliyevin idarə etdiyi "Nissan" markalı avtokranla toqquşub.

Qəza nəticəsində mikroavtobusun sərnəşini - 17 yaşlı Masallı rayon Boradigah qəsəbə sakini Şəbnəm Seydulla qızı Musayeva və həmin qəsəbədə olan digər sərnəşin - 18 yaşlı Asif Vaqif oğlu Qardaşov alıdqları ağır xəsarətlərdən hadisə yerində keçiniblər. Daha 2 sərnəşin - Boradigah sakinləri 50 yaşlı Nureliyəva Gülzar Firudin qızı və 30 yaşlı Ağarəhimov Amin Həbibulla oğlu Salyan Mərkəzi Rayon Xəstəxanasına terləşdiriliblər. Yuxarı sağ ətrafından ağır xəsarət alan Gülzar Nureliyəva hazırda əməliyyata götürülüb.

Hadisənin avtokranın ötmə əməliyyatında olarkən onunla eyni istiqamətdə hərəkətdə olan mikroavtobusla toqquşması nəticəsində baş verdiyi deyilir.

Faktla bağlı DYP-də araşdırmalara başlanılıb.

Bu günlərdə sosial şəbəkələrdə bir ürək parçalayan video paylaşılmışdır. İsveçdə valideyni tərəfindən döyülən uşağın ailədən alınub, Uşaq Sığınma Mərkəzinə aparılması təsvir edilirdi videoda. Uşaq valideyni tərəfindən döyüldüyü halda, ondan ayrılmaq istəmir, peşman olmuş valideyn polis əməkdaşları və Sığınma Mərkəzi əməkdaşlarına müqavimət göstərir, uşağının ondan qoparılmasına icazə vermək istəmir. Amma nəticə dəyişmişdir. Uşağı onu döyən valideynlərdən alıb, mərkəzə verirlər. Daha təhlükəsiz bir yaşayış üçün...

Hər il dünyada 2.5 milyon uşaq döyülür...

"Yeni Müsavat" bu dəfə dünyada və Azərbaycanda döyülən uşaqlardan yazır. Statistika görə, dünyada 14 yaşına qədər 2,5 milyon həddi-buluğa çatmamış uşaq valideyni tərəfindən döyülür. Sərt rəftardan xilas olmaq üçün 50 mindən çox uşaq hər il evdən qaçır. Məişət zorakılığına məruz qalan uşaqların sayı 50 faizi keçib. Məişət zəminində ailələrdə baş verən cinayətlərin 30-40 faizi uşaqlarla bağlı olur. Azyaşlılara qarşı törədilən mənəvi və fiziki zorakılıq ailə çərçivəsindən çıxaraq cəmiyyətin müxtəlif sferalarını əhatə etməyə başlayıb. Bir çox valideynlərin inadla "uşaqların özləri zorakılığın yaranmasına səbəb olur" deməsinə baxmayaraq, qanun bütün hallarda valideyni məsuliyyət qarşısına çəkir.

Uşaqlara Qarşı Zorakılıq üzrə Dünya Hesabatına görə, hər il milyonlarla uşaq məcburi əməyə cəlb edilir, fahişəlik məqsədilə istismar olunur və insan alverinin qurbanına çevrilir. Hesabata görə, il ərzində bütün dünya üzrə 53 min uşaq qətlə yetirilir. Bu uşaq ölümlərindən 22 mini 15-17 yaşlı uşaqların payına düşür ki, onların da təxminən 75 faizi oğlanlar olub. 80-90 faiz uşaqlar evlərində fiziki cəzadan əziyyət çəkir. 100-dən artıq ölkədə uşaqlar hələ də məktəblərdə istifadə edilən çubuq, kəmərlər və sair alətlərlə bədən cəzaları alırlar və yaxud belə təhlükə ilə üzləşirlər. Ən azı 30 ölkədə cəzaçəkmə müəssisələrində hələ də uşaqlar qamçı və ya çubuqla döyülmə cəzasına məhkum edirlər.

Müasir dünyada uşaqların yalnız 2,4 faizi cəza müəssisələrində qanunla müdafiə olunurlar. Hər il 133275 milyon uşaq valideynləri arasında zorakılıq hallarının şahidi olurlar. İnkişaf etmiş ölkələrdə məktəbyaşlı uşaqların 65 faizi mənəvi və ya fiziki təhdidə məruz qalırlar. Yaşı 18-dən az olan təqribən 150 milyon qız və 73 milyon oğlan məcburi cinsi əlaqəyə cəlb edilir və cinsi zorakılığın digər formaları ilə üzləşiblər.

21 ölkədə aparılan sorğuya əsasən qadınların ən azı 7, kişilərin isə 3 faizi məhz uşaq-lıq dövründə cinsi təcavüzün qurbanı olduqlarını bildiriblər. 15 yaşına qədər ilk cinsi əlaqəyə girdiyini bildiren qadınların

Uşağını döyən valideynlər və ya... kətək cənnətdən çıxmayıb

Dünya balacalara zorakılıq edənləri necə cəzalandırır - problemdən çıxış yolları...

45 faizi bunun məcburi olduğunu söyləyiblər.

Hesabata əsasən, dünyada 218 milyon azyaşlı uşaq əməyinə cəlb edilir ki, onlardan 126 milyonu təhlükəli işlərdə çalışır. Ümumilikdə, dünyada üzrə il ərzində 57 milyon uşaq məcburi əməyə cəlb olunur, 18 milyon isə fahişəlik məqsədilə istismar edilir, 1,2 milyon uşaq isə insan alverinin qurbanı olur.

Valideyn iki səbəbdən uşağını döyür

Bəli, bizim ölkəmizdə də belə hallar tez-tez yaşanır. "Kətək cənnətdən çıxmıdır", "Uşağın başından qapazını əsik etməməlisən", "Qızını döyməyən dizini döyər".... Görün fiziki zorakılığın təbliğ edən nə qədər atalar sözü müvəz var. Məhz bunun sayəsindədir ki, zamanında fiziki zorakılıq görənələr də bir qayda olaraq öz uşaqlarına qarşı bu cəza üsulundan istifadə edirlər. Psixoloqlar da məhz bunu iddia edir: fiziki zorakılıq qurbanı olan daha sonra öz uşağını da fiziki zorakılıq qurbanına çevirir. Bunun psixologiyada bir neçə izahı var. İlk qənaətdə görə, valideyn bunun doğru cəzalandırma üsulu olduğunu düşünür. "Məni valideynlərim zamanında döyməsəydilər, avaranın biri olacaqdım" deyənlər nə qədər insan tanıyırsız ətrafınızda? Onlar öz əməllərində düşünürlər ki, uşaqlarını döyməklə onu da düz yola gətir-

cəklər. İkinci variant isə odur ki, uşaqlığında döyülən insan şüuraltı bunun intiqamını illər sonra öz uşağından çıxır. İçindəki qisas, neqativ bu şəkildə reallaşır. Olan isə uşağın psixologiyasına olur.

Azərbaycan qanunları - uşağını döyən valideyni neçə illik həbs müddəti gözləyir?

Ailələrdə, cəmiyyətin ayrı-ayrı sferalarında uşaqlara qarşı törədilən zorakılıq halları Azərbaycanda da 14 yaşına qədər olan uşaqlara qarşı cismani cəzanı qadağan edən qanun layihəsinin gündəmə gəlməsinə səbəb olub. "Uşaqların cismani cəzadan qorunması haqqında" qanun layihəsi ilə əlaqədar Cinayət və İnzibati Xətalər Məcəllələrinə bununla bağlı məsuliyyət yaradacaq maddələrin əlavə ediləcəyi nəzərdə tutulub. Belə ki, müvafiq olaraq müxtəlif cərimələrdən, inzibati məsuliyyətdən tutmuş, 3 il müddətinə həbsə qədər cəzalar nəzərdə tutulur. Ümumilikdə yeni qanunda ailələrdə, uşaq evlərində, bağçalarda, məktəblərdə, eləcə də uşaq həbsxanalarında uşaqların cismani cəzadan qorunması ilə bağlı qabaqçılıq müddəaları öz əksini tapıb. Məqsəd polis, icma, ailə və digər yerlərdə uşaqlara qarşı hər hansı fiziki təzyiğin tətbiq edilməsinin qarşısını almaqdır.

Qeyd edək ki, dünyanın bir çox ölkələri uşaq zorakılığına qarşı öz qanunvericiliklərinə bir çox müddəalar daxil etməkdə davam edirlər. Belə ki, 2009-cu ildə Avropa Şurası üzv dövlətlərə müraciət edərək uşaqlara qarşı ölkələrdə cismani cəzanı qadağan edən qanunun qəbul olunması ilə bağlı tövsiyələr irəli sürüb. 2012-ci ildə BMT-nin Uşaq Hüquqları Komitəsinin Azərbaycan hökumətinə tövsiyəsində uşaqlara qarşı cismani cəzaları qadağan edən qanunun qəbulu da yer alıb. 2009-cu il ölkə prezidentinin sərəncamı ilə Azərbaycanda "Uşaq ili" elan olunub və bu çərçivədə Ombudsman Aparatı tərəfindən belə bir qanun layihəsi hazırlanaraq Milli Məclisə təqdim edilib.

145 ölkədə uşaqların döyülməsi qadağandır

Bəs dünyada bu məsələlər necə tənzimlənir? Hansı ölkələrdə valideyni cəza gözləyir? Keniyada cəmi bir neçə il bundan əvvəl məktəblərdə uşaqlara qarşı fiziki gücün tətbiq edilməsinə qadağa qoyulub. ABŞ-in 19 ştatında məktəbdə müəllimin uşağı döyməklə cəzalandırmasına qanunla icazə verilir. "The Psychology of Spanking" in məlumatına görə, dünya əhalisinin 60,3%-nin yaşadığı 145 ölkədə məktəblərdə uşaqlara qarşı zorakılıq hallarına dair müəyyən qadağa-

lar mövcuddur. 42 ölkədə (dünya əhalisinin 10%-i) uşaqların evdə, məktəbdə və həbsxanada döyülməsi qadağan edilib. 52 ölkədə (dünya əhalisinin 34%-i) uşaqları məktəbdə və həbsxanada döymək olmaz. 27 ölkədə (dünya əhalisinin 10%-i) uşaqları məktəbdə döyməyə icazə verilmir. 24 ölkədə (dünya əhalisinin 6%-i) uşaqları yalnız həbsxanada döymək qadağandır. 53 ölkədə (dünya əhalisinin 39,6%-i) uşaqların ümumiyyətlə, döyülməsinə heç bir qadağa yoxdur.

Pakistanda isə 2 dəqiqə dərəcə gecikən uşaq 8 saat Qurban oxumalıdır. Məcburi şəkildə. Liberiyada intizamsız uşaq şallaqla döyülür. Deyilənə görə, ölkə prezidenti şəxsən öz 13 yaşlı qızını bu yolla cəza-

biyə üsulu hesab edilir. "Uşaq hüquqları konvensiyası" na qoşulmamızla, "Uşaq hüquqları haqqında" qanunun qəbul olunmasına, Cinayət Məcəlləsində uşağı döyməyin cinayət məsuliyyəti hesab olunmasına baxmayaraq, hələ də valideynlər bu üsullardan istifadə edirlər.

Uşaqların döyülmə səbəblərinə gəlincə isə bunu edən valideynlər arasında tez-tez sorğular keçirilir. Valideynlər daha çox uşaqlarının yalan danışmasına görə bu addımı atdıqlarını deyirlər. Onların valideyndən icazəsiz işlər görməsi, habelə nadinclik etməsi, ətrafa ziyan verməsi kimi səbəblər də zaman-zaman səsləndirilir. Amma bütün bu davranışların da səbəbləri var. Amerika alimlərinin gəldiyi nəticəyə görə, yalan danışan uşağın müt-

landır. Namibiyada belə bir cəza növü var: özünü pis aparən uşaq arı yuvası olan ağacın dibində səssiz-səmirsiz dayanmalıdır.

Zimbabvedə uşaqların döyülməsi qadağan edilib. Zimbabve Ali Məhkəməsi bu bərədə qərar qəbul edib. Lunaks Pfunqva adlı qadının azyaşlı övladının döyülməsinə etiraz etməsi məhkəmənin sözügedən addımı atmasına səbəb olub. Ölkədə müəllim və valideynlərə uşaqları döymək qadağan olunub.

Uşaq yalan danışdığı üçün döyülür, halbuki...

Ümumilikdə isə məişət zorakılığı anlayışı çox genişdir və bura cinsi, fiziki, həmçinin psixoloji zorakılıq da aid edilməlidir. Çünki bunların adı müxtəlif olsa da, məişət zəminində baş verir. Uşaqların əksəriyyəti ailədə yaşayıb, gününün böyük bir hissəsini ailədə keçirdiyi üçün məişət zorakılığı çoxluq təşkil edir. Amma uşaqlar eyni zamanda küçədə, məktəbdə, qapalı müəssisələrdə zorakılığa məruz qalırlar. Məişət zorakılığının baş vermə səbəblərinə gəldikdə isə, buna ailənin gəliri, iqtisadi durumu, valideynlərin işləyib-ışləməməsi təsir göstərir. Bəzi ölkələrdə, eyni zamanda ölkəmizdə də məişət və cinsi zorakılığın üstünlük təşkil etməsinin əsas səbəbi isə, ailədə uşaq döymək, danlamaq, üstünə qışqırmaq ter-

ləq yaşına baxılmalıdır. Əgər uşağın yaşı 5 yaşdan azdırsa, onun yalan danışmasındakı məqsəd qətiyyətlə aldatmaq deyil.

Kifayət qədər sevgi görməyən, gördüyü sevgidən razı qalmayan, diqqət və qayğıdan məhrum yaşayan uşaqlar nəzərləri özlərinə çəkmək üçün qəhrəmanlıq hekayələri uydururlar. Bu uşaqlar xəstələnmək və döyülmək bahasına olsa da hər çarəyə baş vururlar. Dəcəllik edən və "yalan danışan" uşaqların məqsədi valideynlərini incitmək və ya əsəbləşdirmək deyil. Ancaq uşaq dəcəllik etməklə lazımı diqqət və qayğını əldə edə bilməzsə, səvildiyindən əmin olmazsa xarakterindəki davakarlıq duyğusu özünü daha qabarıq büruzə verməyə başlayar. İbtidai və yuxarı siniflərdə oxuyan uşaqlarda ən çox müşahidə olunan yalan növlərindən biri də məhz inam qazanmaq üçün söylənilən "yalan"dır.

Əgər uşaq dərslərini yaxşı oxumadığına görə məktəbdə və evdə tənbehlənər, tənbelliyi üzünə vurular və axmaq adlandırılırsa, bu, uşağda sonradan müalicəsi çətin olan alçalma duyğusunun formalaşmasına səbəb olar. Uşaq özünü dəyərsiz, axmaq, heç bir iş bacarmayan biri olduğunu düşünməyə başlayar.

MUSAVAT

Son səhifə

N 39 (6928) 19 fevral 2018

Havanı korlayan sərnəşinə görə təyyarə yerə endi

Dubaydan Amsterdama uçan "Transavia Airlines" hava şirkətinin təyyarəsi təcili surətdə Vyanada enmək məcburiyyətində qalıb. Buna səbəb sərnəşlərdən birinin havanı korlaması olub. Yayılan xəbərə görə, kişinin yanında oturan sərnəşlər ondan hörmətsizlik etməməsi, qaydalara riayət etməsini xahiş etsələr də, o, buna məhəl qoymayıb. Ekipaj heyəti də nəse bir ölçü götürməkdən imtina ediblər. Nəticədə kişilər arasında öncə söz atışması, sonra isə ciddi dava başlandı. Nəticədə pilot təcili enmək barədə qərar qəbul edib.

Yerə enən kimi polis sərhəd köpəkləri ilə birgə borta gəlib və reysdən iki bacını və iki kişini götürüb. Qadınlar isə firmanı məhkəməyə verməyə hazırlaşdılar. Dediklərinə görə, onların bu davaya heç bir əidiyyəti olmasa da, dava edən kişilərlə yanaşı oturduqları üçün onları da təyyarədən endiriblər.

Daha sonra saxlanılan 4 nəfərin hər biri azad edilib. Çünki onların heç birinin Avstriya qanunlarını pozmadıqları üzə çıxıb. Buna baxmayaraq, "Transavia" şirkəti onlara aviakampaniyanın təyyarələri ilə uçağı da qadağan edib.

McDonald'sdan qərībā addım

Böyük Britaniyadakı McDonald's restoranlar şəbəkəsi yeni Signature burqerlərin satışa çıxarılmasından sonra məsuliyyətsizlikdə suçlandı. Onlar digər sendviçləri tərkiblərindəki yağın miqdarının çoxluğu ilə qabaqlayıblar.

Klassik burger kolleksiyasında 698 kalori olur. Barbeküdə isə bunun miqdarı 732-dir. Müqayisə üçün deyək ki, populyar Big Mac-in energetik dəyəri cəmi 508 kaloridir. Bundan başqa, yeni buraxılışdan olan BBQ hamburgerinin tərkibində isə 44 qram yağ var ki, bu da Big Mac-dan (25 qram) təxminən 2 dəfə artıqdır.

Ekspertlər McDonald's şəbəkəsini yeni burgerlərin adını idmanla bağladığı üçün tənqid edir. Onlar qeyd ediblər ki, böyük adamın əsas yeməyinin ka-

lorisi 600 kaloridən çox olmalıdır. Kampaniya isə öz növbəsində qeyd xatırladı ki, yeni məhsulların tərkibi ilə bağlı hər zaman şəffaf informasiyalar yaymağın tərəfdarı olublar.

Başlıq pulu almaq üçün kişi qiyafəsinə girdi

Hindistanda bir qadının başlıq pulu almaq üçün kişi qiyafəsinə girərək dəfələlə evləndiyi ortaya çıxıb. Bu ecaib hadisə Hindistanın Uttaraxand şəhərində yaşanıb. 2014-cü ildən bəri özünü hamıya kişi kimi təqdim edən Krişna Sen (26) adlı qadın hiyləsinin ortaya çıxmasından sonra həbs olunub.

İlk dəfə 2014-cü ildə evlənen Krişnanın birlikdə olacağı qadınları Facebook üzərindən tapdığı ifadə edilib. Krişna qanunla qadağan olsa da, Hindistandakı adət-ənənələrə görə, gəlinin ailəsindən pul və müxtəlif hədiyyələr qəbul edib. 2017-ci ildə növbəti dəfə evlənen Krişna bu dəfə gəlinin ailəsinin etdiyi şikayətlər nəticəsində saxlanılıb. Polis sorğu-sualı zamanı kişi olduğu üzə çıxan qadının hiyləsi hər kəsi şoka salıb.

Polis tərəfindən verilən açıqlamada Krişnanın evləndiyi qadınlarla cinsi münasibətə girmədiyini, qalın bir səs tonu ilə danışdığı və "özündən arxayın bir kişi" kimi göründüyünü bildirilib.

Qadın əsəbidirsə, qız doğmaq şansı böyükdür

Oğlan anası olmaq istəyən qadınların əsəbləri normada olmalıdır. İngiltərənin Oksford Universitetinin alimlərinin dediklərinə görə, onların apardıqları araşdırmanın nəticələri belədir. İngilis alimlər ana olmaq istəyən 300 qadını müşahidə ediblər. Məlum olub ki, dövlənmə zamanı xroniki stress vəziyyətində olan qadınların qız anası olmaq şansı daha çoxdur.

Ekspərimentə cəlb edilmiş qadınların orqanizmlərində böyrəküstü vəzin ifraz etdiyi və xroniki stressin göstəricisi olan kortizol ilə beta-amilaz fermenti kimi hormonların göstəriciləri ölçülüb. Beta-amilazın artması insan orqanizmində adrenalinin çoxalmasına dəlalət edir ki, bu da emosional durumlarda baş verir.

Ekspəriment əsnasında qadınlar 58 oğlan və 78 qız dünyaya gətiriblər. Orqanizmlərində kortizolun səviyyəsi yüksək olan qadınlarda qızlar daha çox doğulub. Ümumiyyətlə, belə qadınların qız anası olma şansı 75 faiz çoxdur.

QOÇ - Gün ərzində mənfə enerjili Ay bürcünüzdə qərar tutacaq. Buna baxmayaraq, kifayət qədər dəyərlə bir gün yaşayacaqsınız. Atdığınız addımlar ətrafda sizə qarşı rəğbət yaradacaq.

BUGA - O qədər də səmərəli təqvim deyil. Bir tərəfdən cəhdlərinizin boşa çıxması, digər tərəfdən səhhətinizlə bağlı problemlərin baş qaldırması əsəblərinizə mənfə təsir göstərə bilər.

ƏKİZLƏR - Göstəricilər düşərli bir gün yaşayacağınızı bəyan edir. Xislətinizdən asılı olaraq ətrafda hər şey gözəl olacaq. Amma vaxt tapıb müqəddəs ziyarətgahlarımıza da baş çəkməyə çalışın.

XƏRÇƏNG - Hansısa xoşgəlməzlik haqqında düşünməyə dəyməz. Çünki ulduzların düzümü günün əksər saatlarını xoş ovqatda keçirəcəyinizi bildirir. Təzə xəbərlər və büdcədə artım da gözlənilir.

ŞİR - Ailə-sevgi münasibətlərində bütün proseslər ürəyinizcə olacaq. Bu səbəbdən də qarşı tərəfin rəylərinə hörmətlə yanaşmalısınız. Yeni sövdələşmələrdə təşəbbüskarlığı ələ alın.

QIZ - Həddindən ziyadə məhsuldar gündür. Nəzərdə tutduğunuz planların əksəriyyətini reallaşdırma biləcəksiniz. Yeni təkliflərə razılıq verin. Əks təqdirdə müttəfiqlərinizi itirəcəksiniz.

TƏRƏZİ - Təxminən saat 13-ə qədər ümumi əhvalınızda gərginlik müşahidə olunsa da, sonrakı müddəti normal şəkildə başa vura biləcəksiniz. Bütün iş və görüşlərinizdə Allaha yaddan çıxarmayın.

ƏQRƏB - Yaxşı olar ki, vaxtınızı bütünlüklə münasibətlərin tənzimlənməsinə həsr edəsiniz. Çünki hesablamalar fəaliyyətdə passivliyin hökm sürəcəyini göstərir. Dini dəyərlərə hörmət edin.

OXATAN - Hiss olunur ki, ətrafınızda olanların əksəriyyəti fikirlərinizə qarşıdır. Lakin bunu əsəbi şəkildə qəbul etməməlisiniz. Sübut edin ki, haqqınızda deyilənlər doğru deyil.

OĞLAQ - Qərarlarınızda qətiyyətli olmasanız, qarşınıza çıxan mühüm şanslarınızı itirəcəksiniz. Risk etməkdən qorxmayın. Hər şeydən əlinizi üzəndə heç olmasa sevgi amilindən bəhələrin.

SUTÖKƏN - Bəxtinizdə müəyyən qədər mübahisəli bir tarix durur. Odur ki, istər evdə, istərsə də iş yerində çilgünlükdən uzaq olmalısınız. Konflikt yaratmaqdan, barışdırıcı mövqe seçin.

BALİQLAR - Yeni simalarla rastlaşma ehtimalınız böyükdür. Ola bilsin ki, qarşılaşdığınız adamların bir çoxu mövcud problemlərinizin həllində əsaslı rol oynasın. Odur ki, buna hazır olun.

Qoroskop

(19 fevral)

Səbuhi Rəhimli

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

İnstaqram tələbənini belə varlandırdı

Avstraliyanın Sidney şəhər sakini instaqramda şəxsi hesab açdığı ilk 10 ayda 250 min dollar qazanıb. Lenta.ru saytının xəbərinə görə, o, sözügedən şəbəkədə şəxsən hazırladığı bikini və digər məhsulları reklam edirmiş.

21 yaşlı Nina Perera universiteti bitirəndən sonra şəxsi işini qurmaq istəyib. Avstraliyalı qız daha öncə ofisiant kimi çalışıb. Ondən bir il sonra isə Neon Model Management adlı agentlik açdı. Bu agentlikdə 120 model və 200 bloqer çalışıb. Manekenlər arasında yer alan Qabbi Epşteynin isə 1,4 milyon nəfər izləyicisi olub.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYSAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Zahid SƏFƏROĞLU

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, "Son dəqiqə" MMC-nin mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Lisənziya N: B 114
SAYI: 5.100